

ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์
การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ

ปริญญานิพนธ์
ของ
เบญจจะ คำมะสอน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย
ธันวาคม 2544
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์
การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ

บทคัดย่อ
ของ
เบญจจะ คำมะสอน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย
ธันวาคม 2544

14-0035

14-0035

เบญจะ คำมะสอน (2544). ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์พูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ. ปรินญาณินท์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์, รองศาสตราจารย์บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์.

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อจะศึกษาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบและการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่อง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นเด็กนักเรียนชาย – หญิง ที่มีอายุ 4 – 5 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนสุวิทย์ศรีอนุสรณ์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลาก 2 ห้องเรียนจาก 3 ห้องเรียน แล้วสุ่มนักเรียนจากแต่ละห้องมาห้องละ 15 คน รวม 30 คน จากนั้นสุ่มให้กลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองและอีกกลุ่มหนึ่งกลุ่มควบคุม ซึ่งกลุ่มทดลองเป็นกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ และกลุ่มควบคุมได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่อง ใช้เวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 20 นาที รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 24 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าคือแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบและแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังและการพูด ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSSX For Windows

ผลการวิจัยพบว่า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ ก่อนและหลังการทดลองมีความสามารถด้านการฟังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการพูดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .00
2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการพูดเล่าเรื่อง ก่อนและหลังการทดลองมีความสามารถด้านการฟังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 ด้านการพูดมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001
3. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบและเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบมีแนวโน้มความสามารถด้านการฟังและการพูดสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่อง
4. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ทั้งสองแบบมีความสามารถด้านการฟังและการพูดก้าวหน้าเปลี่ยนแปลงจากก่อนการทดลองสูงขึ้น

**PRESCHOOL CHILDREN'S ABILITY IN LISTENING AND SPEAKING
THROUGH ILLUSTRATED SEQUENTIAL STORIES**

**AN ABSTRACT
BY
BENJA KAMMASON**

**Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Early Childhood Educational
at Srinakharinwirot University
December 2001**

Benja Kammason. (2001). *Preschool Children's Abilities in Listening and Speaking Through Illustrated Sequential Stories*. Master Thesis, M.Ed. (Early Childhood Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assist. Prof. Dr. Sirima Pinyoanuntapong, Assoc. Prof. Dr. Boonchred Pinyoanuntapong.

The purpose of the research was to compare listening and speaking abilities between two groups of preschool children experienced in supplementary speaking activities through illustrated sequential stories and in supplementary speaking activities through normal stories.

The sample of this study was selected by Simple Random Sampling Technique, forty Kindergarten 1 children aged 4 – 5 years of first semester in academic year 2001 at Suvitserreeanusorn School, Bangkok. The sample was two-classroom students labeled of three classrooms as an experimental group and a control group with 15 children in each. The experimental group supplementary speaking activities through illustrated sequential stories and through normal stories. The time for the experiment was 8 consecutive weeks, 3 days per week and 20 minutes per day, so the total was 24 times. The research instruments were the Methods Supplementary Experienced Activities with Picture and Listening and Speaking Ability Tests. The data were analyzed by SPSSX For Windows.

The results were as follows :

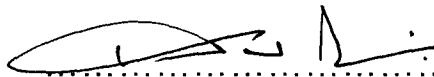
1. Preschool children experienced through illustrated sequential stories before and after the experiment were different significantly in listening at the level .05 and in speaking at the level .000.
2. Preschool children experienced through normal stories before and after the experiment were different significantly in listening at the level .001 and in speaking at the level .001.
3. Preschool children experienced through illustrated sequential stories and normal stories were not significantly different, however, preschool children experienced through illustrated sequential stories were higher than those experienced through normal stories.
4. Preschool children experienced through illustrated sequential stories and normal stories had higher listening and speaking abilities progressively before the experiment.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์
การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ

ของ
นางสาวเบญจะ คำมะสอน

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)
วันที่ 30 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2544

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริมา ภิญโญนนตพงษ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร. กุลยา ตันติผลาชีวะ)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ ดร. สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์)

ผลงานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประจำปีการศึกษา 2544

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จลงได้ด้วยดีเพราะความเมตตากรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ กรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและเสนอแนะตลอดจนชี้แนวทางแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ อาจารย์เกื้อกุล เตชะเสน อาจารย์มาณวิกา ผลพิรุฬห์ อาจารย์อารี เกษมรติ อาจารย์รุ่งราวี กนกวิบูลย์ศิริ และอาจารย์สุรินทร์ภรณ์ อนันต์มหาพงศ์ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ความช่วยเหลือแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการสร้างเครื่องมือ

ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียนสุวิทย์เสรีอนุสรณ์ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนอนุบาลศรีนครพัฒนา คณะครูและนักเรียนอนุบาลปีที่ 1 ที่กรุณาให้ความสะดวกความร่วมมือเป็นอย่างดียิ่งในการทำวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณ อาจารย์รัฐจวน ประโมจณีย์ คุณเมทินี ตำนยังอยู่ คุณชาติชาย ปิลวาสน์ คุณสมศรี แสงชนู คุณกรรณิการ์ โยธารินทร์ คุณวีรพงษ์ บุญประจักษ์ และเพื่อนนิสิตปริญญาโทการศึกษาปฐมวัยภาคปกติ และภาคพิเศษทุกคนที่คอยให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสมาน คุณแม่สว่าง คำมะสอนและครอบครัวต้นตระกูลคำมะสอนทุกคน รวมทั้งคุณภริดา จิระประภาสุขที่ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนผู้วิจัย เป็นกำลังใจด้วยดีตลอดมา และขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยในการทำปริญญานิพนธ์แต่มิได้กล่าวนามมา ณ ที่นี้

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดา มารดาที่ได้เลี้ยงดูและครูบาอาจารย์ที่ประสาทวิชาความรู้ให้

เบญจจะ คำมะสอน

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า.....	4
นิยามคำศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
สมมุติฐานการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านการฟัง.....	7
ความหมายของภาษาและความสำคัญของภาษา.....	7
ความหมายของการฟัง.....	8
องค์ประกอบของการฟัง.....	9
ประเภทของการฟัง.....	9
ขั้นตอนการพัฒนาการฟังของเด็กปฐมวัยและการส่งเสริมด้านการฟัง.....	11
แนวทางการส่งเสริมการฟัง.....	11
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฟัง.....	12
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านการพูด.....	13
ความหมายของการพูด.....	13
ความสำคัญของการพูด.....	14
พัฒนาความสามารถด้านการพูด.....	14
กระบวนการพูด.....	16
การใช้ภาษาพูด.....	16
แนวทางการส่งเสริมความสามารถด้านการพูด.....	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูด.....	18
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย.....	18
1 ความหมายของการจัดประสบการณ์.....	18
2 ความสำคัญของการจัดประสบการณ์.....	19
3 แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย.....	19
4 หลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย.....	20
5 งานวิจัยสำหรับการจัดประสบการณ์และกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย.....	25
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่าเรื่องและการใช้ภาพประกอบ.....	26
ความหมายการเล่าเรื่อง.....	26
การเตรียมการเล่าเรื่อง.....	26
เทคนิคในการเล่าเรื่อง.....	26
การจัดประสบการณ์การเล่าเรื่อง.....	27

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)	การใช้ภาพประกอบ.....	26
	การเลือกใช้ภาพประกอบกิจกรรม.....	28
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ.....	28
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	31
	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง.....	31
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	31
	การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	32
	วิธีการดำเนินการทดลอง.....	34
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	48
	สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการ.....	48
	สรุปผลการวิจัย.....	49
	อภิปรายผล.....	50
	ข้อเสนอแนะ.....	55
	บรรณานุกรม.....	56
	ภาคผนวก.....	61
	ภาคผนวก ก.....	62
	ภาคผนวก ข.....	72
	ภาคผนวก ค.....	74
	ภาคผนวก ง.....	92
	ประวัติย่อผู้วิจัย.....	97

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ความสามารถของเด็กปฐมวัย.....	8
2	แบบแผนการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	3
3	การดำเนินการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	35
4	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถด้านการฟังในการสอบก่อนและหลังการ ทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	41
5	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถด้านการพูดของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	41
6	การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟังในการสอบก่อนและหลังการทดลอง ของนักเรียนในกลุ่มทดลอง.....	42
7	การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟังในการสอบก่อนและหลังการ ทดลองของนักเรียนในกลุ่มควบคุม.....	43
8	การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการพูดก่อนและหลังการทดลองของนักเรียน กลุ่มทดลอง.....	43
9	การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการพูดก่อนการทดลองและหลังการทดลองของ นักเรียนในกลุ่มควบคุม.....	44
10	การเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังในการสอบก่อนการทดลองของนักเรียนกลุ่ม ทดลองกับกลุ่มควบคุม.....	44
11	การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการพูดก่อนการทดลองของนักเรียนกลุ่ม ทดลองกับกลุ่มควบคุม.....	45
12	การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟังหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม.....	45
13	การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการพูดหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม.....	46
14	การเปรียบเทียบคะแนนผลต่างความสามารถด้านการฟังก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	47
15	การเปรียบเทียบคะแนนผลต่างความสามารถด้านการพูดก่อนการทดลองและหลังทดลองของ กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม.....	47
16	คำอธิบายจำแนกรายข้อของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังและการพูด.....	83

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2 การกำหนดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการ.....	22

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เด็กแต่ละคนมีความพร้อมและความสามารถที่แตกต่างกันออกไปตามศักยภาพของแต่ละคน ในการเรียนรู้ของเด็กมีการเตรียมความพร้อมทั้ง 4 ด้าน คือด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยเฉพาะด้านภาษาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากในการสื่อสาร เพราะทักษะด้านการฟังและการพูดสามารถให้เกิดการเรียนรู้ ช่วงปฐมเป็นวัยที่เจริญเติบโตทุกด้าน เรียกได้ว่าเป็นช่วงวัยทองของภาษา ระยะนี้การเจริญเติบโตทางด้านภาษามีมาก (วรรณภา หารชุมพล. 2530) ความสามารถในการพัฒนาการเรียนรู้ ภาษา ความสามารถในการมีปฏิสัมพันธ์ ความสามารถในการสื่อสารเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด การเรียนรู้เหล่านี้จะเกิดและพัฒนาไปตามธรรมชาติ เด็กตั้งแต่แรกเกิดจะเรียนรู้จากผู้ใหญ่รอบข้าง และพัฒนาการเรียนรู้ไปตามลำดับ ฉะนั้นการเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกการฟังและการพูดอย่างเหมาะสม จะเป็นพื้นฐานของความสามารถทางด้านการอ่านและการเขียนต่อไป ดังผลการวิจัยของวูดเวิร์ด คาโรลิน และเจอร์โรม (Woodward, Carolyn and Jerome. 1977 : 1) ได้ศึกษาความสามารถในการเรียนของเด็กปฐมวัย พบว่าเด็กที่มีความพร้อมการฟังและการออกเสียง การผูกประโยค จะมีความสามารถในการเขียนสูงกว่าเด็กที่ไม่พร้อมในการฟัง ดังนั้นการฟังและการพูดจึงเป็นพื้นฐานของพัฒนาการทางภาษาของเด็ก เพราะพัฒนาการทางภาษาของเด็กแต่ละคนจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ดาวนิงและเชคเคอรี (Downing and Jackery. 1971 : 14 – 15) ได้แบ่งองค์ประกอบทางภาษาไว้ดังนี้ (1) องค์ประกอบทางกาย การบรรลุภาวะทางร่างกาย เช่น การมองเห็น การได้ยิน อวัยวะที่ใช้พูด ได้ปกติ (2) องค์ประกอบทางปัญญา ความสามารถในการรับรู้ และการจำแนกภาพ (3) องค์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อม ภาษาที่ได้จากบ้านและประสบการณ์ทางสังคม (4) องค์ประกอบทางด้านอารมณ์ ฉะนั้นการพัฒนาทางภาษานั้นที่สมบูรณ์ จึงต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทางภาษาเป็นสำคัญ

พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยจะเป็นไปอย่างรวดเร็ว และมีความมองงามเป็นขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะพัฒนาการทางด้านการฟังและการพูด เป็นทักษะขั้นพื้นฐานของการอ่านและการเขียน การเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นออกมาเป็นคำพูด ฝึกฟังในสถานการณ์จริง เพื่อเป็นการตอบสนองและส่งเสริมความสามารถทางด้านการฟังและการพูดอย่างเหมาะสม เช่น งานวิจัยของวูดเวิร์ด คาโรลินและเจอร์โรม (Woodward, Carolyn and Jerome. 1977 : 1) ได้ศึกษารูปแบบการเขียนของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กมีความพร้อมในการฟัง การออกเสียง การผูกประโยค สอดคล้องกับงานวิจัยของโฮลดาเวย์ (Raines and Canady. 1990 : 224 ; citing Holdaway. n.d.) พบว่าเด็กที่มาจากสภาพแวดล้อมที่มีประสบการณ์ พ่อแม่ที่อ่านหนังสือให้ฟัง เด็กพวกนี้จะสามารถอ่านออกได้ก่อนเข้าเรียนชั้นประถมปีที่ 1 โดยเด็กจะอ่านได้ด้วยตนเองไม่ใช่อ่านจากการสอนจากพ่อแม่ ดังนั้นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับเด็ก จึงควรเห็นความสำคัญกับการจัดแนวประสบการณ์ทางด้านภาษาของเด็ก เพื่อส่งเสริมความสามารถให้ครบทุกด้าน ทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนให้เด็กได้รับตามศักยภาพที่เด็กมีอยู่ของแต่ละบุคคล

การจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้การสอนให้เด็กปฐมวัยนั้น ครูจะต้องมีความเข้าใจในการจัดกิจกรรม ซึ่งต้องอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้จิตวิทยาหลักการสอน ตลอดจนการเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับบทเรียนวัย และความสนใจของเด็ก จากทฤษฎีทางสติปัญญาของเพียเจต์ กล่าวว่า เด็กวัย 2 – 7 ปี จัดอยู่ในขั้นคิดก่อนปฏิบัติงาน (Preoperation Stage) เด็กเรียนรู้จากการกระทำโดยอาศัยสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ เพราะเด็กวัยนี้ไม่สามารถเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นามธรรมได้ ต้องอาศัยสื่อที่เป็นรูปธรรม (สิริมา ภิญโญนนันทพงษ์. 2542 : 10 -

11) อีกทั้งการจัดกิจกรรมต้องอยู่ในรูปบูรณาการ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ได้พัฒนาทุกด้าน ประสบการณ์ที่จัดต้องครอบคลุมประสบการณ์สำคัญ 9 ประการ ตามหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3 – 6 ปี) ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ คือ การสื่อความคิดเป็นการกระทำ การใช้ภาษา การเรียนรู้ทางสังคม การจำแนกการเปรียบเทียบจำนวน มิติสัมพันธ์ เวลาการจัดกิจกรรมยึดเด็กเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมวัยเด็ก ความสนใจเด็กทั้งกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย กิจกรรมมีทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมควรเหมาะสมกับวัย ยืดหยุ่นได้ตามต้องการและความสนใจของเด็ก กิจกรรมควรเน้นสื่อเป็นของจริง กล่าวคือ เด็กปฐมวัยควรรู้และสิ่งที่ต้องเรียนรู้ นั้น จะต้องได้จากการศึกษาในชีวิตประจำวันและเด็กนึกภาพได้หรือคุ้นตา เพราะเป็นประสบการณ์ตรงของเด็ก ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาขั้นพื้นฐานประสบการณ์ของวัยเด็กอย่างยิ่ง ทั้งการพูดและการฟัง เด็กสามารถเก็บความจากเรื่องที่ได้ฟังตามวัย และฝึกให้เด็กเป็นผู้ฟังที่ดี จากงานวิจัยของ เนื่อน้อง สนับสนุน ได้กล่าวไว้ว่า ประสบการณ์ตรงของเด็กเป็นประโยชน์ในการพัฒนาขั้นพื้นฐานประสบการณ์ของวัยเด็กอย่างยิ่ง ทั้งการพูดและการฟัง เขาสามารถเก็บเกี่ยวเรื่องที่ได้ฟังได้ตามวัยและฝึกให้เด็กเป็นผู้ฟังที่ดี การเปิดโอกาสให้เด็กได้ต่อเติมจินตนาการจากการใช้รูปภาพเป็นสื่อ เป็นการกระตุ้นให้เด็กรู้จักฟังและคิด เกิดความเป็นตัวของตัวเอง เช่นการพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ภาพประกอบ เป็นการส่งเสริมการพูดและการฟัง กล่าวที่จะแสดงออกทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ภาษาขึ้น

นอกจากการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องเพื่อพัฒนาการพูดและการฟังแล้ว สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ก็มีส่วนในการช่วยด้านการฟังและการพูดได้ สิ่งที่เป็นสื่อ สิ่งเข้าในการพัฒนาด้านต่าง ๆ ของเด็กปฐมวัยมีมากมายหลายอย่างหลายวิธีการ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ทั้งที่มีความหมายเหมือนกันและแตกต่างกัน ในปัจจุบันจากการค้นคว้าวิจัย สารัตถะที่นำมาใช้ในการประยุกต์ประกอบการเรียนการสอนทั้งในและต่างประเทศ หนึ่งในจำนวนนั้นคือ “รูปภาพหรือบัตรภาพ” อันเป็นสิ่งที่นักวิชาการ นักศึกษา ท่านผู้รู้ปราชญ์ รวมทั้งพ่อแม่ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้องกับผู้ปฐมวัย ต่างเห็นคุณค่าและความสำคัญ ประโยชน์ของการใช้ภาพเป็นสื่อ เป็นก้าวใหม่ของการถ่ายทอดเรื่องราว หรือแนวคิดต่าง ๆ ได้ดี เป็นสิ่งที่ดึงดูดความสนใจของเด็กเป็นสิ่งแรก และรูปภาพสามารถสื่อความหมายของเรื่องราว ส่งเสริมความเข้าใจและจินตนาการของเด็กได้เป็นอย่างดี (กรมวิชาการ. 2537 : 107 – 108) ดังคำกล่าวของขงจื้อ นักปราชญ์จีนกล่าวว่า “รูปภาพรูปเดียวสามารถแทนคำพูดได้พันคำ” (ฉวีวรรณ จินตาพล. ม.ป.ป. ; อ้างอิงจาก Shores. 1949 : 19) การใช้ภาพประกอบในการเรียนการสอนถือว่า เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาหนึ่งในการศึกษาของไทยเรา มีบทบาทที่ช่วยในการสอนได้แทบทุกวิชา โดยเฉพาะในเด็กปฐมวัย ทั้งนี้เพราะธรรมชาติของเด็กไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือเพศชายจะมีความสนใจในการเรียนรู้จากภาพที่เห็นในรูปลักษณะต่าง ๆ (เยาวพา เดชะคุปต์. 2542 : 17 – 20) รูปภาพเป็นทั้งสื่อและส่งเสริมความสามารถนำมาใช้จัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมด้านการฟังและการพูดได้เป็นอย่างดี (บุญชู สนั่นเสียง. 2539 : 559) ดังจะเห็นได้ว่าจากผลการวิจัยของวีเวอร์ (Weaver. 1949) กล่าวว่า การสื่อความหมายกว้างครอบคลุมถึงการบวนการทุกอย่างที่จิตใจของคนอีกคนหนึ่ง การสื่อสารจึงไม่ได้หมายความว่าถึงแต่การเรียนและการอ่านเท่านั้น หากรวมไปถึงการใช้ภาพเป็นเครื่องมือสำหรับเด็กเพื่อเพิ่มพูนการฟังและการพูดด้วย รวมทั้งสร้างบรรยากาศให้เด็กเกิดภาพจินตนาการและสนใจให้เด็กพัฒนาการใช้ภาษามากยิ่งขึ้น ดังนั้นการใช้ภาพในการสอนจึงมีอิทธิพลต่อการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ รูปภาพสามารถกระตุ้นการทำงานของสมองทั้งสองซีกพร้อม ๆ กันอย่างมีระบบ กล่าวคือ ในขณะที่ฟังเพื่อนพูดต้องใช้สมองซีกซ้ายในการรับรู้ จินตนาการตามและการมองเห็นภาพโดยรวมจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาทางภาษา โดยเฉพาะการฟังและการพูดอย่างมาก (สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. 2541 : 11 – 12 ; อ้างอิงจาก เทอดศักดิ์ เดชคง : 2539) กิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถทางภาษาสำหรับเด็กมีหลายรูปแบบหลายวิธีการเพราะเด็กวัยนี้มีจินตนาการสูง สามารถเล่าเรื่องต่อเนื่องต่าง ๆ จากการฟังและการพูดตามความคิด

ของตน และเปิดโอกาสในการเรียนรู้ ผู้ใหญ่ควรสนับสนุนในทางที่ถูกต้อง การฟังและการพูดจะทำให้เด็กได้พัฒนาดีขึ้น การเรียนการสอนโดยใช้ภาพประกอบการพูดเล่าเรื่องต่อเนื่องจะทำให้เด็กได้พัฒนาทักษะทางภาษา การพัฒนาการฟังและการพูด ดังนั้นในการจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดพัฒนาการด้านการฟังและการพูด ครูต้องใช้เทคนิคและกระบวนการสอน ครูปฐมวัยจึงต้องคำนึงถึงการสอนและเทคนิคเพื่อที่จะช่วยทำให้เกิดแรงบันดาลใจที่จะกระตือรือร้นในการเรียน เกิดความสนุกสนานไม่เบื่อหน่าย และขณะเดียวกันได้เนื้อหาสาระความรู้โดยใช้ภาพเป็นสื่อประกอบในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถทางภาษาในด้านการฟังและการพูด การพูดเล่าเรื่องต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ เป็นตัวกระตุ้นทำให้เด็กจินตนาการในการบอกสิ่งของ เล่าเรื่องและแต่งประโยคอย่างต่อเนื่องได้

ด้วยเหตุผลทั้งหมดที่กล่าวมา ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาผลของการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบว่ามีผลต่อความสามารถด้านการฟัง และการพูดของเด็กปฐมวัยหรือไม่เพียงใด ซึ่งเด็กวัยนี้เป็นวัยที่พร้อมที่จะพัฒนาขึ้นอยู่กับความสามารถของครูในการจัดกิจกรรม เพื่อกระตุ้นให้เด็กได้คิดและจินตนาการจากภาพที่ใช้เป็นสื่อ ภาพที่ใช้ในการจัดกิจกรรมได้แก่ ภาพที่จัดให้สอดคล้องกับแนวการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กก่อนประถมศึกษา ผลของการจัดการศึกษาครั้งนี้เป็นแนวทางให้ครูและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยได้พิจารณากิจกรรมและวิธีการในการส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยได้เหมาะสมยิ่งขึ้น

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่อง
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบและการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่อง
4. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและการพูดที่ก้าวหน้าเปลี่ยนแปลงไปของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบและการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่อง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้ภาพประกอบที่มีผลต่อความสามารถด้านการฟังและการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย จะเป็นข้อมูลสำคัญในการให้ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยได้เลือกใช้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้เป็นนักเรียนชายหญิงอายุ 4 – 5 ปี ศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนสุวิทย์ศรีอนุสรณ์ สำนักงานเขตประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานคร

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้เป็นนักเรียนชายหญิงอายุ 4 – 5 ปี กำลังศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 ของโรงเรียนสุวิทย์ศรีอนุสรณ์ สำนักงานเขตประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ได้มาโดยการสุ่มตามขั้นตอนดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ดังนี้

2.1.1 กำหนดนักเรียน 3 ห้องเรียนเป็นประชากรที่ใช้ในการสุ่ม

2.1.2 สุ่มนักเรียน 2 ห้องเรียนโดยการจับฉลาก

2.1.3 สุ่มให้ห้องหนึ่งเป็นห้องทดลอง อีกห้องหนึ่งเป็นห้องควบคุม

2.1.4 สุ่มนักเรียนจากสองห้องมาห้องละ 15 คน เพื่อไปใช้ในการศึกษาค้างนี้โดยการจับ

ฉลาก

2.2 จับฉลากนักเรียนที่แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กำหนดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจำนวน 1 ห้อง

เรียน

2.2.1 กลุ่มทดลองได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ

ใช้ภาพประกอบ

2.2.2 กลุ่มควบคุมได้รับการจัดกิจกรรมการพูดเล่าเรื่อง

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย ได้แก่

3.1.1 การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ

3.1.2 การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่อง

3.2 ตัวแปรตาม คือ ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย

4. ระยะเวลาการทดลอง

ในการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 ระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน ครั้งละ 20 นาที กลุ่มตัวอย่างได้ทดลองทั้งสิ้น 24 ครั้ง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เด็กปฐมวัยหมายถึง เด็กนักเรียนชาย – หญิง ที่มีอายุ 4 – 5 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนสุวิทย์ศรีอนุสรณ์ สำนักงานเขตประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานคร

2. ความสามารถด้านการฟัง หมายถึง ความสามารถของเด็กปฐมวัยในการเข้าใจความหมายของคำ และปฏิบัติคำสั่ง

2.1 การเข้าใจความหมายของคำ หมายถึง สามารถบอกความหมายหรือสื่อความหมายในคำที่ได้ยินได้ถูกต้อง

2.2 การปฏิบัติตามคำสั่ง สามารถฟังคำสั่งได้อย่างเข้าใจและปฏิบัติตามได้ถูกต้อง

3. ความสามารถทางด้านการพูด หมายถึงความสามารถในการบอกสิ่งของ แต่งประโยคปากเปล่า และเล่าเรื่องได้

3.1 การบอกชื่อสิ่งของ สื่อความหมาย บอกชื่อสิ่งของได้ถูกต้อง

3.2 การแต่งประโยค หมายถึง การพูดสื่อความหมายจากภาพ เป็นเรื่องราวสื่อความหมายได้ชัดเจน

เจน

3.2 การเล่าเรื่อง หมายถึง การสื่อความหมายจากภาพได้เป็นเรื่องราวได้ต่อเนื่องและสอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้

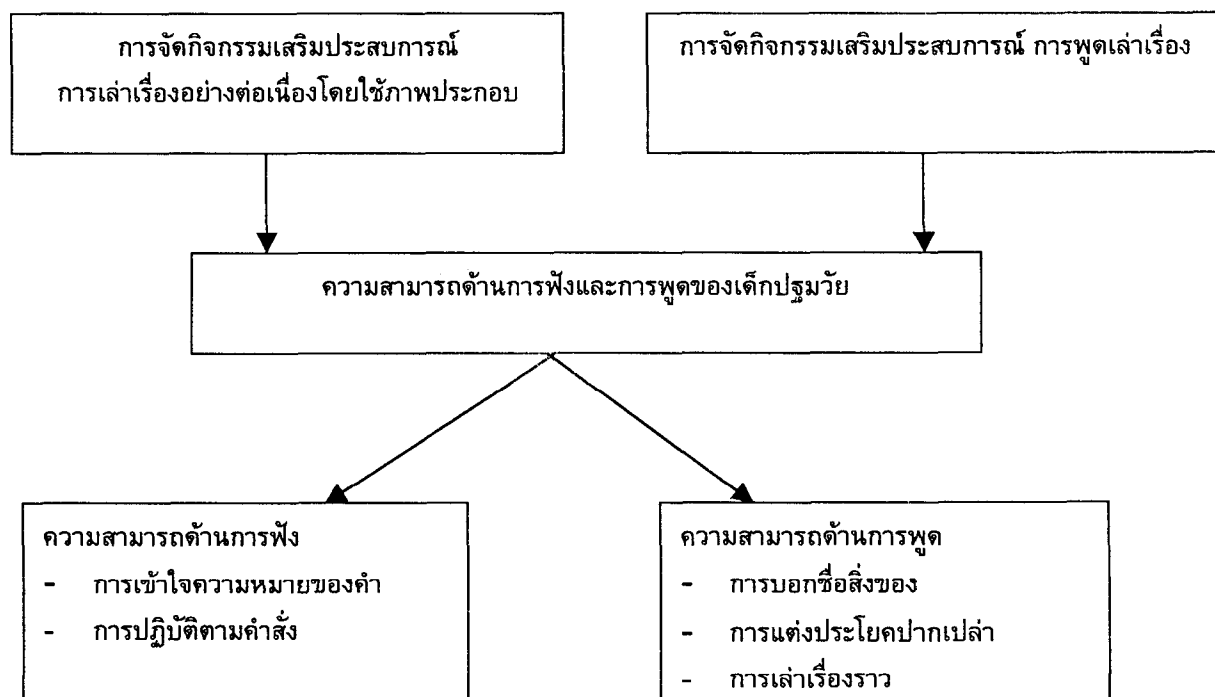
4. การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องมี 2 รูปแบบ ดังนี้คือ

4.1 การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ หมายถึง การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่ใช้ภาพประกอบ โดยใช้ภาพประกอบการปฏิบัติตามคำสั่ง การแต่งประโยคปากเปล่าและการเล่าเรื่องเกี่ยวกับภาพ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูด การจำแนกเสียง ความหมายของคำ การปฏิบัติตามคำสั่ง บอกชื่อสิ่งของ การแต่งประโยคปากเปล่าและการเล่าเรื่อง ในกิจกรรมมี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป มีรายละเอียดดังนี้

4.2 การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่อง หมายถึง การสนทนาซักถาม พูดประสบการณ์ การแสดงบทบาทสมมติ การแต่งประโยคปากเปล่า การพูดเรื่องตามเนื้อหาในหน่วยเรียน เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความสามารถด้านการฟัง การพูด การจำแนกเสียง การเข้าใจความหมายของคำ การปฏิบัติตามคำสั่ง การบอกชื่อสิ่งของ การแต่งประโยคปากเปล่าและการเล่าเรื่อง ในกิจกรรมมี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป และขั้นประเมินผล

กรอบแนวความคิดในการศึกษาค้นคว้า

ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวความคิดในการศึกษาค้นคว้า

สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ มีความสามารถในการฟังและพูดสูงขึ้น
2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่อง มีความสามารถด้านการฟังและพูดสูงขึ้น
3. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบและเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องมีความสามารถด้านการฟังและการพูดแตกต่างกัน
4. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบและการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องก้าวหน้าเปลี่ยนแปลงจากก่อนการทดลองแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการความสามารถด้านการฟัง
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการความสามารถด้านการพูด
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่าเรื่องและการใช้ภาพประกอบ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการความสามารถด้านการฟัง

1.1 ความหมายและความสำคัญของภาษา

ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสารระหว่างมนุษย์ ซึ่งต้องอาศัยทักษะการฟัง และการพูดอันเป็นพื้นฐานของการอ่านและการเขียน ในการติดต่อทำความเข้าใจกับผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับहरष्ठा नील्विเชียร (2535 : 201) ที่ได้กล่าวว่า ภาษาเป็นสิ่งที่มนุษย์ใช้ในการสื่อสารระหว่างกัน ด้วยวิธีการหลายรูปแบบ ซึ่งวิธีที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดคือการพูดและการเขียน ซึ่งการพัฒนาทักษะดังกล่าวช่วยให้เด็กเข้าใจ และเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อมได้ดีขึ้น และบุษบง ตันติวงษ์ (2535 : 40 – 47) กล่าวว่าภาษาเป็นสัญลักษณ์ในการสื่อสารที่ต้องใช้ให้เหมาะกับเรื่องที่ต้องการสื่อสาร เด็กปฐมวัยเรียนรู้จากภาษาแบบต่าง ๆ ได้แก่ ภาษา ศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหวร่างกาย ละคร และคณิตศาสตร์ ซึ่งสามารถใช้สื่อความคิดแต่ละเรื่อง โดยใช้สัญลักษณ์หลายแบบผสมผสานหรือสลับกัน สำหรับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชได้ให้ความหมายของภาษาไว้ว่า คือระบบในการสื่อสารตามความคิดหรือความรู้สึก โดยการใช้สัญลักษณ์ เสียง ท่าทาง หรือเครื่องหมายที่มีความหมายเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ซึ่งสอดคล้องกับภาวาส บุญนาค (2538 : 15) ที่กล่าวว่าภาษาหมายถึงระบบของเสียงสัญญาณหรือสัญลักษณ์ตัวหนังสือที่สื่อออกมาแล้วมีความหมาย และสื่อความเข้าใจกับบุคคลอื่นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

ส่วนความสำคัญของภาษานั้น ทิศนา ขัมมณี และคนอื่น ๆ (2535 : 107) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาษาไว้ว่า เด็กจำเป็นต้องเรียนรู้ภาษาเพื่อใช้ในการคิด และสื่อความหมาย การปรับตัวรับความรู้ใหม่ เด็กสามารถใช้ภาษาในการติดต่อกับผู้อื่นทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันซึ่งสอดคล้องกับวรารักษ์ รักรัตน์ (2535 : 77) ที่กล่าวว่าภาษามีความสำคัญกับเด็กมากเพราะการอยู่ในสังคมเด็กจะต้องสื่อสารกับผู้อื่นด้วยวิธีการพูด การอ่าน การฟัง และการเขียน

ตาราง 1 ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย

ความสามารถทางภาษา	ลักษณะพฤติกรรมของเด็กปฐมวัย		
	3 – 4 ปี	4 – 5 ปี	5 – 6 ปี
การฟัง	- ปฏิบัติตามคำสั่งง่าย ๆ ได้ - ตอบคำถามง่าย ๆ ได้ - แสดงท่าทางตามคำสั่งง่าย ๆ ได้ - ชอบฟังนิทานเรื่องเดิมซ้ำ ๆ	- ปฏิบัติตามคำสั่ง 2 – 3 คำสั่งได้ - ตอบคำถามอะไร ทำไม่ได้ - แสดงท่าทางตามคำสั่งได้ - ชอบฟังนิทานโคลงกลอน	- ปฏิบัติตามคำสั่งต่อเนื่องได้ - ตอบคำถามตามความคิดของตนเองได้ - แสดงท่าทางตามคำสั่งได้ถูกต้อง - ชอบฟังนิทานประเภทเทพนิยาย
การพูด	- บอกสิ่งที่ต้องการได้ - พูดสื่อความหมายได้ - ใช้คำศัพท์ประมาณ 1,000 คำ - ใช้คำถามอะไร ทำไม่ได้ - ชอบซักถามสิ่งรอบตัว - สนทนาโต้ตอบประโยคสั้น ๆ ได้ - ใช้คำบุพบท เช่น บนล่างได้	- บอกชื่อ – นามสกุลตนเองได้ - เล่าเรื่องที่กระทำหรือพบเห็นได้ - ใช้คำศัพท์ประมาณ 2,000 – 3,000 คำ - ใช้คำถามอะไร ทำไม่อย่างไรได้ - ชอบซักถามสิ่งใหม่ ๆ - สนทนาและแสดงความคิดเห็นง่าย ๆ ได้ 4 – 5 คำ - ใช้คำบุพบทได้มากขึ้น	- บอกชื่อ – นามสกุล ที่อยู่วันเกิดได้ - พูดเล่าเรื่องที่นำเสนอใจได้ - รู้จักใช้ไวยากรณ์ง่าย ๆ คำใหม่ ๆ - ตั้งคำถามที่มีเหตุผลเกี่ยวกับสิ่งใหม่ ๆ - ชอบซักถามและต้องการคำตอบ - สนทนาและแสดงความคิดเห็นของตนเองได้มากขึ้น 6 – 8 คำ - ใช้คำบุพบทและคำสันธานได้ง่าย ๆ ได้

1.2 ความหมายของการฟัง

การฟังมีความหมายแตกต่างไปจากการได้ยิน การได้ยินเกิดขึ้นเนื่องจากมีเสียงมากระทบหูเองโดยไม่ตั้งใจ คนหลายคนจึงได้ยินโดยที่ไม่ได้ฟัง การได้ยิน หมายถึง การรู้จักเสียงที่ได้ยิน ได้ความหมายและกลมกลืนเข้ากับความรู้และประสบการณ์ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2521 : 100) ส่วนการฟังนั้นหมายถึงการใช้สมาธิและความตั้งใจที่จะจำประเด็นของสิ่งที่ได้ยิน (กิตติวดี บุญซื่อ. 2520 : 70)

ทูโทโล (Tutolo. 1977 : 262) ได้กล่าวถึงการฟังว่า การฟังเป็นทักษะทางภาษาที่มีความสำคัญยิ่งในการติดต่อสื่อสารความหมายซึ่งกันและกัน นอกจากนั้นยังเป็นทักษะทางภาษาที่สามารถสอนกันได้ด้วยวิธีที่เป็นลำดับขั้นตอน

วรรณิ์ โสมประยูร (2537 : 83) ได้ให้ความหมายของการฟังว่า หมายถึง การแปลความหมายของเสียงที่ได้ยิน โดยใช้สมาธิหรือความตั้งใจอย่างจริงจัง จนเกิดความเข้าใจในสิ่งที่ได้ยินนั้น เพราะการฟังเป็นทักษะการรับเข้าตามหลักของภาษาศิลปะ

วราภรณ์ รักวิจัย (2528 : 44) ได้กล่าวไว้ว่า การฟังคือ การฝึกการฟังเสียงธรรมชาติ จังหวะดนตรี เพื่อเตรียมให้พร้อมในการฟังเรื่องราวต่าง ๆ และสามารถถ่ายทอดไปเป็นประโยคที่เหมาะสม มีมารยาทในการฟัง และมีสมาธิในการฟัง

การฟังตามความหมายดังกล่าวนี้ ต้องอาศัยกระบวนการที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. การได้ยิน (Hearing) การได้ยินเป็นกระบวนการรับรู้ทางโสตขั้นแรกของการฟัง
2. การฟัง (Listening) เมื่อหูรับสัญญาณเสียงเข้าไปแล้วจะส่งไปยังสมองตามลำดับขั้นเพื่อแปลความหมายของเสียงที่ได้อิน ในขั้นนี้ต้องใช้สมาธิและความตั้งใจอย่างจริงจัง
3. การรับรู้ความหมาย (Auditing) เป็นกระบวนการขั้นสูงของการฟัง นอกจากจะรู้ความหมายของเสียงที่ได้อินแล้ว ยังต้องทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และรู้จักประเมินค่าว่าควรเชื่อถือเพียงใด แล้วจึงแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบไปตามที่ต้องการ

ดังนั้นสรุปได้ว่า การฟังเริ่มจากการได้ยินเสียง จึงเกิดการรับรู้และเข้าใจสิ่งที่รับรู้และนำไปใช้ประโยชน์เป็นกระบวนการที่เป็นไปตามลำดับขั้นตอน โดยเฉพาะเด็กปฐมวัยทักษะการฟังเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมให้กับเด็กได้มีพื้นฐานทักษะของการฟัง มารยาทการฟัง เด็กวัยนี้จะพัฒนาได้ดี เด็กต้องมีความพร้อม อวัยวะภูมิภาวะ เวลา ความพากเพียรและแรงจูงใจ ซึ่งในการสอนให้เด็กปฐมวัยนั้น ครูควรพูดให้ชัดเจน ไม่ดังหรือค่อยเกินไปและไม่ควรพูดมากจนเกินไป จะทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่ายในการฟังได้

1.3 องค์ประกอบของการฟัง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 2) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบในการฟังไว้ดังนี้

1. การจำแนกเสียง
2. การฟังคำพูด คำสั่ง เข้าใจและปฏิบัติตามได้ถูกต้อง
3. มารยาทในการฟัง
4. การฟังนิทานหรือเรื่องราว แล้วจับใจความได้
5. การฟังเพลง คำคล้องจอง และการเล่น ที่สร้างเสริมประสบการณ์ทางภาษา

การฟังให้เกิดผลดีเยี่ยมมีองค์ประกอบหลายประการเข้ามาเกี่ยวข้อง มอร์ริส (วอร์ธีย์ โสมประยูร. 2537 : 90 ; อ้างอิงจาก Morris. 1964) กล่าวว่า “ผู้พูดดียอมทำให้การฟังดี” และกล่าวต่อไปว่า “ถึงแม้ผู้พูดดีจะทำให้การฟังดี แต่ความสามารถและทักษะของผู้พูดก็ยังไม่สำคัญไปกว่าตัวผู้ฟังเองที่รู้ว่าจะฟังอย่างไร” เพราะฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่าองค์ประกอบของการฟัง อันได้แก่ผู้พูดและผู้ฟังที่มีประสิทธิภาพย่อมมีความสำคัญอย่างยิ่ง

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า องค์ประกอบของการฟังที่สำคัญได้แก่ การจำแนกเสียง การเข้าใจความหมาย และการปฏิบัติตามคำสั่งได้ โดยเฉพาะเด็กปฐมวัยการฟังมีความสำคัญในการสื่อสารซึ่งกันและกันได้ถูกต้อง

1.4 ประเภทการฟัง

ธิดา โมสิกรัตน์ (2526 : 217) จำแนกประเภทของการฟัง โดยพิจารณาจากสถานการณ์หรือแหล่งที่มาของการสื่อสารแล้วแบ่งได้ 3 ประเภท คือ ฟังโดยผู้ฟังมีส่วนร่วมโดยตรงในกระบวนการสื่อสาร ฟังโดยผู้ฟังไม่มีส่วนร่วมโดยตรงในกระบวนการสื่อสารและฟังจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์

วอร์ธีย์ โสมประยูร (2539 : 87) สรุปประเภทของการฟังไว้ดังนี้

1. การฟังเพื่อจำแนกเสียง เป็นการฟังเพื่อแยกเสียงต่าง ๆ ให้ทราบว่าเป็นเสียงของคน สัตว์ หรือสิ่งของประเภทใด
2. การฟังเรื่องง่าย ๆ ทั่วไปในชีวิตประจำวัน เป็นการฟังเพื่อความรู้ความเข้าใจที่ใช้สำหรับการดำรงชีวิตประจำวัน การฟังประเภทนี้เป็นพื้นฐานของการฟังประเภทอื่น ๆ เช่น การฟังคำสนทนา การฟังเสียงตามธรรมชาติ
3. การฟังเพื่อสาระสำคัญ เป็นการฟังที่ผู้ฟังตั้งใจฟัง เพื่อให้เข้าใจและจับใจความสำคัญจากสิ่งที่ฟังได้ เช่น การฟังบทเรียน การฟังเทศน์ การฟังปาฐกถา

4. การฟังเพื่อพักผ่อน เป็นการฟังที่ผู้ฟังเกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน เกิดความรู้สึกนิยมชมชอบและคล้อยตาม เช่น การฟังเพลง การฟังกลอน การฟังละคร การฟังนิทาน

5. การฟังเพื่อเกิดความคิดและสรุป เป็นการฟังที่ผู้ฟังนำสิ่งที่ได้ฟังนั้นมาเทียบเคียงกับความรู้และประสบการณ์เดิมของตน แล้วจึงสรุปเป็นความคิดของตน

6. การฟังเพื่อเกิดความคิดสร้างสรรค์ เป็นการฟังที่ผู้ฟัง เมื่อได้ฟังแล้วก็นำสิ่งที่รู้นั้นมาผสมกับความรู้อื่นๆ ทำให้ได้ความคิดใหม่ ๆ เกิดขึ้น เช่น การฟังเพลงหรือกลอน ก็คิดแต่งเพลงหรือกลอนในขณะที่ฟังด้วย

7. การฟังเพื่อปฏิบัติตาม เป็นการฟังที่ผู้ฟังตั้งใจฟัง ฟังแล้วจำทำตามลำดับขั้นตอนและเหตุการณ์อย่างละเอียด เพื่อปฏิบัติตามภายหลัง การฟังประเภทนี้ต้องท่องจำหรือจดไว้ เพื่อการปฏิบัติจะได้ไม่ผิดพลาด

8. การฟังอย่างพินิจพิเคราะห์ หรือการฟังอย่างมีวิจารณ์ญาณ เป็นลักษณะการฟังที่ผู้ฟังเข้าใจ และสามารถแยกแยะสิ่งที่ได้ฟังว่าอะไรเป็นความคิดเห็นของผู้พูด อะไรเป็นข้อเท็จจริง หรือพิจารณาได้ว่าอะไรคือสิ่งที่ถูกและอะไรน่าเชื่อถือ เช่น การฟังโฆษณา ฟังการหาเสียงต่าง ๆ

เคนเนดี (Kennedy. 1975 : 146) ได้จัดประเภทของการฟังไว้ 6 ประการ คือ

1. การฟังทั่ว ๆ ไปในชีวิตประจำวัน (Simple Listening) เช่น การฟังการสนทนา การฟังทางโทร-ทัศน์

2. การฟังเพื่อจำแนกเสียง (Discriminative Listening) เช่น การฟังเสียงสัตว์ เสียงรถยนต์ เสียงที่แสดงความรู้สึก

3. การฟังเพื่อเป็นการพักผ่อน (Listening for Relaxation) เช่น การฟังบทกลอน การฟังเรื่องราวและนิทานต่าง ๆ

4. การฟังเพื่อจับสาระสำคัญ (Listening for Information) เช่น การฟังประกาศ การฟังความคิดเห็น และการฟังเพื่อตอบคำถาม

5. การฟังเพื่อจัดความผิด (Listening Organize Ideas) เช่น การฟังอภิปราย และการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ

6. การฟังอย่างพินิจพิเคราะห์ (Critical Listening)

7. การฟังเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) เช่นการฟังดนตรี และการแสดงต่าง ๆ

สกุวาทิ ศรีวรรณะ (2542 : 60) ได้แบ่งประเภทของการฟังที่ควรส่งเสริมให้กับเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. การฟังเพื่อจำแนกความแตกต่างของเสียง คือ สามารถเข้าใจความแตกต่างของเสียงที่ได้ฟัง

2. การฟังเพื่อปฏิบัติตามคำสั่ง คือ การฟังคำสั่งและสามารถปฏิบัติตามได้ถูกต้อง

3. การฟังเพื่อเข้าใจความหมายของคำศัพท์ คือ สามารถเข้าใจคำศัพท์ คือ สามารถเข้าใจคำศัพท์ที่ได้ฟังอย่างถูกต้องว่าหมายถึงอะไร

4. การฟังเพื่อเข้าใจเรื่องราว คือ การฟังเรื่องราวนั้น ๆ อย่างตั้งใจและสนใจ จนเกิดความเข้าใจ สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังได้

ดังนั้น จึงสรุปประเภทของการฟังได้ คือ ฟังเพื่อความรู้ ฟังเพื่อความบันเทิง ฟังเพื่อความเข้าใจและปฏิบัติได้ถูกต้อง และการฟังเพื่อแสดงความคิดเห็น สำหรับเด็กปฐมวัยควรจัดให้มีการฟังเพื่อเด็กสามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้ถูกต้อง ฟังแล้วสื่อความหมายเรื่องที่ฟังได้

1.5 ขั้นพัฒนาการฟังของเด็กปฐมวัยและการส่งเสริมด้านการฟัง

เด็กทารกจะเริ่มเรียนรู้ภาษาด้วยการฟังผู้อื่นก่อนแล้วจึงจดจำทำเลียนแบบเป็นภาษาพูดอันเป็นผลทำให้การติดต่อหรือสื่อความหมายกับบุคคลรอบข้างเป็นไปได้มากขึ้นตามลำดับ นิตยา ประพฤติกิจ (2536 : 178 – 179) และहरणा निर्विचियर (2535 : 198 – 199) ได้กล่าวถึงความสามารถทางภาษาด้านการฟังของเด็ก ในแต่ละช่วงอายุ ไว้ดังนี้

อายุ 0 – 2 ปี พยายามเลียนเสียงที่ได้ยิน เข้าใจคำและประโยคง่าย ๆ ชอบฟังโฆษณาทางโทรทัศน์ และเสียงที่สะกิดใจ ชอบฟังเรื่องสั้น ๆ และเพลงกล่อมเด็ก

อายุ 3 ปี ชอบฟังเสียงต่าง ๆ ที่ได้ยินคุ้นหูอยู่ เช่น เสียงสัตว์ ยานพาหนะ เครื่องใช้ในครัว ชอบฟังนิทานที่ผู้ใหญ่อ่านให้ฟังแบบสองต่อสอง ฟังไม่ได้นาน และฟังอย่างตั้งใจ สามารถเข้าใจภาษาพูดง่าย ๆ ของผู้ใหญ่ เช่น อย่า ไม่ การปฏิบัติคำสั่งของผู้ใหญ่ยังไม่สม่ำเสมอ สามารถเชื่อมโยงเสียงกับวัตถุที่ใช้ทำเสียงได้

อายุ 4 ปี ฟังเรื่องได้มากขึ้น อาจเลือกหนังสือให้ผู้ใหญ่อ่านให้ฟัง สามารถปฏิบัติตามคำสั่งง่าย ๆ ได้ บางครั้งจะแกล้งทำเป็นไม่ได้ยิน หรือไม่สนใจคำสั่งหรือเสียงเรียก ชอบฟังเรื่องซ้ำ ๆ และสามารถจำแนกความแตกต่างของเสียงได้

อายุ 5 ปี ตั้งใจฟังนานขึ้น ชอบฟังนิทาน เพลง คำคล้องจอง สามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้มากขึ้น เข้าใจคำพูดข้อความยาว ๆ ของผู้ใหญ่

อายุ 6 ปี ชอบฟังเรื่องราวต่าง ๆ โดยเฉพาะเกี่ยวกับธรรมชาติและปรากฏการณ์ต่าง ๆ

ดังนั้น สรุปได้ว่า เด็กมีพัฒนาทางด้านการฟังเป็นอันดับแรก ต่อจากนั้นก็จดจำและสื่อออกมาเลียนแบบเป็นภาษาพูด ซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาไปสู่การเขียนและการอ่าน

1.6 แนวทางการส่งเสริมการฟัง

ภรณ์ คุรุรัตน์ (2523 : 93 – 94) ได้กล่าวถึงการสอนทักษะการฟังว่า ครูควรเตรียมกิจกรรมเรื่องการฟังแก่เด็ก ดังนี้

1. ครูต้องพยายามจัดกิจกรรมที่น่าสนใจและน่าสนใจโดยวางแผนการจัดกิจกรรมแต่ละช่วงเวลาตามความสนใจของเด็ก และจัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับการฟัง
2. กระตุ้นให้นักเรียนทราบว่าฟังเป็นเรื่องที่จำเป็น
3. การสอนฟังให้เด็ก โดยวิธีการที่ครูพูดให้ชัดเจนแต่เบาพอที่จะให้เด็กสนใจฟัง และควรให้เวลาเด็กในการรับฟังหรือเตรียมตัวให้มากพอ เพื่อให้เด็กหยุดกิจกรรมอื่น แล้วหันมาสนใจฟังครู และที่สำคัญครูควรใช้คำอธิบายง่าย ๆ
4. ครูต้องเป็นผู้ฟังที่ดี โดยทำตัวอย่างให้เด็กเห็นได้ชัดเจน เช่น การหันหน้าไปทางผู้พูด เป็นต้น
5. สร้างบรรยากาศที่ดีสำหรับเด็กและครู
6. ช่วยให้เกิดพัฒนาการรับรู้เสียง ให้รู้จักแยกเสียงที่ได้ยินในชีวิตประจำวัน
7. เปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้เด็กได้ฟังเรื่องหรือประสบการณ์ที่มีความหมายเพื่อเพิ่มพูนความรู้

เยาวพา เตชะคุปต์ (2528 : 65 – 67) ได้กล่าวถึงการจัดประสบการณ์ในการฟังไว้ว่า ครูควรมีวิธีการ ดังนี้

1. ให้เด็กนั่งฟังอย่างสบาย
2. ให้เด็กเข้าใจว่าการฟังเป็นสิ่งสำคัญ ควรตั้งใจฟังผู้อื่น และฝึกมารยาทในการรับฟังด้วย
3. การปฏิบัติงานในการสอนฟัง ครูควรปฏิบัติ ดังนี้

3.1 พูดด้วยน้ำเสียงปานกลางพอที่เด็กจะได้ยิน ไม่ควรตะโกนตะเบ็ง หรือพูดค่อยจนเกินไป

3.2 อย่าพูดมากเกินไป จนเด็กหมดความสนใจและไม่ตั้งใจฟัง

3.3 ให้เวลาเด็กเตรียมพร้อมที่จะรับฟัง เช่น ให้เด็กเตรียมตัวให้พร้อมก่อนที่จะพูดกับเด็ก

3.4 อธิบายให้เด็กเตรียมพร้อมโดยใช้คำพูดง่าย ๆ และมีการเตรียมตัวล่วงหน้า

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2540 : 38) การฟังครูต้องใช้การฟังอย่างจริงจังกับเด็ก ฟังอย่างเข้าใจ ฟังแล้วคิดเพื่อประเมินค่า เด็กกำลังสื่อสารสิ่งใดให้กับครู พร้อมตอบสนองให้เด็กคิด กระตุ้นให้เด็กกระตือรือร้นที่จะตอบ และกระทำในสิ่งที่นำไปสู่การเรียนรู้ที่ถูกต้อง

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การฟังมีความสำคัญและจำเป็นมากสำหรับเด็กปฐมวัย ในการสอนการฟังให้กับเด็กปฐมวัยนั้น ควรพูดให้มีความชัดเจน ไม่เสียงดังหรือเสียงค่อยเกินไป และที่สำคัญไม่ควรพูดมากเกินไป เด็กอาจเบื่อก่อนที่จะฟังและให้ออกาสเด็กในการเตรียมตัวที่จะฟัง ครูพูดควรใช้คำพูดที่ง่าย ๆ ในการฟังสำหรับเด็กปฐมวัยนั้น สามารถจัดกิจกรรมได้หลายรูปแบบ เช่น การฟังเพลง ฟังนิทาน ฟังเสียงดนตรีและฟังเสียงต่าง ๆ และวิธีที่ใกล้ตัวเด็กและสามารถเข้าใจได้ง่ายอีกวิธีหนึ่งคือ ฟังเสียงจากการพูดเล่าเรื่องโดยใช้ภาพประกอบการพูด

1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฟัง

งานวิจัยในต่างประเทศ

ดิเบียสซิโอ (Dibiasio. 1978 : 2739) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการฟังและการอ่านของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 จำนวน 493 คน โรงเรียนเล็ก ๆ ในชนบท รัฐโรดไอแลนด์ ผลการวิจัยพบว่า การฟังและการอ่านของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 6 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ความสัมพันธ์ในการฟังและการอ่านของนักเรียนไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพลฟีลด์ และมาราสคูลิโอ (Penfield and Marasculio. 1972 : 220 – 224) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทักษะพื้นฐานในการฟัง เพื่อสื่อความหมายไปถึงการอ่าน การพูด และการเขียน โดยมีจุดมุ่งหมายปรับปรุงทักษะการฟังด้วยการฝึกฝน และเพื่อศึกษาความแตกต่างของภาวะเศรษฐกิจ สังคม และเพศ มีความสัมพันธ์กับทักษะพื้นฐานหรือไม่ ศึกษาจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 15 ห้องเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 19 ห้องเรียน จากครูที่มีความรู้และสนใจในการฝึกทักษะการฟังอุปกรณ์ประกอบการฝึกคือเทปบันทึกเสียง หลังจากจบการฝึกแล้วทำการทดสอบนักเรียนด้วยแบบทดสอบ 33 ข้อพบว่าการฝึกทักษะการฟังให้ผลดีต่อการอ่าน การพูด และการเขียน และความแตกต่างกันของภาวะเศรษฐกิจ สังคมและเพศ ไม่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะการฟังของนักเรียน

งานวิจัยในประเทศ

สุนันทา จินดา (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะการฟังและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์โดยใช้นิทานที่มีแบบฝึกหัดกับแบบถามตอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนชนประชาธิปไตย จังหวัดปทุมธานี จำนวน 40 คน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทักษะการฟังของกลุ่มทดลองที่ 1 สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทักษะการฟังของกลุ่มทดลองที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่อการฝึกทักษะการฟังกลุ่มทดลองที่ 1 สูงกว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่อการฝึกทักษะการฟังของกลุ่มที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จิตราภรณ์ เตมียกุล (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสมรรถภาพในการฟังนิทานของเด็กปฐมวัยโดยใช้รูปภาพและหุ่นมือประกอบกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 30 คน พบว่าสมรรถภาพในการฟังของเด็กปฐมวัยโดยใช้รูปภาพและหุ่นมือประกอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สมรรถภาพในการฟังนิทานเป็นรายด้าน พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการสอนฟังนิทานโดยใช้หุ่นมือ

ประกอบมีสมรรถภาพด้านความจำ ด้านความเข้าใจ ด้านการใช้เหตุผลและด้านการประเมินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพชรปราณี อินทรพานิช (2533 : 66) ได้ทำการศึกษาความสามารถในการฟังของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้และไม่ใช้นิทานพื้นบ้านอีสาน ประกอบการฟังผลวิจัย ปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสานมีความสามารถในการฟังสูงกว่าการสอนที่ไม่ใช้นิทานพื้นบ้านอีสาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พงษ์จันทร์ อยู่เป็นสุข (2525 : 321) ได้ศึกษาความสามารถในการฟังและการอุยงทอนในการจำจากการเล่านิทานของครูและให้นักเรียนแสดงท่าทางประกอบ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ฟังนิทานโดยครูเล่าให้ฟังและให้นักเรียนแสดงท่าทางประกอบ มีความสามารถในการฟังและความคงทนในการจำสูงกว่าการฟังครูเล่านิทานเพียงอย่างเดียว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วรี เกียสกุล (2530 : 53) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางการฟังของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกทักษะโดยใช้เกมและแบบฝึก ผลการศึกษาพบว่า เด็กที่ได้รับการฝึกทักษะโดยใช้เกมมีคะแนนสูงกว่าเด็กที่ได้รับการฝึกทักษะโดยใช้แบบฝึก แสดงว่าการใช้เกมฝึกทักษะการฟังทำให้เด็กมีความสามารถทางการฟังสูงกว่าการใช้แบบฝึก

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า เด็กมีความสามารถทางการฟังตั้งแต่แรกเกิดและมีการพัฒนาเป็นขั้นตอนโดยเริ่มจากการฟังเสียงคนใกล้ตัวมาเป็นการฟังและปฏิบัติตามคำสั่งได้ การฟังเรื่องสั้น ๆ สามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นรับฟังได้ การพัฒนาความสามารถด้านการฟังที่ถูกต้องและเหมาะสม จะช่วยให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้และพัฒนาภาษาได้ดีขึ้น การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเรื่องเกี่ยวกับการฟังของเด็กปฐมวัย

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านการพูด

2.1 ความหมายของการพูด

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2530 : 599) พูด หมายถึง เปล่งเสียงออกมาเป็นถ้อยคำ

นิตยา ประพฤติกิจ (2536 : 151) ได้กล่าวว่า การพูดเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทดสอบความคิดของตนเอง แสดงความรู้สึก เพิ่มพูนความรู้ใหม่ ๆ พัฒนาศักยภาพด้านการฟัง สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น ฝึกฝนการใช้คำและโครงสร้างภาษา และให้ความสนุกสนาน ยิ่งเด็กอายุน้อยเท่าไรก็ยิ่งพูดน้อยลงเท่านั้น เพราะเด็ก ๆ จะใช้พลังงานทางกายเพื่อให้ได้สิ่งที่เขาต้องการ เช่น เด็กจะหยิบหรือกระซอกของจากผู้อื่น เดินข้าม กัด ข่วน ร้องไห้ หรือตะเบ็งเสียง โดยไม่ใช้คำพูดเหมือนเด็กที่โตแล้ว แต่เมื่อเด็กพัฒนาทางด้านวุฒิภาวะแล้ว เด็กจะพัฒนาทางการใช้ภาษา (คำพูด) ด้วย

วรรณิ์ โสมประยูร (2537 : 99) ได้กล่าวว่า การพูดเป็นการสื่อความหมายอย่างหนึ่งโดยใช้น้ำเสียง ภาษา กิริยาท่าทาง เพื่อถ่ายทอดความเข้าใจให้ผู้ฟังรู้หรือเข้าใจความต้องการ เพราะการพูดเป็นทักษะการส่งออกตามหลักของภาษาศิลป์

สุภาวดี ศรีวรรณะ (2542 : 86) ได้กล่าวว่า การพูด หมายถึง พฤติกรรมการติดต่อสื่อสารกันระหว่างบุคคล ด้วยการใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง ภาษา อากัปกิริยา ท่าทาง สีหน้า แววตา เพื่อถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด ความต้องการของผู้พูดไปสู่ผู้ฟัง เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจและตอบสนองได้

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การพูดเป็นการสื่อสาร สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยใช้น้ำเสียงเพื่อสื่อความหมายให้ผู้ฟังเข้าใจ ความรู้สึกนึกคิดของตนเอง สำหรับเด็กปฐมวัยการพูดเป็นเครื่องมือ อีกอย่างหนึ่งในการสื่อ

ความหมายความรู้สึก หรือความต้องการของตนเองให้ผู้อื่นได้รับทราบและเข้าใจ ซึ่งการพูดของเด็กปฐมวัยในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการบอกชื่อสิ่งของ การแต่งประโยคปากเปล่า และเล่าเรื่องต่อเนื่องได้ถูกต้อง

2.2 ความสำคัญของการพูด

วรรณิ โสมประยูร (2537 : 186) ได้กล่าวว่า การพูดเป็นการสื่อสารที่มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันมากที่สุด เพราะการพูดเป็นเครื่องมือที่สื่อความคิดที่รวดเร็ว แพร่หลายได้ผลยิ่งขึ้น นอกจากจะพูดทั่วไปในชีวิตประจำวันแล้ว ยังมีโอกาสอื่น ๆ ที่ต้องพูดเป็นทางการ ซึ่งเป็นการเผยแพร่ที่ถ่ายทอดความรู้ความคิดเป็นสำคัญ

สุภาวดี ศรีวรรณะ (2542 : 63 – 64) ได้กล่าวว่า การพูดเป็นเครื่องมือที่สำคัญของการติดต่อสื่อสารที่จะนำไปสู่ความสำคัญในชีวิต การฝึกพูดเป็นพื้นฐานที่จะช่วยฝึกทักษะทางด้านภาษาเป็นย่างดี ซึ่งจุดประสงค์ของการพูดมีดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้เด็กพัฒนาการพูดได้คล่องเป็นธรรมชาติ ได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ ๆ
2. พัฒนาความสามารถในการพูดได้ชัดเจน ได้ฝึกเสียงที่เป็นปัญหาสำหรับเด็ก เช่น เสียง “ส” นอกจากนี้ยังควรพูดด้วยเสียงที่น่าฟัง รื่นหู ไม่ดัง ไม่ค่อยเกินไป มีความมั่นใจในการพูด
3. พูดถูกต้องจนเป็นนิสัย เช่น เด็ก ๆ มักจะพูดประโยคปฏิเสธว่า “ผมเปล่าทำ” ต้องแก้เป็น “ผมไม่ได้ทำครับ” หรือ “ไม่ได้ทำค่ะ”
4. เพื่อใช้ภาษาเป็นเครื่องมือติดต่อกับสังคมกับเพื่อน ๆ และบุคคลอื่น ๆ การที่เด็กจะเป็นที่น่าคบหาสมาคมด้วยย่อมต้องมีภาษาที่สุภาพ ดังนั้นการให้การศึกษาแก่เด็กวัยนี้ย่อมจะต้องฝึกเด็กให้รู้จักใช้คำสุภาพทั้งหลาย เช่น คำว่า “ขอโทษ” “ขอบคุณ” “ขอใจ” โดยต้องเป็นแบบแผนให้เด็กและต้องให้เด็กใช้อย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้จะต้องให้รู้จักกาลเทศะด้วย เสียงที่พูดในห้องเรียนย่อมจะต้องดังเหมือนเสียงที่ใช้ในสนาม
5. เพื่อพัฒนาความสามารถในการติดต่อกับผู้อื่นคือไม่เพียงแต่แสดงความคิดเห็นของตนเองเท่านั้น แต่ยังสามารถเข้าใจสิ่งที่คนอื่นพูด
6. การฝึกเลียนเสียงคำพูดก่อนที่จะบรรยายเรื่องราวต่าง ๆ หากไม่ฝึกในเรื่องนี้เด็กบางคนจะเล่าเรื่องไม่ตรงจุด เช่น เด็กอาสาจะเล่าเรื่อง “ไปเที่ยวทะเล” แทนที่จะพูดถึงการไปทะเล เด็กบางคนจะมั่วพะวงแต่จุดไม่สำคัญ
7. เรียนรู้เกี่ยวกับภาษา เช่น หลักของการออกเสียง เสียงวรรณยุกต์ การเว้นวรรค การเรียบเรียงคำให้เป็นประโยค

ดังนั้นสรุปได้ว่า การพูดเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญอย่างหนึ่งในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด เพื่อให้คนอื่นรู้และเข้าใจ โดยเฉพาะเด็กปฐมวัย หากผู้ที่เกี่ยวข้อง พ่อแม่ ครู รู้เทคนิคในการส่งเสริมพัฒนาการพูด รู้จักเรียงลำดับการพูดเรื่องราวก่อนหลังไม่วกไปวนมา เพื่อให้การสื่อสารและถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของตนเองได้อย่างถูกต้อง

2.3 พัฒนาการความสามารถด้านการพูด

ซีฟิลท์ (हरष्ठा नीलुवियर. 2535 : 208 ; อ้างอิงจาก Seefeldt. 1986) ได้กล่าวถึงการเรียนภาษาระดับพื้นฐานของเด็กไว้ 5 ระดับดังนี้

1. ระบบเสียง (Phonology) เด็กทารกพยายามเรียนรู้ระบบเสียงในภาษาของตน โดยการออกเสียงหลาย ๆ ลักษณะและเริ่มนำเสียงมาเชื่อมต่อกันเพื่อให้มีความหมาย
2. ลักษณะคำพูด (Morphology) เด็กเริ่มเรียนรู้ว่า การผสมกันของเสียงทำให้เกิดความหมาย เด็กเริ่มเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ ๆ จนกระทั่งถึงวัยก่อนประถมศึกษาเด็กจะเริ่มเข้าใจกฎของคำ

3. การสร้างประโยค (Syntax) เด็กเรียนการสร้างประโยคหรือไวยากรณ์ในขณะที่เด็กเริ่มนำคำมาสร้างประโยค เด็กจะเข้าใจโครงสร้างไวยากรณ์ เมื่อเด็กเข้าใจประโยคที่มีคำจำนวนมาก เมื่ออายุ 2 – 3 ปี เด็กจะพูดประโยคความเดียวชนิดต่าง ๆ ได้ เช่น ประโยคคำสั่ง ประโยคปฏิเสธ ประโยคคำถาม เด็กจะใช้ประโยคที่มีคำเชื่อมได้เมื่ออายุ 5 – 7 ปี และเด็กจะใช้คำนามสรรพนาม ได้อย่างถูกต้อง เมื่ออายุประมาณ 7 ปี จึงจะใช้ประโยคหลายความหรือสังกรประโยคได้

4. ความหมาย (Semantics) ในขณะที่เด็กเลียนเสียงและโครงสร้างของภาษา เด็กจะเรียนรู้ด้วยว่าคำจะมีความหมายขึ้นอยู่กับบริบท (Context) ของการใช้คำนั้นด้วย กระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ความหมายเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและสัมพันธ์กับขั้นตอนพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ กล่าวคือ ในขั้นประสาทสัมผัส เด็กจะใช้คำพูดเดี่ยวแทนประโยคทั้งประโยค ความหมายของคำขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของการใช้คำ เช่น เด็กกำลังเดินหาพ่อ และพูดว่าพ่อ มีความหมายว่า พ่ออยู่ไหน เมื่ออายุ 2 – 7 ปี หรือขั้นก่อนปฏิบัติการ เด็กจะแยกคำออกจากประโยค พร้อมกับใส่ความหมาย ซึ่งสัมพันธ์กับการกระทำที่เป็นรูปธรรม คำว่าบ้าน อาจหมายถึง สถานที่พ่อแม่ แม่ และตัวเองอาศัยอยู่ เด็กจะเริ่มตระหนักถึงความไม่ชัดเจน หรือความยืดหยุ่นของภาษา แต่เด็กจะเข้าใจต่อเมื่อเด็กมีประสบการณ์รูปธรรมเท่านั้น เมื่ออายุ 7 – 11 ปี ซึ่งเป็นขั้นปฏิบัติการรูปธรรม เด็กจะเข้าใจความหมายได้ดียิ่งขึ้น แต่ก็ยังต้องการประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมอยู่ เด็กอาจอธิบายคำว่า บ้าน ว่า หมายถึง สถานที่สำหรับนอน รับประทานอาหาร และให้เพื่อนมาเยี่ยม

5. การใช้ภาษา (Pragmatics) เด็กจะเรียนรู้การใช้ภาษาอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมที่เด็กอยู่ เด็กที่ย้ายสถานที่ไปอยู่ที่ใหม่ก็จะเรียนรู้ภาษาของสังคมใหม่นั้น

พราวพรรณ เหลืองสุวรรณ (2533 : 90 – 93) ได้กล่าวถึงความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัยในแต่ละช่วงดังนี้

อายุ 0 – 2 ปี เด็กแรกเกิดจะสื่อสารกับบุคคลอื่นด้วยภาษาท่าทาง เมื่อพูดได้สามารถพูดคำบางคำได้ชัดเจนแต่ไม่เข้าใจความหมายของคำ 18 เดือนพูดได้ประมาณ 10 คำ และเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ถึง 30 คำ

เมื่ออายุประมาณ 2 ปี ชอบตั้งคำถามว่าอะไร ทำไม และส่วนมากยังพูดไม่ชัด โดยเฉพาะตัว ร, ล และคำควบกล้ำ บางครั้งยังพูดกลับกัน ผู้ใหญ่ควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ไม่ควรกล่าวล้อเลียนหรือตำหนิ เพราะจะทำให้เด็กพัฒนาช้า เด็กจะสามารถเข้าใจความหมายและคำมากกว่าส่วนที่ต้องการจะพูด

อายุ 3 ปี มีพัฒนาการทางภาษาเร็วมาก สามารถตั้งคำศัพท์ใหม่ ๆ หรือเรียกชื่อสิ่งใหม่ตามความเข้าใจของตน สามารถเข้าใจคำพูดง่าย ๆ ของผู้ใหญ่ เช่น อย่า ไม่ แต่ยังไม่สามารถเข้าใจสิ่งที่มองไม่เห็น ดังนั้นการปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้องของผู้ใหญ่ จึงยังไม่สม่ำเสมอ และยังไม่ลิ้มคำถามว่าทำไม จะพยายามทำความเข้าใจกับคำถามที่ตนเองถามไปเช่นกัน

อายุ 4 ปี ในด้านภาษาเด็กวัยนี้ เริ่มเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น มีความสนใจคำพูดของผู้ใหญ่และชอบเลียนแบบ เริ่มพูดประโยคที่ยาว และใช้คำถามที่มีเหตุผลมากขึ้น ชอบฟังนิทานซ้ำ ๆ โดยไม่เบื่อ

อายุ 5 ปี สามารถเข้าใจคำพูด ข้อความยาว ๆ ของผู้ใหญ่ได้ดีและพยายามพูดยาว ๆ โดยเลียนแบบผู้ใหญ่ในการจะสร้างประโยค ชอบฟังนิทานประเภทเทพนิยาย และชอบแสดงบทบาทสมมุติประกอบ

อายุ 6 ปี เด็กส่วนใหญ่จะสนใจในการพูด ชอบสนทนากับเพื่อน ๆ หรือผู้ใหญ่ มากกว่าการเล่นสิ่งของ และมีความสุขมากเมื่อได้สนทนากับผู้อื่น และไม่ชอบถูกวิจารณ์ต่อหน้าผู้อื่นหรือชุมชน ชอบฟังเรื่องราวต่าง ๆ โดยเฉพาะเกี่ยวกับธรรมชาติ ปรากฏการณ์ต่าง ๆ เริ่มสนใจในการอ่าน โดยเฉพาะเทพนิยายที่มีภาพประกอบ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า พัฒนาการการพูดของเด็กปฐมวัย เริ่มจากการพูดออกเสียงทีละคำจากนั้นก็พัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ ใช้คำ ๆ เดียวแทนประโยค 1 ประโยค พ่อเด็กมีความพร้อมทางด้านภาษาดีขึ้นสามารถนำคำที่ทำ

หน้าที่ต่าง ๆ กันมาประกอบกันเป็นประโยค จนในที่สุดเด็กจะสามารถเรียนรู้ผู้พูดประโยคต่าง ๆ เป็นการสื่อความหมาย ความคิด ความต้องการและเสนอความรู้สึกของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้ได้

2.4 กระบวนการพูด

สุภาวดี ศรีวรรณะ (2542 : 68 – 70) กระบวนการในการพูดของเด็กปฐมวัยประกอบด้วยกระบวนการ 3 ขั้นตอน คือ

1. การออกเสียง
2. การสร้างคำ
3. การสร้างประโยค

ทั้งสามขั้นตอนนี้มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน ขั้นตอนที่ใดเป็นไปไม่ได้จะมีผลเสียต่อขั้นตอนอื่น

1. การออกเสียงทำได้โดยการเลียนแบบ เด็กเลียนแบบเสียงคำและสำเนียงจากบุคคลที่เด็กติดต่อกับอยู่ด้วย เด็กจะเปลี่ยนภาษาพูดไปตามสิ่งแวดล้อมใหม่นั้น เพราะกลไกการออกเสียงและนิสัยการพูดยังไม่ลงรูปแบบแน่นอน ด้วยเหตุนี้พ่อแม่และนักการศึกษาบางคนจึงเห็นว่า วัยเด็กเล็กเป็นช่วงเวลาที่ดีที่สุดในการเรียนภาษาต่างประเทศ เด็กจะพูดได้เหมือนเจ้าของภาษา แต่ถ้ารอไปเรียนเมื่อเด็กอยู่ชั้นมัธยม เด็กจะพูดภาษาด้วยสำเนียงภาษาแม่ของตน

2. การสร้างคำ คือ การเชื่อมโยงกับความหมาย คำหลาย ๆ คำมีเสียงเหมือนกันแต่ความหมายต่างกัน เช่น สาด สารท ศาสน์ การสร้างคำจึงยากกว่าการออกเสียง ทั้งการเชื่อมโยงเสียงกับความหมายมีโอกาสผิดได้ง่าย เมื่อเด็กไปโรงเรียนเด็กจะทราบศัพท์ใหม่และความหมายใหม่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เพราะครูสอนได้โดยตรง และจากประสบการณ์ของเด็กเองจากการอ่านหนังสือ ฟังวิทยุ หรือดูโทรทัศน์ นอกจากนี้เด็กอายุเท่ากันทราบศัพท์จำนวนไม่เท่ากัน เนื่องจากความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านสติปัญญา อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม โอกาสในการเรียนรู้ และแรงจูงใจ

3. การสร้างประโยค ระยะแรกเด็กอายุ 12 – 18 เดือน พูดประโยคที่มีคำเพียงคำเดียว ใช้ทำทางประกอบเช่น “ ขอ ” และชี้ไปที่ตุ๊กตา หมายความว่า ขอตุ๊กตาให้หนู อายุ 2 ปี เด็กใช้ประโยคสั้น ๆ ได้แล้ว อายุ 4 ปี เด็กจะพูดประโยคต่าง ๆ ได้ดีขึ้น เด็กชอบใช้ประโยคคำถามมาก พ่อเด็กพูดได้ เด็กจะพูดไม่หยุดเหมือนกับตอนที่เด็กเดินได้เด็กจะเดินไม่หยุดเช่นเดียวกัน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า กระบวนการทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัย จะประกอบด้วยกระบวนการ 3 ขั้นตอน คือ การออกเสียง การสร้างคำ และการสร้างประโยค ดังนั้นการจัดกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมการพูดที่เหมาะสมและการสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กจะช่วยให้เกิดพัฒนาการพูดได้ดีและมีประสิทธิภาพ

2.5 การใช้ภาษาพูด

การใช้ภาษาพูดเป็นทักษะที่ต้องมีการเรียนรู้ การเรียนรู้ภาษาพูดมี 3 วิธี คือ 1) การลองผิดลองถูก 2) การเลียนแบบ และ 3) การฝึกการเรียนรู้ ซึ่งการฝึกการเรียนรู้ที่ดีที่สุดคือ การฝึกเด็กโดยมีตัวอย่างที่ดีให้เลียนแบบอย่างถูกต้อง เด็กได้รับคำแนะนำและช่วยเหลือให้ทำตามแบบและได้รับการแก้ไขให้พูดให้ถูกต้อง (ธีราพร กุลนันทน์. 2535 : 131)

ประดิษฐ์ อุปรมัย (2526 : 133 – 135) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาพูดของเด็กปฐมวัย แบ่งได้เป็น 4 ประการ คือ

1. ความพร้อมของอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการพูดของเด็ก
2. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ใกล้ชิดและแรงเสริมที่เด็กได้รับ
3. สื่อมวลชน
4. ประสบการณ์แวดล้อมตัวเด็ก

ปัจจัยทั้ง 4 ประการนี้ มีความเกี่ยวข้องกันไม่สามารถแยกออกจากกันได้ กล่าวคือ แม้เด็กจะมีความพร้อมของอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการพูด แต่ถ้าเด็กไม่เคยได้ยินภาษาพูด เด็กจะพูดไม่ได้ หรือถ้าได้ยินภาษาพูดจากทั้งผู้ใกล้ชิด สื่อมวลชน และผู้อื่น แต่อวัยวะในการพูดซึ่งรวมถึงอวัยวะในการได้ยินของเด็กบกพร่องหรือไม่พร้อม เด็กก็ไม่สามารถพูดได้หรือพูดได้ไม่ชัดเจน

ดังนั้นสรุปได้ว่า การใช้ภาษาพูดในวัยเด็กนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการคือ ความพร้อมของอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการพูดของเด็ก ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ใกล้ชิดและแรงเสริมที่เด็กได้รับ สื่อมวลชน ประสบการณ์แวดล้อมตัวเด็ก ทั้ง 4 องค์ประกอบนี้จะทำให้เด็กมีความสามารถใช้ภาษาพูดได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

2.6 แนวทางในการส่งเสริมความสามารถด้านการพูด

เด็กปฐมวัยมีความอยากรู้อยากเห็น และความต้องการที่จะสื่อสารกับผู้อื่น เป็นสิ่งเร้าให้เกิดการแสดงออกทางความคิดในด้านการพูด แต่เด็กมีถ้อยคำในการสื่อสารที่ค่อนข้างจำกัด จึงพยายามแสวงหาการใช้คำพูดด้วยตนเอง สิ่งเร้าที่มีประโยชน์ต่อการพูดของเด็กคือ การเปิดโอกาสให้เด็กพูดถึงสิ่งที่ชอบด้วยคำพูดของเขาเอง ดังนั้นครูผู้สอนควรจะได้ศึกษาถึงพัฒนาการด้านภาษาและความสามารถในการพูดของเด็กในแต่ละช่วงอายุ เพื่อจัดกิจกรรมตอบสนองความสามารถด้านการพูดได้อย่างเหมาะสมต่อไป (Stewig and Simpson. 1995 : 141)

มุสตี ฏฐอินทร์ (2536 : 186 -187) ได้กล่าวถึงแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาส่งเสริมความสามารถด้านการพูด ดังนี้

1. จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ไม่เคร่งเครียด ให้เด็กมีความสบายใจและมั่นใจ ครูควรสร้างบรรยากาศให้เด็กมีความไว้วางใจในตัวเองและเพื่อน ๆ เพื่อให้เด็กกล้าพูดกล้าแสดงออก
2. กระตุ้นให้เด็กพูดโดยวิธีสนทนาตั้งคำถามให้เด็กตอบโดยไม่บีบบังคับแต่ช่วยให้เด็กรู้สึกเหมือนพูดคุยธรรมดา เมื่อเด็กมีความมั่นใจแล้วควรกระตุ้นให้เด็กเล่าเรื่องที่เด็กมีประสบการณ์และเรื่องที่ใกล้ตัว เช่น เรื่องในชีวิตประจำวันของเด็ก หรือสถานที่ที่เคยไปเที่ยว เมื่อเด็กกล้าพูดมากขึ้นและอยู่ในขั้นสูงขึ้น ควรให้เด็กได้พูดแสดงความรู้สึกและแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวออกไป แต่เป็นปัญหาที่กำลังได้รับความสนใจอยู่ในขณะนั้น โดยอาจจัดในลักษณะของการอภิปราย ได้ว่าที่ ฯลฯ
3. จัดกิจกรรมเพื่อฝึกทักษะการพูดให้สัมพันธ์กับจุดประสงค์และเนื้อหาในหลักสูตร โดยเลือกกิจกรรมที่สนุกสนานให้เด็กเล่นและได้รับความรู้ไปด้วย
4. ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกในโอกาสต่าง ๆ เช่น เป็นโฆษก เป็นพิธีกร พาผู้มาเยี่ยมโรงเรียนชมสถานที่และ พบปะบุคลากรในโรงเรียน ร่วมแสดงละคร ร่วมทำกิจกรรมกลุ่ม เช่น กิจกรรมของชุมชนต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้เด็กได้ฝึกการพูดให้ถูกต้อง ตามกาลเทศะ และบุคคล รวมทั้งมีโอกาสดแสดงความคิดเห็นด้วย

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย สามารถจัดกิจกรรมได้หลากหลาย เช่น การเล่าเรื่องจากประสบการณ์จริงที่ใกล้ตัวเด็ก และสิ่งที่อยู่รอบตัวเด็ก การพูดแสดงความรู้สึก ให้เด็กได้แสดงออกในโอกาสต่าง ๆ ธรรมชาติของเด็กปฐมวัย การใช้ภาพเป็นสิ่งที่เด็กชอบและเข้าใจเรื่องราวจากรูปภาพได้ ฉะนั้น การจัดกิจกรรมโดยใช้รูปภาพประกอบการพูดเล่าเรื่อง จึงน่าจะเป็นวิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กมากที่สุดและได้ผลดีที่สุด

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูด

งานวิจัยต่างประเทศ

ซิมสัน (Simpson. 1998) ได้ศึกษาลักษณะภาษาพูดของเด็กปฐมวัย 4 ปี ที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่านิทาน แบบเล่าเรื่องซ้ำ ผลการวิจัยพบว่า การเล่าเรื่องซ้ำ ช่วยส่งเสริมความสามารถด้านการสื่อสาร

มากขึ้น อย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ ช่วยให้เด็กพัฒนาความสามารถในการถ่ายทอดภาษาให้ชัดเจน ละเอียด ลออ กรอบคลุมความหมายที่ต้องการสื่อให้ผู้อื่นได้รับรู้และเข้าใจซึ่งความสามารถนี้วัดได้เป็นจำนวนคำต่อ ประโยค (Length of a T-unit) ไม่ได้วัดที่ปริมาณคำ ซึ่ง มิลเลอร์ (Miller, 1951) ถือว่าความสามารถนี้เป็น เครื่องมือที่สามารถวัดความซับซ้อน ของรูปประโยคได้เป็นอย่างดี

งานวิจัยในประเทศ

อภิญา กังสนารักษ์ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำ และการใช้ประโยคในการสื่อสารของเด็กปฐมวัยอายุ 3 – 6 ปีที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์ และครอบครัวปกติ โดยเปรียบเทียบพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำ และการใช้ประโยคที่มีระดับอายุ และเพศต่างกัน และหาความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำกับพัฒนาการทางด้านการ ใช้ประโยค พบว่า เด็กที่อยู่ในครอบครัวปกติมีพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำและการใช้ประโยคสูงกว่า เด็กปฐมวัยที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ เด็กชายและเด็กหญิงมีพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำและการใช้ ประโยคไม่แตกต่างกัน และพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพัฒนาการทาง ภาษาด้านการใช้ประโยค

จากเอกสารและงานวิจัยสรุปได้ดังนี้ การพูดเป็นลักษณะที่สำคัญจะต้องได้รับการฝึกฝนเพื่อให้เกิดการ ติดต่อสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพในชีวิตประจำวันและการทำงานในอนาคต เพื่อใช้สื่อความหมายอย่างชัดเจน ถูกต้อง และสามารถใช้ภาษาได้เหมาะสมอย่างถูกกาลเทศะ นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้พูดรู้จักเลือกเนื้อหา โดยเลือก พูดในทางที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและมีการยาทในการพูด ดังนั้นการฝึกทักษะการพูดจึงควรได้รับการพัฒนาตั้ง แต่เด็กปฐมวัย

3. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัย

3.1 ความหมายของแนวการจัดประสบการณ์

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 2) ได้ให้ความหมายของการจัดประสบการณ์ไว้ว่า หากจะเทียบกับระดับประถมศึกษา การจัดประสบการณ์หมายถึงการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็กนั่นเอง การ ที่ไม่ใช่คำว่า การเรียนการสอนเนื่องจากครูไม่ได้เป็นผู้สอนตลอดเวลา ดังเช่นประถมศึกษา ดังนั้นการจัดประสบ การณ์จึงหมายถึง การจัดกิจกรรมโดยยึดแนวการจัดประสบการณ์หรือหลักสูตรเพื่อให้เด็กได้พัฒนาครบตามวัย ทั้ง 4 ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ – จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยมีได้มุ่งให้อ่านออกเขียนได้ตั้ง เช่นในระดับประถมศึกษา แต่เป็นการปูพื้นฐานให้โดยคำนึงถึงความสามารถของเด็กเป็นหลัก และเนื่องจากเด็ก ปฐมวัยเรียนรู้ได้ดีจากประสบการณ์ตรง ฉะนั้นประสบการณ์ที่ดีควรให้เด็กได้ลงมือทำด้วยตนเองโดยใช้ประสาท สัมผัสทั้ง 5 ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการจัดประสบการณ์ดังนี้

สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ (2538 : 56 – 57) กล่าวว่าการจัดประสบการณ์ หมายถึง ทุก ๆ อย่างที่เด็ก หรือผู้ที่เรียนได้รับจากโรงเรียนหรือสถานศึกษานั้น ๆ ตามจุดประสงค์ที่ทางโรงเรียนหรือสถานศึกษาได้ตั้งไว้

พัฒนา ชัยพงศ์ (2530 : 24) ได้กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ หมายถึง การจัดการศึกษาให้กับเด็ก ปฐมวัยเพื่อพัฒนาครบทุกด้าน ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา มีได้มุ่งให้อ่านเขียนได้ตั้ง เช่นระดับประถมศึกษา แต่จะเป็นการปูพื้นฐานให้ โดยคำนึงถึงวัยและความสามารถของเด็กและจัดกิจกรรมเพื่อ ส่งเสริมพัฒนาให้พร้อมที่จะเรียนรู้ในระดับต่อไป ซึ่งเหมือนกับ ความหมายของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่ง ชาติ (2528 : 2) และสอดคล้องกับ ราตี ทองสวัสดิ์ และคนอื่น ๆ (2529 : 2) ที่กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ หมายถึง การจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์ และการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในห้อง

เรียนให้กับเด็กปฐมวัย โดยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจากการเล่น การลงมือปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดี และเพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้ครบทุกด้าน ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

ภรณ์ คุรุทันะ (2540 : 49) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ หมายถึง การจัดระบบประสบการณ์ที่เด็กปฐมวัยควรได้รับ มีการกำหนดจุดประสงค์ การดำเนินกิจกรรม โดยเน้นให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ และในการดำเนินกิจกรรม ผู้สอนควรคำนึงถึงการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับเด็ก เด็กกับเด็ก การจัดหาสื่ออุปกรณ์ให้เด็กได้เรียนรู้อย่างเหมาะสมกับวัย โดยคำนึงถึงความครอบคลุมของการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

พวงทอง ไสยวรรณ (2528 : 160) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมหรือการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยควรเป็นการจัดแบบผสมผสานวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน โดยไม่แยกสอนเป็นรายวิชา

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์ หมายถึงการจัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการพัฒนาเด็กทั้ง 4 ด้านคือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ในรูปของการบูรณาการเนื้อหาวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน โดยคำนึงถึงเด็กเป็นสำคัญ

3.2 ความสำคัญของการจัดประสบการณ์

เนื่องจากเด็กปฐมวัยช่วงอายุ 2 – 7 ขวบ เป็นวัยที่มีพัฒนาการทั้ง 4 ด้านได้อย่างรวดเร็ว การส่งเสริมแนวการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมสำหรับเด็กจะต้องใช้วิธีการให้เด็กลงมือกระทำด้วยตนเองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ (Learning by doing) โดยยึดเด็กเป็นสำคัญ จึงมีความสำคัญมาก ดังที่จอห์น ดีวอี้ (John Dewey) กล่าวว่า “เด็กจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อ การเรียนการสอนของเด็กได้รับประสบการณ์ตรง เด็กเหล่านั้นเขาจะได้พัฒนาการคิด การกระทำ โดยอิสระ สามารถนำความรู้ที่ได้จากประสบการณ์นั้น ๆ มาใช้ในการดำรงชีวิตและสามารถแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ เด็กจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อการเรียนการสอนและประสบการณ์ที่ให้กับเด็กเป็นประสบการณ์ตรงเด็กลงมือปฏิบัติเอง การจัดประสบการณ์โดยยึดเด็กเป็นสำคัญ (จักรสิน พิเศษสาธิต. 2521 : 232 ; อ้างอิงจาก Dewey. n.d.)

อุทัย เพชรช่วย (2522 : 24) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ให้กับเด็กนั้น เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ ฝึกการทำกิจกรรมตามลำพังและการรวมกลุ่ม เด็กได้เรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะนี้ จะทำให้เกิดความเข้าใจกันได้ดี ถ่วงการเรียนรู้จากครูเสีย เพราะภาษาที่เด็กได้พูดสื่อสารกันนั้น สามารถสื่อความหมายได้ดีกว่าภาษาครูเสีย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเปียเจต์ (Piaget) ที่กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ตรง ให้เด็กได้แสดงออกในการคิดและการสนทนาระหว่างเด็กด้วยกัน จะทำให้เกิดความเข้าใจได้เร็วกว่าครูเป็นผู้อธิบาย

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า เด็กเป็นวัยทองและเป็นวัยที่กำลังพัฒนาอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านอารมณ์ สังคม สติปัญญา ฉะนั้นการจัดประสบการณ์เด็กวัยนี้จึงมีความสำคัญมาก โดยยึดเด็กเป็นสำคัญ ให้เด็กมีความคิด อิสระในการแสดงออก และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กด้วยกันในสภาพที่เป็นจริง จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดี ตามศักยภาพ สามารถพัฒนาการสื่อสารได้ดี

3.3 แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย เป็นการ จัดสภาพแวดล้อม ประสบการณ์ให้เด็กได้มีโอกาสทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยการใช้อย่างร่างกายและประสาทรับรู้ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน เกิดการเรียนรู้ตามจุดหมายที่กำหนดไว้ กล่าวคือ มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ซึ่งแนวคิดของนักปรัชญาการศึกษา นักปฐมวัยศึกษา และนักทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการหลายคน มีอิทธิพลต่อการจัดประสบการณ์และกิจกรรมในระดับปฐมวัยศึกษา (พัชร ฝอยอิน. 2537 : 121- 125) ได้แก่

ล็อก (Lock) มีความเห็นว่า เด็กทารกนั้นเปรียบเสมือนผ้าขาว ประสบการณ์ต่าง ๆ และสิ่งแวดล้อมจะมีความสำคัญอย่างมากต่อการเจริญเติบโตของเด็ก ทำให้เด็กมีพัฒนาการที่แตกต่างกัน

สกินเนอร์ (Skinner) เชื่อว่าพฤติกรรมของคนเรานั้นเกิดจากการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนั้นได้ด้วยตัวเสริมแรง ดังนั้นในการสอน ครูสามารถนำเด็กไปสู่พฤติกรรมหรือการเรียนรู้ที่ต้องการได้

รูสโซ (Rousseau) นักปรัชญาชาวฝรั่งเศส ซึ่งเชื่อในพื้นฐานความดีของสัญชาตญาณในมนุษย์เรา เป็นนักทฤษฎีภาวะนิยมที่มีความเห็นว่า ถ้าเราให้โอกาสเด็กเจริญเติบโตตามวิถีทางธรรมชาติแล้ว เด็กจะพัฒนาได้เต็มศักยภาพ เพราะฉะนั้นพ่อ แม่ หรือครู ควรหลีกเลี่ยงที่จะขัดขวางการเจริญเติบโตตามธรรมชาติของเด็ก ไม่บังคับเด็ก

ฟรอยด์ (Freud) มีความเห็นว่า อิทธิพลสำคัญที่สุดของพัฒนาการนั้นมาจากภายในตัวเด็ก ทั้งทางด้านอารมณ์ สังคมสติปัญญา และทางกาย

เกสเซล (Gesell) มีความเห็นว่า พัฒนาการของเด็กจะเป็นไปตามธรรมชาติ ตามอายุของเด็ก เมื่อถึงวันนั้นเด็กจะแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ได้โดยไม่ต้องไปเร่งหรือฝึกเด็ก นักการศึกษา หรือพ่อแม่ ควรให้อิสระเด็กในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสนใจ

เปียเจต์ (Piaget) นักจิตวิทยาชาวฝรั่งเศสได้อธิบายถึงกระบวนการคิด และสร้างความรู้ของเด็ก หลักการทางทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเปียเจต์หลายประการที่ช่วยให้ครูกิจการสร้างสรรค์ จัดกิจกรรมและประสบการณ์ที่เหมาะสมให้กับเด็ก กล่าวคือ

1. การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่อาศัยความกระตือรือร้น ทั้งทางร่างกาย และจิตใจของผู้เรียน
2. พัฒนาการแต่ละขั้นจะดำเนินไปตามลำดับขั้นตอน จะข้ามขั้นไม่ได้ และด้วยอัตราที่แตกต่างกันในแต่ละบุคคล
3. ภาษาไม่ใช่ปัจจัยที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้
4. พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กส่งเสริมได้ด้วยการมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กคนอื่น ผู้ใหญ่และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

ภรณ์ คุรุรัตน์ (2540 : 50) ได้กล่าวว่า การสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เน้นการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนเด็กปฐมวัย การบูรณาการกิจกรรมที่สัมพันธ์กัน การปรับบทบาทครู การสร้าง ปฏิสัมพันธ์ เป็นการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัย โดยมีเป้าหมายพัฒนาเด็กในด้านทักษะทางภาษา ความคิดสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่น และทักษะทางสังคม เป็นต้น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตั้งอยู่บนพื้นฐานหลายแนวคิด การจะจัดประสบการณ์แบบใดนั้นขึ้นอยู่กับความเชื่อตามแนวความคิดแต่ละบุคคล แต่สิ่งสำคัญที่ทำให้การจัดประสบการณ์ให้บรรลุผลสำเร็จคือ บทบาทของครู ไม่ว่าจะเป็นการจัดสภาพแวดล้อม การจัดกิจกรรมล้วนแต่เป็นหน้าที่ของครูที่จะจัดประสบการณ์เสริมให้เด็กมีทัศนคติที่ดีในการเรียน อันจะนำผลไปสู่จุดมุ่งหมายที่วางไว้ได้

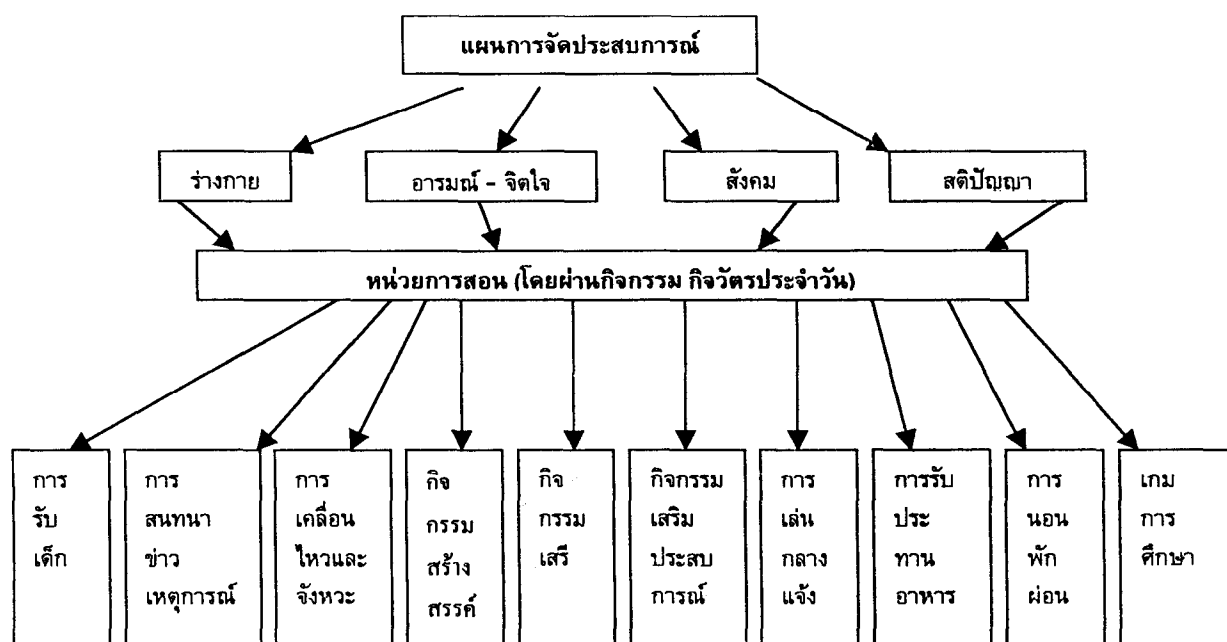
3.4 หลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2540 : 23 – 24) ได้กำหนดหลักการจัดประสบการณ์และกิจกรรมสำหรับเด็กไว้ดังนี้

กิจกรรมที่จัดควรคำนึงถึงตัวเด็กเป็นสำคัญ เด็กแต่ละคนมีความสนใจแตกต่างกัน จึงควรจัดให้มีกิจกรรมหลายประเภทที่เหมาะสมกับวัยตรงกับความสนใจและความต้องการของเด็กเพื่อให้เด็กได้มีโอกาสและความสามารถ กิจกรรมที่จัดควรมีทั้งกิจกรรมที่ให้เด็กทำเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ และควรมีความสมดุล

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538 : 4 – 5) ได้เสนอแนะแนวการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาล โดยกำหนดการจัดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการขึ้นเป็นหน่วยการสอนและให้เด็กได้ทำกิจกรรม กิจกรรมประจำวันต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับพัฒนาการเด็ก ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 แสดงการกำหนดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการขึ้นเป็นหน่วยการสอน

อีกทั้งยังมีตารางกิจกรรมประจำวันที่กำหนดไว้โดยประมาณ และสามารถปรับให้เหมาะสมกับเวลาเหตุการณ์ ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี สภาพชุมชนและท้องถิ่น ดังนี้

08.00 – 08.30 น.	รับเด็ก
08.30 – 08.45 น.	เคารพธงชาติ
08.45 – 09.00 น.	ตรวจสอบสุขภาพ ไปห้องน้ำ
09.00 – 09.20 น.	กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
09.20 – 10.20 น.	กิจกรรมสร้างสรรค์ และกิจกรรมเสรี
10.20 – 10.30 น.	พัก ของว่างเช้า
10.30 – 10.50 น.	กิจกรรมเสริมประสบการณ์ (กิจกรรมในวงกลม)
10.50 – 11.30 น.	กิจกรรมกลางแจ้ง
11.30 – 12.00 น.	พัก (รับประทานอาหารกลางวัน)
12.00 – 14.00 น.	นอนพักผ่อน
14.00 – 14.20 น.	เก็บที่นอน – ล้างหน้า
14.20 – 14.30 น.	พัก (ของว่างบ่าย)
14.30 – 14.50 น.	เกมการศึกษา
14.50 – 15.00 น.	เตรียมตัวกลับบ้าน

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยจะออกมาในรูปของกิจกรรมประจำวัน ซึ่งในแต่ละวันจะมีการจัดกิจกรรมหลักให้แก่เด็ก 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมการเล่นกลางแจ้งและเกมการศึกษา แต่ละกิจกรรมจะมีจุดมุ่งหมายและแนวการดำเนินกิจกรรมที่แตกต่างกันออกไป ในที่นี้จะขอกล่าวเฉพาะกิจกรรมเสริมประสบการณ์

3.4.1 ความหมายของกิจกรรมเสริมประสบการณ์ (กิจกรรมในวงกลม)

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ หมายถึง กิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ ฝึกการทำงาน และอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่จัดมุ่งฝึกให้เด็กได้มีโอกาสดึง พุด สังเกต คิดแก้ปัญหา ใช้เหตุผลและฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน โดยจัดกิจกรรมด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น สนทนา อภิปราย สาธิต ทดลอง เล่านิทาน เล่นบทบาทสมมติ ร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง ศึกษานอกสถานที่ เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ ฯลฯ (กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. 2540 : 19 – 20) สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538 : 20) ที่กล่าวว่ากิจกรรมในวงกลม (กิจกรรมเสริมประสบการณ์) หมายถึง กิจกรรมที่จัดให้เด็กได้ฟัง พุด สังเกต คิด และปฏิบัติการทดลอง เพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดและเพิ่มพูนทักษะต่าง ๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่นการสนทนา ซักถามหรืออภิปราย สังเกต ทักษะศึกษา และปฏิบัติการทดลอง เพื่อฝึกให้เด็กเกิดความคิดรวบยอด และเพิ่มพูนทักษะกระบวนการเรียนรู้จากเนื้อหาในหน่วยการสอน

ดังนั้น กิจกรรมเสริมประสบการณ์ หมายถึง กิจกรรมที่เด็กมารวมกลุ่มกันเพื่อทำกิจกรรมที่สัมพันธ์กับเนื้อหาในหน่วยการสอนด้วยวิธีการฟังนิทาน สนทนา อภิปราย สาธิต

3.4.1.1 วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ (กิจกรรมในวงกลม) และแนวทางในการดำเนินกิจกรรม

กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ (2540 : 36 – 37) ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ (กิจกรรมในวงกลม)

วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์

1. ส่งเสริมการใช้ภาษาในการฟัง พุดและการถ่ายทอดเรื่องราว
2. กล้าแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
3. ฝึกมารยาทในการฟัง พุด
4. รู้จักแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้ จากการค้นพบด้วยตนเอง
5. ส่งเสริมการเรียนรู้ และทักษะพื้นฐาน
6. ปลุกฝังให้มีคุณธรรม จริยธรรม
7. รู้จักปรับตัวในการเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น

และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538 : 5) ได้เสนอแนวทางในการดำเนินกิจกรรมไว้ดังนี้

1. นำเนื้อหาและรายการประสบการณ์สำคัญจากแนวการจัดประสบการณ์ (หลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540) มาบูรณาการจัดกิจกรรม โดยยึดลำดับการเรียนรู้และเนื้อหาประสบการณ์ที่อยู่ใกล้ตัวเด็กไปยังสิ่งที่อยู่ไกลตัวเด็ก คำนึงถึงคุณธรรมจริยธรรม เทศกาลวันสำคัญ ธรรมชาติรอบ ๆ ตัว เป็นต้น นำมาเป็นแกนในการจัดการเรียนการสอน
2. จัดที่นั่งให้เด็กทุกคนมองเห็นกิจกรรมหรือสื่อต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึง รวมทั้งมีพื้นที่ในการปฏิบัติ กิจกรรม โดยการนั่งเป็นรูปตัวยู หรือครึ่งวงกลม

3. ควรใช้เวลาประมาณ 15 – 20 นาที เนื่องจากเด็กวัยนี้มีช่วงความสนใจสั้น หากใช้เวลานานเกินไป เด็กอาจจะเบื่อหน่ายและไม่สนใจกิจกรรม

4. การดำเนินกิจกรรมมี 3 ขั้นตอน ดังนี้

4.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นการเตรียมให้เด็กพร้อมและกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจที่จะร่วมกิจกรรมด้วยการร้องเพลง คำคล้องจอง ปริศนาคำทาย การแสดงท่าทาง เป็นต้น

4.2 ขั้นสอน เป็นการจัดกิจกรรมที่ต้องการให้เด็กได้รับความรู้และประสบการณ์ด้วยกิจกรรมหลายรูปแบบ เช่น การอภิปราย การสาธิต การปฏิบัติ การทดลอง การเล่านิทาน และการทัศนศึกษา

4.3 ขั้นสรุป เป็นการสรุปสิ่งต่าง ๆ ที่เรียนไปทั้งหมดให้เด็กได้เข้าใจดียิ่งขึ้น ซึ่งอาจจะเป็นการใช้คำถาม เพลง คำคล้องจอง หรือเกม

5. จัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและให้เด็กได้รับประสบการณ์จากกิจกรรมหลายรูปแบบดังต่อไปนี้

5.1 การสนทนา อภิปราย เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาในการพูด การฟัง รู้จักแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งสื่อที่ใช้อาจเป็นของจริง ของจำลอง รูปภาพ สถานการณ์จำลอง ฯลฯ

5.2 การเล่านิทาน เป็นการเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ส่วนมากจะเป็นเรื่องการปลูกฝังให้เกิดคุณธรรม จริยธรรม วิธีการนี้จะช่วยให้เด็กเข้าใจได้ดีขึ้น ในการเล่านิทาน สื่อที่ใช้อาจเป็นรูปภาพ หนังสือนิทาน หุ่น การแสดงท่าทางประกอบการเล่าเรื่อง

5.3 การสาธิต เป็นการจัดกิจกรรมที่ต้องการให้เด็กได้สังเกตและเรียนรู้ตามขั้นตอนของกิจกรรมนั้น ๆ ในบางครั้งครูอาจให้เด็กอาสาสมัครเป็นผู้สาธิตร่วมกับครู เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริง เช่น การเพาะเมล็ด การเป่าลูกโป่ง การเล่นเกมการศึกษา

5.4 การทดลองปฏิบัติการเป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงเพราะได้ทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง ได้สังเกตการเปลี่ยนแปลง ฝึกการสังเกต การคิด แก้ปัญหา และการส่งเสริมให้เด็กมีความอยากรู้อยากเห็นและค้นพบด้วยตนเอง เช่น การประกอบอาหาร การทดลองวิทยาศาสตร์ง่าย ๆ การเลี้ยงหนอน ผีเสื้อ การปลูกพืช ฯลฯ

5.5 การศึกษานอกสถานที่เป็นการจัดกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงอีกรูปแบบหนึ่งด้วยการพาเด็กไปทัศนศึกษา สื่อต่าง ๆ รอบโรงเรียน หรือสถานที่นอกโรงเรียนเพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์แก่เด็ก

5.6 การเล่นเกมบทบาทสมมติ เป็นการให้เด็กเล่นสมมติตนเป็นตัวละครต่าง ๆ ตามเนื้อเรื่องในนิทานหรือเรื่องราวต่าง ๆ อาจใช้สื่อประกอบ การเล่นสมมติเพื่อสร้างความสนใจและก่อให้เกิดความสนุกสนาน เช่น หุ่นสมมติกระดาษ ที่คาดศีรษะ รูปคนและสัตว์รูปแบบต่าง ๆ เครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์ของจริงชนิดต่าง ๆ

5.7 การร้องเพลง เล่นเกม ท่องคำคล้องจอง เป็นการจัดให้เด็กได้แสดงออกเพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาและจังหวะ

จากวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ (กิจกรรมในวงกลม) และแนวทางในการจัดกิจกรรมเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา จะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมควรจัดในระยะเวลาที่เหมาะสมกับช่วงความสนใจ ความต้องการและพัฒนาการของเด็ก ซึ่งกิจกรรมที่ใช้ในการปฏิบัติมีหลากหลายรูปแบบ แต่ละรูปแบบมีขั้นตอนของการดำเนินการดังนี้ คือ ขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป โดยเฉพาะในเรื่องของการฟังและการพูดจากกิจกรรม ควรเป็นกิจกรรมที่ใกล้ตัวเด็กและเป็นสิ่งที่เด็กสนใจในวัยของเขา โดยกู๊ดแมน (Goodman) ได้นำทางความคิดที่สำคัญมาจาก 3 ทฤษฎีหลัก ได้แก่ ทฤษฎีว่าด้วยระบบภาษา สิ่งที่เขาสำรวจ เรียน เป็นสิ่งที่

มีความหมาย ทฤษฎีที่เสนอว่าด้วยการสื่อสาร สื่อความคิด ควรเปิดโอกาสให้เด็กถ่ายทอดความคิดด้วยตัวเอง ด้วยใจสมัคร และทฤษฎีสอดท้าย เชื่อว่าเด็กเรียนรู้ภาษาจากการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งรอบตัว ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้จัดกิจกรรมการใช้ภาพประกอบการพูดเล่าเรื่องในช่วงของการจัดกิจกรรมในวงกลม

3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

งานวิจัยต่างประเทศ

ไบรแอนท์ และฮังเกอร์ฟอร์ด (Bryant and Hungerford, 1977 : 44 – 49) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์กลวิธีสอนความคิดรวบยอดและค่านิยมทางสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอนุบาล โดยทดลองสอนเรื่องสิ่งแวดล้อมและปัญหามลภาวะ ใช้เวลาทดลองสอน 1 เดือน ผลปรากฏว่า นักเรียนอนุบาลสามารถสร้างความคิดรวบยอดเกี่ยวกับผลสืบเนื่องของสิ่งแวดล้อม และสำนึกในหน้าที่ของพลเมืองที่มีต่อสิ่งแวดล้อม และได้อภิปรายเพิ่มเติมว่า ข้อค้นพบนี้มีความสำคัญมาก เนื่องจากว่าวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสอนเช่นนี้ ในระดับอนุบาลมีน้อยมากและการสอนเช่นนี้ก็มีใช้สิ่งๆที่กระทำได้โดยง่าย

งานวิจัยในประเทศ

อุบล เวียงสมุทร (2540 : 63 – 75) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์หุ่นมือโดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลาง โดยศึกษากับเด็กอายุ 5 – 6 ปี จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 30 คน การทดลองใช้เวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 20 นาที ผลการทดลองพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น มีความพร้อมทางภาษาแตกต่างจากเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เนื่อน้อง สันบุญ (2541 : 131) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่าเรื่องที่เด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือก เด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือกให้กับเพื่อน และเด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือกต่อจากครู โดยศึกษากับเด็กอายุ 5 – 6 ปี จำนวน 45 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 จำนวน 15 คน กลุ่มทดลองที่ 2 จำนวน 15 คน และกลุ่มควบคุม 15 คน การทดลองใช้เวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 20 นาที ผลการทดลองพบว่า ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือก เด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือกให้กับเพื่อน และเด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือกต่อจากครู มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

สนธยา อ่อนน้อม (2538 : 96) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการเสริมแรงในกิจกรรมการเล่าเรื่อง ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบครูให้การเสริมแรงมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ ต่อมาอรุณี เอี่ยมพงษ์ไพฑูรย์ (2538 : 54) ได้ศึกษาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสนทนาโดยการเสริมประสบการณ์คณิตศาสตร์ประกอบสื่อกับเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสนทนาโดยการเสริมประสบการณ์คณิตศาสตร์ประกอบคำถาม มีความพร้อมทางคณิตศาสตร์ด้านความสามารถในการคิดคำนวณและความสามารถในการใช้เหตุผลแตกต่างกัน

จากงานวิจัยการจัดประสบการณ์กิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยมีหลายลักษณะและในการจัดกิจกรรมก็สามารถจัดได้หลายรูปแบบ เช่น การปฏิบัติทดลอง การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ การเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือ การใช้ปริศนาคำทายและเพลง ทำให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านภาษาสูงขึ้น ซึ่งเป็นพัฒนาการที่สามารถนำไปใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงในระดับต่อไป

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่าเรื่องการใช้ภาพประกอบ

4.1 ความหมายการเล่าเรื่อง

การเล่าเรื่อง หมายถึง ทักษะที่ครูนำเอาเรื่องราว เช่น นิทาน เรื่องราวในประวัติศาสตร์ พงศาวดาร เหตุการณ์ เรื่องจริง เรื่องแต่ง หรืออื่น ๆ ที่เป็นเรื่องราวมาเล่าให้นักเรียนฟัง เพื่อจุดประสงค์ตามที่ต้องการ เช่น เพื่อวิเคราะห์เพื่อประเมิน เพื่อให้ได้คติ เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและเพลิดเพลิน เป็นต้น (พึงใจ สินธวา-นนท์. 2526 : 354)

4.2 การเตรียมการเล่าเรื่อง

การเตรียมการเล่าเรื่อง ก่อนที่จะนำเรื่องมาเล่า ผู้เล่าจะต้องมีการเตรียมตัว ดังนี้คือ

1. เลือกเรื่องที่จะนำมาเล่า อ่านให้ตลอด และจับจุดสำคัญของเรื่องให้ได้
2. ควรลำดับเนื้อเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบอย่างย่อ ๆ และพยายามหาข้อปลีกย่อยเพิ่มเติม เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น เช่น ยกตัวอย่างประกอบ นำสุภาษิตและคำพังเพยมายกตัวอย่างเพิ่มเติม
3. ทำความเข้าใจเกี่ยวกับสำนวน โวหารและคำศัพท์ต่าง ๆ ก่อนจะเล่าเรื่อง
4. เตรียมอุปกรณ์ไว้ใช้ให้เหมาะสมกับเรื่องราวนั้น ๆ
5. ถ้าเป็นเรื่องที่แต่งขึ้นเอง ควรใช้ภาษาง่าย ๆ เนื้อเรื่องไม่สับสน และให้ความรู้ ข้อคิด หรือคติสอนแทรกในเรื่องที่แต่งขึ้นด้วย

4.3 เทคนิคในการเล่าเรื่อง

การเล่าเรื่องให้เกิดผลดีในการเรียนการสอน และจูงใจให้ผู้ฟังเกิดความสนใจต้องอาศัยองค์ประกอบสำคัญต่อไปนี้

1. การใช้ท่าทางประกอบการเล่า จะช่วยให้ผู้ฟังสนใจ ลักษณะท่าทางที่ประกอบการเล่า ได้แก่ การใช้มือและแขนสื่อความหมาย การเคลื่อนไหวของตัวละคร ผู้เล่าต้องแสดงท่าทางไปตามบท ความรู้สึกของตัวละคร ได้แก่ การโกรธ เกลียด รัก โศรก พอใจ เสียใจ ฯลฯ
2. การใช้ภาษาและน้ำเสียง ภาษาที่ใช้ได้แก่ภาษาของผู้เล่า และภาษาของตัวละครในเรื่อง ภาษาที่ใช้จะต้องเหมาะสมกับระดับของผู้ฟัง เวลาเล่าไม่ควรอ้อมค้อมวกวนไปมา จนผู้ฟังจับใจความไม่ได้ ตลอดจนน้ำเสียงจะต้องเน้นหนักเบา สูงต่ำตามเนื้อเรื่องหรือตัวละคร
3. การแสดงออกทางสีหน้าและอารมณ์ เช่น พยักหน้า สายหน้า ยิ้มแย้ม บึ้งตึง ควรต้องนำไปใช้ในขณะที่การเล่าเรื่องยังดำเนินอยู่ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ฟังเกิดภาพพจน์ สายตาของผู้เล่าควรกวาดไปทั่วห้องและสบตากับผู้ฟังเป็นครั้งคราว
4. การใช้อุปกรณ์ประกอบการเล่าเรื่อง เพื่อให้เด็กได้เข้าใจเนื้อเรื่อง สนใจเรื่องที่เล่า และเพื่อความรวดเร็ว ควรมีแผ่นภาพ แผนที่ หรือเครื่องบันทึกเสียงที่บันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ไว้แล้ว หุ่นกระบอก หรือหุ่นมือตัวหนึ่งตะลุม ฯลฯ ทั้งนี้ผู้เล่าจะต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับเรื่อง และจังหวะเวลาหรือตอนที่เหมาะสมที่สุด
5. การให้ผู้ฟังได้ใช้ความคิดและจินตนาการ ซึ่งอาจทำได้ดังนี้ เช่น เล่าเรื่องให้ค้างไว้ แล้วให้นักเรียนแต่งต่อตามจินตนาการของนักเรียน หรือการเล่าเรื่องครูอาจตั้งคำถามให้นักเรียนคิด หรือเมื่อเล่าจบเรื่องแล้ว ให้นักเรียนช่วยกันคิดตั้งชื่อเรื่อง หรืออาจแบ่งกลุ่ม ให้นักเรียนอภิปรายหลังจากฟังเรื่องจบแล้ว (รุ่งทิพา จักรกร. 2527 : 188)

สรุปได้ว่า การเล่าเรื่องเป็นวิธีการหนึ่งที่ครูนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมให้กับเด็กโดยครูเป็นผู้เล่าเรื่อง หรือให้เด็กเป็นผู้เล่าเรื่อง ประกอบภาพให้เพื่อนฟัง โดยทุกอย่างอาศัยกระบวนการเล่าเรื่องดังกล่าวเพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดพัฒนาการทางภาษาและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่ดีขึ้น ทั้งด้านการฟังและการพูด โดยเฉพาะเด็กปฐมวัย การเล่าเรื่องโดยมีภาพประกอบจะกระตุ้นให้เกิดจินตนาการได้กว้างขวาง

4.4 การจัดประสบการณ์การเล่นเรื่อง

สำหรับเด็ก ๆ พัฒนาการทางภาษาขึ้นอยู่กับที่เด็กพบว่า เมื่อใช้ภาษาออกไปแล้ว ตนมักได้รับการตอบสนองจากสิ่งนั้น ๆ ตามความต้องการ นอกจากนี้ ภาษาที่ตนใช้ยังมีประโยชน์มาก ในการค้นหาความจริงและแก้ปัญหา เพราะเด็กสามารถนำประสบการณ์อดีตมาใช้ในปัจจุบันได้ (อุบล เรียงสมุทร. 2538 : 32)

ภาษาที่เด็กปฐมวัยใช้มากที่สุดในการสื่อสาร เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจความคิด ความรู้สึกและความต้องการของตนเอง คือการพูด แบ่งเป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือการพูดที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (Ego Center Speech) และการพูดที่ยึดสังคมเป็นหลัก (Social Speech) ในระยะแรก ๆ เด็กจะพูดกับตนเองโดยไม่สนใจว่าใครจะฟัง เมื่อเด็กเข้าสังคม กลุ่มเพื่อน สถานการณ์ต่าง ๆ เด็กชอบเรื่องจินตนาการมากกว่าเรื่องจริง

การเล่นเรื่องเป็นประสบการณ์ทางภาษาที่ควรจัด โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้พูดแสดงความคิดเห็น เล่นประสบการณ์ตนเอง โดยฝึกอย่างสม่ำเสมอ เรื่องที่พูดควรเป็นเรื่องที่เด็กสนใจ เช่น เรื่องในครอบครัว โรงเรียน สัตว์เลี้ยง อาหารและของเล่น ซึ่งการจัดประสบการณ์การเล่นเรื่องมีความสำคัญเพราะ

1. ช่วยในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา การคิดและจินตนาการ
2. ฝึกให้เด็กได้เป็นนักฟังที่ดี รู้จักเก็บความจากเรื่องที่ได้อ่านคนอื่นเล่า
3. ทำให้เด็กรู้สึกเพลิดเพลินและสนุกสนาน

สรุปได้ว่า การพูดมีความสำคัญมากในการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ความต้องการ อีกทั้งยังช่วยให้เด็กสามารถคิดเกี่ยวกับเรื่องราวและสถานการณ์ต่าง ๆ สอดคล้องกับคำกล่าวของฟิชเชอร์ (Fischer) ที่ว่า ถ้าภาษาต่างกัน คนจะมีโลกทัศน์ต่างกัน การจัดประสบการณ์ทางภาษาที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่าเรื่องความคิดของตนเอง จึงจะเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านภาษา ด้านการฟังและการพูด

4.5 การใช้ภาพประกอบ

การใช้ภาพประกอบในการเล่นนิทาน ทำได้ 2 วิธี คือ

1. ใช้ภาพจากหนังสือที่นำมาเล่า วิธีนี้ผู้เล่าไม่ต้องเตรียมภาพ เพียงแต่เลือกหนังสือที่มีภาพชัดเจน สีสวย และน่าสนใจ ขณะที่เล่า ผู้เล่าสามารถเปิดหนังสือให้ผู้ฟังดูภาพประกอบไปด้วย ตัวอย่างเช่น การเล่านิทานเรื่อง ลูกหงส์กตัญญู ซึ่งเป็นหนังสือส่งเสริมจริยธรรม ที่มีภาพประกอบชัดเจน ได้รับความสนใจดีมาก เขียนเรื่องโดยพรจันทร์ จันทวิมล เขียนภาพโดย จารุพงษ์ จันทรเพชร

2. ใช้ภาพที่จัดทำขึ้นใหม่ในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

- 2.1 วาดภาพประกอบเรื่องให้มีขนาดใหญ่ ผู้ฟังสามารถมองเห็นได้ชัดเจนลงในกระดาษ แล้วยกให้ผู้ฟังดูขณะเล่านิทาน สามารถทำภาพให้เป็นสามมิติได้ด้วย

- 2.2 จากหนังสือที่มีภาพขนาดเล็ก ไม่เหมาะที่จะใช้ประกอบการเล่า อาจทำเป็นภาพนิ่ง แล้วฉายให้ผู้ฟังดูประกอบการเล่านิทาน

- 2.3 วาดภาพลงบนแผ่นใส ซึ่งสามารถทำให้เคลื่อนไหวได้ด้วย ภาพแผ่นใสใช้กับเครื่องฉายข้ามศีรษะ ประกอบการเล่นนิทาน ได้รับความสนใจได้ดี

- 2.4 วาดภาพแล้วฉีกบนกระดาษแข็งตัดเป็นตัวละครแยกเป็นตัว ๆ ออกเป็นตัวหุ่น เวลาเล่านำขึ้นมาแสดงให้ดู โดยแปะภาพลงบนแผ่นป้ายสาส์

- 2.5 วาดภาพตัวละครที่ปรากฏอยู่ในเนื้อเรื่องตัดเป็นตัวละครแยกออกเป็นตัวหุ่น ทำจากประกอบ เวลาเล่านำภาพและฉากที่เตรียมไว้วางบนกล่องบรรณทัศน์ (กล่องเล่าเรื่อง) วิธีนี้เหมาะกับผู้ฟังที่มีจำนวนน้อย ๆ ไม่เกิน 10 คน

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า วิธีการเล่าเรื่องที่ก่อให้เกิดความสนใจและได้ประโยชน์จากการฟังเรื่องอย่างเต็มที่นั้น ควรมีการเล่นเรื่องที่หลากหลายและเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการเล่นเรื่องตนเองบ้าง จะช่วยจูงใจ

ให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็ว โดยเฉพาะการใช้ภาพประกอบการพูดเล่าเรื่อง จะเป็นพื้นฐานการพัฒนาการด้านภาษาและความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการได้เป็นอย่างดี

4.6 การเลือกใช้ภาพประกอบกิจกรรม

จันทร์เพ็ญ สภาผล (2535 : 45) ได้กล่าวว่า การเลือกรูปภาพในการสอน จะต้องเลือกให้ตรงกับวัตถุประสงค์และตรงกับเนื้อหาที่สอน เพื่อให้ภาพนั้นมีคุณค่าและสนองตอบวัตถุประสงค์ของการสอน ในการใช้รูปภาพจะพบว่า สามารถใช้ได้ในทุกช่วงเวลาของการสอน เช่น ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ชื่นสอน ชื่นสรุป และ ชื่นประเมินผล ครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงเรื่องของเวลาด้วย เพื่อให้การเรียนรู้ของนักเรียนพัฒนาขึ้น

หน่วยศึกษานิเทศก์ ได้เสนอแนะว่า เมื่อเลือกรูปภาพที่เหมาะสมได้ ควรคำนึงถึงหลักการใช้ภาพในการเรียนการสอน โดยยึดหลักดังต่อไปนี้

1. เตรียมตัวนักเรียน โดยกระตุ้นให้เด็กพร้อมที่จะเรียน
2. ใช้รูปภาพครั้งละน้อย ๆ ภาพ จะได้ผลดีกว่าการใช้รูปภาพครั้งละมาก ๆ
3. ใช้รูปภาพให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของเรื่องที่จัดการเรียนการสอน
4. ใช้รูปภาพพร้อมกับการอธิบายประกอบเพื่อให้เข้าใจยิ่งขึ้น
5. ใช้รูปภาพร่วมกับอุปกรณ์ประกอบการสอนอย่างอื่น เช่น บัตรคำ เป็นต้น
6. เลือกวิธีนำภาพออกแสดงให้เหมาะสมกับบทเรียน
7. ใช้รูปภาพเมื่อเห็นว่าจะใช้ได้ผลดีกว่าอุปกรณ์อื่น ๆ

วิททิช และชัลเลอร์ (Wittich and Schuller, 1957 : 97) ได้มีความเห็นสอดคล้องในหลักการใช้ภาพประกอบการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. ใช้รูปภาพที่สนองต่อความต้องการของนักเรียน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมเลือกภาพที่เขาต้องการและยอมรับฟังข้อเสนอแนะบ้าง
2. อย่าใช้รูปภาพครั้งละมาก ๆ เพราะจะทำให้เด็กเกิดความสับสน และการใช้ภาพนั้นจะไม่มีความคุ้มค่าเท่าที่ควร
3. ควรใช้รูปภาพเพื่อลดคำพูดของครู ทั้งนี้ภาพนั้นจะต้องแสดงความหมายหรือสิ่งที่ต้องการได้อย่างชัดเจนกว่าการอธิบายด้วยคำพูด

ภาพที่สามารถนำมาใช้ประกอบการสอนนั้น อาจเป็นภาพวาด (Drawing) ภาพเขียน (Painting) หรือภาพถ่าย (Photograph) จากของจริงก็ได้ เทรเวอร์ และ ดไวเออร์ (Traver and Dwyer) ได้ทำการวิจัยพบว่า ภาพวาดและภาพเขียนนั้น เด็กดูแล้วเข้าใจง่ายกว่าภาพถ่ายจากของจริง (Brown, 1969 : 198 – 199) ทั้งนี้เนื่องจากรูปร่าง (Shape) สามารถสื่อความหมายได้ดีกว่า สี รูปร่าง เป็นสิ่งที่แยกสิ่งทั้งหลายให้เห็นความแตกต่างของรูปแบบได้อย่างชัดเจน เช่น ใบหน้า หรือใบไม้ เป็นต้น รูปร่าง ดีกว่า สี เพราะว่าให้ความหมายที่ง่ายและเชื่อถือได้ทั้งยังจำได้ดี แม้ว่ารูปร่างจะมีขนาดเล็กมากก็ตาม (Arnheim, 1969 : 273)

ดังนั้นการเลือกและการใช้ภาพควรคำนึงถึงความเหมาะสมของขนาด สี รายละเอียดให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก เหมาะสมกับเนื้อหา และมีจำนวนไม่มากเกินไป ซึ่งจะส่งผลต่อการรับรู้ทางด้านสายตา และจะช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพในการเรียนรู้แก่เด็กได้เป็นอย่างดี

4.7 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเล่าเรื่องประกอบภาพ

งานวิจัยในประเทศ

เคอทอย (ไพร์ตัน อยู่สมบุญ, 2539 ; อ้างอิงจาก Kertoy, 1994 : 58 – 67) ได้ศึกษาทฤษฎี ปฏิสัมพันธ์กับการแสดงความคิดเห็นอย่างธรรมชาติของเด็กก่อนวัยเรียนช่วงการอ่านเรื่องในหนังสือ จุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลของกลวิธีปฏิบัติสัมพันธ์บางอย่างของพ่อแม่และครู ที่มีต่อความซับซ้อนและ

การแสดงความคิดเห็นของเด็กที่ได้ฟังเรื่องที่อ่าน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอายุ 3 ปี 10 เดือน ถึง 6 ปี 5 เดือน จำนวน 24 คน โดยให้ฟังนิทาน 5 เรื่อง ในเวลา 3 สัปดาห์ สุ่มกลุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม โดยที่กลุ่มทดลองที่ 1 พ่อแม่และครูที่เล่าเรื่องแล้วให้แสดงความคิดเห็น กลุ่มที่ 2 พ่อแม่และครูที่เล่าเรื่องแล้วตั้งคำถาม ส่วนกลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มควบคุมพ่อแม่ครูจะใช้การอ่านปกติ พบว่า เด็กในกลุ่มที่ 1 มีการกล่าวคำพูดออกมาโดยธรรมชาติ ซึ่งมีลักษณะซับซ้อนและแสดงความคิดเห็นในแง่มุมต่าง ๆ ของเรื่องที่อ่านสูงกว่าทุกกลุ่ม ในขณะที่กลุ่มที่ 2 เด็กแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างและภาพของเรื่องมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ นอกจากนี้ผลการวิจัยนี้ยังแนะนำพ่อแม่และครูเล่านิทานให้เด็กฟัง โดยใช้ 2 วิธี คือการแสดงความคิดเห็นและตั้งคำถาม เพราะจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ทางภาษา และประสบการณ์ที่หลากหลายอันจะเป็นการเพิ่มความสนใจในการที่จะติดตามการอ่านเรื่องต่อไป

ไวท์เฮิสต์ และคนอื่น ๆ (Whitehurst and others. 1994 : 679 – 689) ได้ศึกษาการอ่านหนังสือที่มีภาพประกอบในสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน และในสถานอนุเคราะห์เด็กจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยในนิวยอร์ก กลุ่มตัวอย่าง อายุ 3 ปี จำนวน 73 คน เด็กเข้าสู่โครงการนี้โดยมีพัฒนาการทางด้านภาษา (ศัพท์และการพูด) ในระดับที่ช้ากว่าอายุจริงประมาณ 10 เดือน เมื่อทดสอบมาตรฐานก่อนแล้วสุ่มให้เข้ากลุ่มในชั้นเรียน 3 กลุ่มคือ กลุ่มที่ 1 พ่อแม่อ่านหนังสือให้เด็กฟังที่บ้านและครูอ่านหนังสือให้เด็กฟังที่โรงเรียน กลุ่มที่ 2 ครูอ่านหนังสือให้เด็กฟังที่โรงเรียน และกลุ่มควบคุมเล่นตามปกติ ภายใต้การดูแลของครู การฝึกอ่านให้เด็กฟังโดยใช้วิธีที่คุ้นซึ่งนำไปเปิดดูเองได้ ใช้เวลาทดลอง 6 สัปดาห์ แล้วทดสอบอีกครั้ง โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานทางด้านภาษาหลายฉบับ ซึ่งเคยใช้ในการทดสอบก่อนแล้ว หลังจาก 6 เดือน

เริงลักษณะ มหาวิจิณฉยมณตรี ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับภาพในการเรียนการสอนคำศัพท์วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนชนบท โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 25 คน ด้วยวิธีจับคู่ ให้ความสามารถทางการเรียนภาษาไทยโดยเฉลี่ยเท่ากัน กลุ่มที่ 1 สอนโดยใช้ภาพ กลุ่มที่ 2 สอนโดยไม่ใช้ภาพ โดยใช้ครูผู้สอนคนเดียวกัน ผลการศึกษาพบว่า การใช้ภาพประกอบการสอนคำศัพท์วิชาภาษาไทยมีผลทำให้การเรียนรู้ดีกว่าการสอนโดยไม่ใช้ภาพ และไม่มีอิทธิพลต่อการจำคำศัพท์เลย

วิปเปิล (Whipple. 1953 : 262 – 269) ได้ศึกษาและสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับความสนใจของเด็กได้ดังนี้

1. ภาพที่แสดงการเคลื่อนไหว ได้รับความสนใจสูง
2. ภาพที่ได้รับความสนใจ ล้วนเป็นภาพที่ไม่ละเอียดซับซ้อน มีจุดสนใจ
3. ภาพสี ได้รับความสนใจมากกว่าภาพขาว – ดำ
4. ภาพขนาดใหญ่ ได้รับความสนใจมากกว่าภาพขนาดเล็ก
5. หนังสือที่มีภาพประกอบมาก ได้รับความสนใจมากกว่าหนังสือที่มีภาพประกอบน้อย
6. ภาพที่มีเนื้อหาตรงกับหัวเรื่อง ได้รับความสนใจมากกว่าภาพที่มีเนื้อหาไม่ตรงกับหัวเรื่อง
7. ภาพที่แสดงการผจญภัย น่าตื่นเต้น ได้รับความสนใจสูง

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการใช้ภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับเด็กทุกระดับชั้นนั้น สามารถส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทั้งทางด้านภาษา สติปัญญา สังคม และอารมณ์ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กปฐมวัย จะช่วยพัฒนาทางด้านภาษาได้อย่างมาก

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ภาษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสื่อสาร สร้างความมั่นใจทั้งการถ่ายทอดความรู้สึกรักใคร่ที่จะให้ฝ่ายหนึ่งได้รู้และเข้าใจ ในเด็กปฐมวัยการฟังและการพูดถือเป็นพื้นฐานทางภาษาที่ควรได้รับการส่งเสริมเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งการจัดกิจกรรมการสอนที่ช่วยสนับสนุนส่งเสริมทางการฟังและการพูด ของเด็กปฐมวัยที่ได้พัฒนาอีกทางหนึ่งคือ การใช้ภาพในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัย นอกจากนี้ภาพยังสอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กที่กระตุ้นความสนใจให้เด็กเกิดความคิดจินตนาการ

และสื่อออกมาอย่างมีความหมาย ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ดำเนินการศึกษาตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างเครื่องมือและคุณภาพเครื่องมือ
4. วิธีการดำเนินการทดลอง
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการสุ่ม

ประชากรที่ใช้ในการสุ่มตัวอย่างครั้งนี้ เป็นเด็กนักเรียนชายและหญิงอายุ 4 – 5 ปี ศึกษาอยู่ในระดับชั้น
อนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนสวิทย์เสริณสรณ์ สำนักงานเขตประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 ห้องเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็นเด็กนักเรียนชายและหญิงอายุ 4 – 5 ปี กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนสุวิทย์เสรีอนุสรณ์ สำนักงานเขตประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ได้มาด้วยการสุ่มตามขั้นตอนดังนี้

1. สุ่มนักเรียนจำนวน 2 ห้องเรียนโดยการจับฉลาก
2. นำแบบทดสอบไปสอบนักเรียนในแต่ละห้องแล้วจัดเรียงลำดับคะแนนมากมาน้อยเลือก

นักเรียนที่มีคะแนนน้อยสุดจำนวนห้องละ 15 คน

3. สุ่มให้นักเรียนกลุ่มหนึ่ง (15 คน) เป็นกลุ่มทดลองและอีกกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุม

2. เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้เครื่องมือทดลองและเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ^{to find} ~~การ~~จัดกิจกรรมประสบการณ์แบ่งเป็นสองแบบได้แก่

- 1.1 การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์พูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ
- 1.2 การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์พูดเล่าเรื่อง

2. แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังและการพูด แบ่งเป็นสองตอน คือ
- 2.1 วัดความสามารถด้านการฟัง
- 2.2 วัดความสามารถด้านการพูด

3. การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์พูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบมีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาเอกสารดังต่อไปนี้

1.1.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับทฤษฎีพัฒนาการของเด็กปฐมวัยการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย เอกสารและผลการวิจัยการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในประเทศไทย ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2536 ข : 1 – 176)

1.1.2 การจัดประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพจากแนวการจัดกิจกรรมและการสื่อการเรียนรู้การสอนระดับก่อนประถมศึกษา ของกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ (2540 ข : 36 – 37)

1.1.3 แผนการจัดประสบการณ์จากตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์จากตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์ระดับก่อนประถมศึกษาของศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2541

1.1.4 ศึกษาแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 1 กลุ่ม 2 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2536 ก)

1.2 สร้างแนวการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์พูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบจำนวน 24 แผน ซึ่งประกอบด้วยจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน (ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป) สื่อการเรียนการสอนและการประเมินผล

1.3 นำการจัดประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจและปรับปรุงแก้ไขดังนี้

- อาจารย์อารี เกษมรติ อาจารย์โรงเรียนอนุบาลสามเสนฯ
- อาจารย์รุ่งรวี กนกวิบูลย์ศิริ อาจารย์โรงเรียนอนุบาลสามเสนฯ
- อาจารย์สุรินทร์ทราภรณ์ อนันต์มพงศ์ อาจารย์อนุบาลปรีณายก

1.4 ปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญในข้อ 1.3 ที่มีความเห็นสอดคล้องกัน 2 ใน 3 ท่าน ซึ่งถือว่าเป็นเกณฑ์ที่เหมาะสม โดยปรับปรุงบัตรชื่อเรื่องให้ตรงกับบัตรภาพ ปรับกิจกรรมการสอนบทบาทของครู ต้องให้มีพฤติกรรมที่สมดุลกันทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กิจกรรมในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีขั้นตอนเหมือนกัน

1.5 นำการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 อายุ 4 – 5 ปี จำนวน 10 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมกับเวลาที่กำหนดไว้ถึง 20 นาที

1.6 นำการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบที่ปรับปรุงแล้วไปจัดทำเป็นแบบฉบับจริง เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง

2. แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังกับการพูด มีลำดับขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาวัดเอกสารที่เกี่ยวกับหลักการและแนวคิดทางการศึกษาของเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 5 พัฒนาการและการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 6 การวิเคราะห์และพัฒนาพฤติกรรมของเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 7 การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 8 การวัดประเมินพัฒนาการและความพร้อมของเด็กปฐมวัยของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2527 : 410 – 428)

2.2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับการวัดและการประเมินความพร้อมในการเรียน ของสำนักคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (2539 : 24 – 44)

2.3 ศึกษาเอกสารชุดอบรมบุคลากรทางการศึกษา เด็กก่อนประถมศึกษาหน่วยที่ 7 การวัดและประเมินความพร้อมในการเรียน หน่วยที่ 10 วิธีเตรียมความพร้อมภาษาไทยชั้นเด็กเล็กของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (2529)

2.4 ศึกษาแบบทดสอบทักษะพื้นฐานภาษาไทยของสิริมา ภิญโญนันตพงษ์ (2535 : 1 - 50) ความสามารถทางภาษาของนงเยาว์ คลินิกคล้าย (2543) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบความสามารถด้านการฟังและการพูด

2.5 สร้างแบบทดสอบความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูด จำนวน 50 ข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 วัดความสามารถด้านการฟังประกอบด้วย

- 1.1 การเข้าใจความหมายของคำ จำนวน 10 ข้อ
- 1.2 การปฏิบัติตามคำสั่ง จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 วัดความสามารถด้านการพูดประกอบด้วย

- 2.1 การบอกชื่อสิ่งของ จำนวน 10 ข้อ
- 2.2 การแต่งประโยคปากเปล่า จำนวน 10 ข้อ
- 2.3 การเล่าเรื่อง จำนวน 10 ข้อ

2.6 นำแบบทดสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ดังรายชื่อต่อไปนี้

- รองศาสตราจารย์นิภา	ศรีไพโรจน์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- อาจารย์เกื้อกุล	เดชะเสน	โรงเรียนอนุบาลสามเสนฯ
- อาจารย์มาณวิภา	ผลพิรุฬห์	โรงเรียนอนุบาลสามเสนฯ

2.7 ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญในข้อ 2.6 ที่มีความเห็นสอดคล้องกัน 2 ใน 3 ท่าน ซึ่งถือว่าเป็นเกณฑ์ที่เหมาะสม โดยปรับปรุงคำชี้แจงและคำสั่งให้มีความชัดเจนมากขึ้น ปรับสัญลักษณ์ที่ใช้แสดงหน้าแบบทดสอบให้เป็นสัญลักษณ์ชนิดเดียวกันและปรับปรุงภาพให้มีความหมายชัดเจนสื่อความหมายได้ถูกต้อง

2.8 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองครั้งที่ 1 กับเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำมาตรวจคะแนนตามเกณฑ์ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน แล้วนำผลไปหาค่าอำนาจจำแนกและค่าความยากง่าย โดยคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไปและมีความยาก (p) ตั้งแต่ 0.53 ขึ้นไป คัดข้อสอบที่ดีที่ใช้ในการทดสอบจำนวน 25 ข้อโดยข้อสอบความสามารถด้านการฟัง 10 ข้อและข้อสอบความสามารถด้านการพูด 15 ข้อ

ตอนที่ 1 แบบทดสอบความสามารถด้านการฟัง

- 1.1 การเข้าใจความหมายของคำ จำนวน 5 ข้อ
- 1.2 การปฏิบัติตามคำสั่ง จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบทดสอบความสามารถด้านการพูด

- 2.1 การบอกชื่อสิ่งของ จำนวน 5 ข้อ
- 2.2 การแต่งประโยคปากเปล่า จำนวน 5 ข้อ
- 2.3 การเล่าเรื่อง จำนวน 5 ข้อ

2.9 นำแบบทดสอบที่ได้ค่าความยาก – ง่าย และค่าอำนาจจำแนกตามที่ต้องการไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ จำนวนทั้งหมด 25 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93

2.10 นำแบบทดสอบทั้งหมดที่มีค่าความเชื่อมั่นตามที่ต้องการมาจัดทำสำเนาตามต้นฉบับจริงสำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยโดยทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง

4. วิธีดำเนินการทดลอง

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองด้วยตนเอง โดยใช้การวิจัยแบบ Randomized Control – Group Pretest – Posttest Design (Fraenkel and Wallen, 2000 : 290 -291) มีลักษณะการทดลองดังนี้

ตาราง 2 แบบแผนการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
ER	O	X ₁	O
CR	O	X ₂	O

ความหมายของสัญลักษณ์

ER	แทน	กลุ่มทดลอง
CR	แทน	กลุ่มควบคุม
O	แทน	การทดสอบ
X ₁	แทน	การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ
X ₂	แทน	การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่อง

วิธีดำเนินการทดลอง

การดำเนินการทดลองมีขั้นตอนดังนี้

1. สร้างความคุ้นเคยกับเด็กกลุ่มตัวอย่าง เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์
2. ทำการทดสอบความสามารถด้านการฟัง และการพูดก่อนการทดลองด้วยแบบทดสอบความสามารถด้านการฟังและการพูดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
3. ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างโดยการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์พูดเล่าเรื่องโดยใช้ภาพประกอบและการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์พูดเล่าเรื่องเป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 20 นาที ระหว่างเวลา 09.00 – 09.20 น. กลุ่มหนึ่ง และระหว่าง 09.30 – 09.50 น. อีกกลุ่มหนึ่งโดยสลับกัน ดังนี้

ตาราง 3 การดำเนินการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

สัปดาห์ที่	วัน	เวลาที่ดำเนินการทดลอง	
		09.00 – 09.20 น.	09.30 – 09.50 น.
1	อังคาร	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
	พุธ	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
	พฤหัสบดี	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
2	อังคาร	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
	พุธ	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
	พฤหัสบดี	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
		ฯลฯ	

9. เมื่อครบ 8 สัปดาห์แล้ว ทำการทดสอบความสามารถด้านการฟังและการพูดหลังการทดสอบด้วยแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ เพื่อสรุปผลการวิจัยต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการทดสอบความสามารถทางด้านการฟังและการพูดของกลุ่มตัวอย่าง โดยทำการทดสอบก่อนการทดลองและหลังการทดลองแล้วนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์วิธีการทางสถิติต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปวิเคราะห์และหาคุณภาพด้วยวิธีการทางสถิติดังนี้

1. การหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังและการพูดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.1 การคำนวณหาความยาก – ง่าย (Difficulty) ใช้สูตร (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2526 : 89)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ

P แทน ค่าความยากง่าย
R แทน จำนวนเด็กที่ทำข้อนั้นถูก
N แทน จำนวนเด็กที่ทำข้อนั้นทั้งหมด

1.2 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ใช้สูตร (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2526 ; อ้างอิงจาก Brennan. 1972 : 289)

$$D = \frac{RU - RL}{\frac{N}{2}}$$

เมื่อ

D	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
RU	แทน	จำนวนเด็กที่ตอบถูกในกลุ่มเก่ง
RL	แทน	จำนวนเด็กที่ตอบถูกในกลุ่มอ่อน
N	แทน	จำนวนเด็กกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อน

1.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ใช้สูตร Kuder Richardson. KR – 20. (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2526 : 165)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right]$$

เมื่อ

r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
n	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ
p	แทน	สัดส่วนผู้ทำได้ข้อหนึ่งข้อคือสัดส่วนคนทำถูกกับคนทั้งหมด
q	แทน	สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่ง หรือ $1 - P$
S^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบฉบับนั้น

2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSSX For Windows ทำการวิเคราะห์ดังนี้

2.1 หาค่าเฉลี่ยของคะแนน ใช้สูตร (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2521 : 36)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum x$	แทน	ผลรวมคะแนนทั้งหมด
N	แทน	จำนวนเด็กปฐมวัย

2.2 การหาค่าความแปรปรวนของคะแนนใช้สูตร

$$S^2 = \frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ

S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
N	แทน	จำนวนเด็กปฐมวัย
$\sum x$	แทน	ผลรวมคะแนนทั้งหมด
$\sum x^2$	แทน	ผลรวมคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

3. สถิติในการทดสอบสมมติฐาน

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSSX For Windows ทำการวิเคราะห์ดังนั้น

3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนทำการทดลองและหลังทำการทดลอง โดยคำนวณจากสูตร t-test แบบ Dependent (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2526 : 99)

$$t = \frac{\bar{D}}{S_{\bar{D}}}$$

เมื่อ

t	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณา t - distribution
D	แทน	คะแนนความแตกต่าง
N	แทน	จำนวนคู่
$\bar{D}$	แทน	ค่าเฉลี่ยคะแนนความแตกต่าง
$S_{\bar{D}}$	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของคะแนนความแตกต่าง

$$S_{\bar{D}} = \frac{S_D}{\sqrt{N}}$$

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้สูตร
t – test แบบ Independent Sample ในรูปแบบ Different Score – Independent (Scott. 1967 : 264)

$$SD^2 = \frac{\sum (D_1 - MD_1)^2 + \sum (D_2 - MD_2)^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

$$S_{MD_1 - MD_2} = \sqrt{\frac{SD^2}{n_1} + \frac{SD^2}{n_2}}$$

$$t = \frac{MD_1 - MD_2}{S_{MD_1 - MD_2}}$$

เมื่อ

t	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณา t – distribution
SD^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนผลต่างระหว่างก่อนและหลังการทดลอง
D_1	แทน	ผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลองกลุ่มทดลอง
D_2	แทน	ผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลองกลุ่มควบคุม
MD_1	แทน	คะแนนเฉลี่ยผลต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง
MD_2	แทน	คะแนนเฉลี่ยผลต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม
$S_{MD_1 - MD_2}$	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของคะแนนผลต่าง
n_1	แทน	จำนวนเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลอง
n_2	แทน	จำนวนเด็กปฐมวัยกลุ่มควบคุม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์และอักษรต่าง ๆ ดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียน
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\bar{X}_{pre}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนทำการทดลอง
$\bar{X}_{post}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังทำการทดลอง
t	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณาใน t-distribution
MD ₁	แทน	ค่าเฉลี่ยผลต่างระหว่างการสอบหลังการเรียนกับก่อนการเรียนของกลุ่มทดลอง
MD ₂	แทน	ค่าเฉลี่ยผลต่างระหว่างการสอบหลังการเรียนกับก่อนการเรียนของกลุ่มควบคุม
S _{MD1 - MD2}	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่างระหว่างทดสอบหลังการเรียนกับก่อนการเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
S ²	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
P	แทน	ค่าความน่าจะเป็นในการปฏิเสธ H ₀
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
***	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
กลุ่มทดลอง	แทน	กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ
กลุ่มควบคุม	แทน	เด็กนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่อง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบผลของการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบและการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องที่มีผลต่อความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนแบบทดสอบพัฒนาการทางภาษา

1.1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถด้านการฟังของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

1.2 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถด้านการพูดของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการทดลอง

2.1 การเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการความสามารถด้านการฟังก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนในกลุ่มทดลอง

2.2 การเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการความสามารถด้านการฟังก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนในกลุ่มควบคุม

2.3 การเปรียบเทียบความสามารถด้านการพูดก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนในกลุ่มทดลอง

2.4 การเปรียบเทียบความสามารถด้านการพูดก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนในกลุ่มควบคุม

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบคะแนนก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

3.1 การเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังก่อนการทดลองของนักเรียนในกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

3.2 การเปรียบเทียบความสามารถด้านการพูดก่อนการทดลองของนักเรียนในกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบคะแนนหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

4.1 การเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังหลังการทดลองของนักเรียนในกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

4.2 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการพูดหลังการทดลองของนักเรียนในกลุ่มควบคุม

ตอนที่ 5 การเปรียบเทียบคะแนนผลต่างความสามารถด้านการฟังและการพูดก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

5.1 การเปรียบเทียบคะแนนผลต่างความสามารถด้านการฟังก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

5.2 การเปรียบเทียบคะแนนผลต่างความสามารถด้านการพูดก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนแบบทดสอบพัฒนาการทางภาษา

1.1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถด้านการฟังของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยนำคะแนนจากแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังในการสอบก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มาวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถด้านการฟังในการสอบก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตัวแปร	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง	
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
กลุ่มทดลอง	6.8667	1.6847	8.3333	1.5887
กลุ่มควบคุม	5.6000	2.3543	8.0667	1.3345

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 4 พบว่า คะแนนความสามารถด้านการฟังก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 6.8667 และ 1.6847 คะแนนตามลำดับ และในกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.6000 และ 2.3543 คะแนนตามลำดับ

คะแนนความสามารถด้านการฟังหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 8.3333 และ 1.5887 คะแนน ตามลำดับ และในกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.0667 และ 1.3345 คะแนน ตามลำดับ

1.2 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถด้านการพูดของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากแบบทดสอบความสามารถด้านการพูดก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาหาค่าสถิติพื้นฐานคือ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถด้านการพูดของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตัวแปร	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง	
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
กลุ่มทดลอง	8.8667	1.5523	12.9333	2.0862
กลุ่มควบคุม	9.4667	2.3865	12.1333	2.3258

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 5 พบว่า คะแนนความสามารถด้านการพูดก่อนการทดลองของนักเรียนในกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 8.8667 และ 1.5523 คะแนนตามลำดับ และในกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.4667 และ 2.3865 คะแนนตามลำดับ

คะแนนความสามารถด้านการพูดหลังการทดลอง นักเรียนในกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 12.9333 และ 2.0862 คะแนนตามลำดับ และในกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 12.1333 และ 2.3258 คะแนนตามลำดับ

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการทดลอง

2.1 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟังก่อนการทดลองและหลังการทดลองของนักเรียนในกลุ่มทดลอง

การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนความสามารถด้านการฟังก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนในกลุ่มทดลองมาหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วนำมาเปรียบเทียบกันโดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟังในการสอบก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนในกลุ่มทดลอง

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D	$\bar{D}$	S_D	t	P
ก่อนการทดลอง	6.8667	1.6847	1.4667	1.7674	3.214	.05
หลังการทดลอง	8.3333	1.5887				

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 6 พบว่าคะแนนความสามารถด้านการฟังก่อนการทดลองและหลังการทดลองของนักเรียนในกลุ่มทดลองมีค่าแตกต่างกันโดยเฉลี่ยเท่ากับ 1.4667 คะแนน ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนในกลุ่มทดลองเมื่อได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบมีความสามารถด้านการฟังมากขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

2.2 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟังก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มนักเรียนในกลุ่มควบคุม

การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนความสามารถด้านการฟังในการสอบก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนในกลุ่มควบคุมมาหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วนำมาเปรียบเทียบกันโดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟังในการสอบก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
ของนักเรียนในกลุ่มควบคุม

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D	D	$S_{\bar{D}}$	t	P
ก่อนการทดลอง	5.6000	2.3543	2.4667	2.1668	4.409	.001
หลังการทดลอง	8.0667	1.3345				

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 7 พบว่า คะแนนความสามารถด้านการฟังก่อนการทดลองและหลังการทดลองของนักเรียนในกลุ่มควบคุมมีค่าแตกต่างกันโดยเฉลี่ยเท่ากับ 2.4667 คะแนน ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมเมื่อได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องมีความสามารถด้านการฟังมากขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

2.3 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการพูดก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนในกลุ่มทดลอง

การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนความสามารถด้านการพูดก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนในกลุ่มทดลองมาหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วนำมาเปรียบเทียบกันโดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการพูดก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D	D	$S_{\bar{D}}$	t	P
ก่อนการทดลอง	8.8667	1.5523	4.0667	1.6676	9.445	0.000
หลังการทดลอง	12.9333	2.0862				

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 8 พบว่า คะแนนความสามารถด้านการพูดก่อนการทดลองและหลังการทดลองของนักเรียนในกลุ่มทดลองมีค่าความแตกต่างกันโดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.0667 คะแนน ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 แสดงว่านักเรียนในกลุ่มทดลองเมื่อได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบมีความสามารถด้านการพูดมากขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

2.4 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการพูดก่อนการทดลองและหลังการทดลองของนักเรียนในกลุ่มควบคุม

การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนความสามารถด้านการพูดก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนในกลุ่มทดลองมาหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วนำมาเปรียบเทียบกันโดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการพูดก่อนการทดลองและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มควบคุม

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D	$\bar{D}$	$S_{\bar{D}}$	t	P
ก่อนการทดลอง	9.4667	2.3865	2.6667	2.6095	3.958	0.001
หลังการทดลอง	12.1333	2.3258				

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 9 พบว่า คะแนนความสามารถด้านการพูดก่อนการทดลองของนักเรียนในกลุ่มควบคุมมีค่าแตกต่างกันโดยเฉลี่ยเท่ากับ 2.6667 คะแนน ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่านักเรียนในกลุ่มทดลองเมื่อได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องมีความสามารถด้านการพูดมากขึ้นกว่าก่อนการทดลองของนักเรียนในกลุ่มควบคุม

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบคะแนนก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

3.1 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟังก่อนการทดลองของนักเรียนในกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

การวิเคราะห์ตอนนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบพื้นฐานเดิมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างว่าใกล้เคียงกันหรือไม่ ผู้วิจัยจึงนำคะแนนความสามารถด้านการฟังก่อนการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วนำมาเปรียบเทียบกันโดยใช้สถิติ t-test แบบ Independent ทดสอบผลปรากฏดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟังก่อนการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

ตัวแปร	N	ก่อนการทดลอง		t	P
		$\bar{X}$	S.D		
กลุ่มทดลอง	15	6.8667	1.6847	1.695	0.101
กลุ่มควบคุม	15	5.6000	2.3543		

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 10 พบว่า ก่อนการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความสามารถด้านการฟังแตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าก่อนการทดลองความสามารถเบื้องต้นด้านการฟังของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าใกล้เคียงกันโดยกลุ่มทดลองมีแนวโน้มความสามารถด้านการฟังมากกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมเล็กน้อย

3.2 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการพูดก่อนการทดลองของนักเรียนในกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนความสามารถด้านการพูดก่อนการทดลองของนักเรียน กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มาหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วนำมาเปรียบเทียบกันโดยใช้สถิติ t-test แบบ Independent ทดสอบ ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 11

ตาราง 11 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการพูดก่อนการทดลองของนักเรียนในกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

ตัวแปร	N	ก่อนการทดลอง		t	P
		$\bar{X}$	S.D		
กลุ่มทดลอง	15	8.8667	1.5523	- 0.816	0.421
กลุ่มควบคุม	15	9.4667	2.3865		

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 11 พบว่า ก่อนการทดลองกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนความสามารถด้านการพูดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนเบื้องต้นเกี่ยวกับการพูดเล่าเรื่องใกล้เคียงกัน โดยนักเรียนในกลุ่มควบคุมมีแนวโน้มของความสามารถด้านการพูดมากกว่านักเรียนในกลุ่มทดลองเล็กน้อย

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบคะแนนหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

4.1 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟังหลังการทดลองของนักเรียนในกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนความสามารถด้านการฟังก่อนการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วนำมาเปรียบเทียบกันโดยใช้สถิติ t-test แบบ Independent ทดสอบ ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟังหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

ตัวแปร	N	หลังการทดลอง		t	P
		$\bar{X}$	S.D		
กลุ่มทดลอง	15	8.3333	1.5887	0.498	0.683
กลุ่มควบคุม	15	8.0667	1.3345		

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 12 พบว่า หลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความสามารถด้านการฟังแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมี

คะแนนหลังการทดลองด้านการฟังใกล้เคียงกัน โดยนักเรียนในกลุ่มทดลองมีแนวโน้มของความสามารถทางด้านการฟังมากกว่ากลุ่มควบคุมเล็กน้อย

4.2 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการพูดหลังการทดลองของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนความสามารถด้านการพูดหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาหาค่าเฉลี่ยและค่าความแปรปรวนแล้วนำมาเปรียบเทียบกันโดยใช้สถิติ t-test แบบ Independent ทดสอบ ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 13

ตาราง 13 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการพูดหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

ตัวแปร	N	หลังการทดลอง		t	P
		$\bar{X}$	S.D		
กลุ่มทดลอง	15	12.9333	2.0862	0.992	0.330
กลุ่มควบคุม	15	12.1333	2.3258		

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 13 พบว่า หลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความสามารถด้านการพูดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักเรียนในกลุ่มทดลองและในกลุ่มควบคุมมีคะแนนด้านการพูดหลังการทดลองใกล้เคียงกัน โดยนักเรียนในกลุ่มทดลองมีแนวโน้มของความสามารถทางด้านการพูดมากกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมเล็กน้อย

ตอนที่ 5 การเปรียบเทียบคะแนนผลต่างความสามารถด้านการฟังและการพูดก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

5.1 การเปรียบเทียบคะแนนผลต่างความสามารถด้านการฟังก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนผลต่างความสามารถด้านการฟังก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วนำมาเปรียบเทียบกันโดยใช้สถิติ t-test คะแนนผลต่างแบบ Independent (Scott and Wertheimer. 1967 : 264) ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 14

ตาราง 14 การเปรียบเทียบคะแนนผลต่างความสามารถด้านการฟังก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

ตัวแปร	N	$\bar{X}_{pre}$	$\bar{X}_{post}$	MD	$S_{MD1-MD2}$	t	P
กลุ่มทดลอง	15	6.8667	8.3333	1.4667	0.7220	- 1.385	0.177
กลุ่มควบคุม	15	5.6000	8.0667	2.4667			

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 14 พบว่า คะแนนผลต่างของความสามารถด้านการฟังก่อนและหลังการทดลองคะแนนความก้าวหน้าของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแสดงว่าหลังการทดลองนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนความสามารถด้านการฟังก้าวหน้าไปจากก่อนการทดลองไม่แตกต่างกัน

5.2 การเปรียบเทียบคะแนนผลต่างความสามารถด้านการพูดก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนผลต่างความสามารถด้านการพูดก่อนและหลังการทดลองมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำมาเปรียบเทียบกันโดยใช้สถิติ t-test ของคะแนนผลต่างแบบ Independent คะแนนผลต่าง (Scott and Wertheimer, 1967 : 264) ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 15

ตาราง 15 การเปรียบเทียบคะแนนผลต่างความสามารถด้านการพูดก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

ตัวแปร	N	$\bar{X}_{pre}$	$\bar{X}_{post}$	MD	$S_{MD1-MD2}$	t	P
กลุ่มทดลอง	15	8.8667	12.9333	4.0667	0.7996	1.751	0.05
กลุ่มควบคุม	15	9.4667	12.1333	2.6667			

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 15 พบว่า คะแนนผลต่างของความสามารถด้านการพูดก่อนและหลังการทดลองซึ่งเป็นคะแนนความก้าวหน้าของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าหลังการทดลองนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนความสามารถด้านการพูดก้าวหน้าเปลี่ยนแปลงไปจากก่อนการทดลองแตกต่างกันนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

บทที่ 5

สรุปอภิปรายและข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่อง
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบและการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่อง
4. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและการพูดที่ก้าวหน้าเปลี่ยนแปลงไปของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบและการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่อง

สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบมีความสามารถในการฟังและการพูดสูงขึ้น
2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่อง มีความสามารถในการฟังและการพูดสูงขึ้น
3. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบและการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องมีความสามารถในการฟังและการพูดต่างกัน
4. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบและการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องมีความสามารถในการฟังและการพูดก้าวหน้าเปลี่ยนแปลงจากก่อนทดลองแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร
ประชากรที่ใช้ในกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้เป็นนักเรียนชายหญิงอายุ 4 – 5 ปี ศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนสุวิทย์ศรีอนุสรณ์ สำนักงานเขตประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชายหญิงอายุ 4 – 5 ปี กำลังศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 ของโรงเรียนสุวิทย์ศรีอนุสรณ์ สำนักงานเขตประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ได้มาโดยการสุ่มตามขั้นตอนดังนี้

- 2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ดังนี้
  - 2.1.1 สุ่มนักเรียนจำนวน 2 ห้องเรียนโดยการจับฉลาก
  - 2.1.2 นำแบบทดสอบไปสอบนักเรียนในแต่ละห้องแล้วจัดเรียงลำดับคะแนนจากน้อยเลือกนักเรียนคะแนนน้อยสุดจำนวนห้องละ 15 คน
  - 2.1.3 สุ่มให้นักเรียนกลุ่มหนึ่ง (15 คน) เป็นกลุ่มทดลองและอีกกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุม
- 2.2 กำหนดกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมดังนี้
  - 2.2.1 กลุ่มทดลองได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ
  - 2.2.2 กลุ่มควบคุมได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่อง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษครั้งนี้ใช้เครื่องมือทดลองและเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์มี 2 แบบได้แก่
  - 1.1 แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ
  - 1.2 แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่อง
2. แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังและการพูดแบ่งเป็น 2 ตอนได้แก่
  - 2.1 แบบทดสอบความสามารถด้านการฟัง
  - 2.2 แบบทดสอบความสามารถด้านการพูด

วิธีดำเนินการทดลอง

การดำเนินการทดลองมีดังนี้

1. สร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มตัวอย่าง 1 สัปดาห์
2. ทำการทดสอบความสามารถด้านการฟังและการพูดก่อนการทดลองด้วยแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในการทดสอบเด็ก
3. ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างโดยการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์พูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบและการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่อง เป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 20 นาที รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง
4. เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบความสามารถด้านการฟังและการพูดหลังการทดลองด้วยแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
5. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติเพื่อสรุปผลการวิจัยดังนี้

สรุปผลการวิจัย

เด็กปฐมวัยก่อนการการจัดประสบการณ์ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ และเด็กปฐมวัยที่ได้รับจากจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องแยกความสามารถด้านการฟังและการพูดดังนี้

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบมีความสามารถในการฟังและการพูดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .00 ตามลำดับ โดยหลังการทดลองมีความสามารถในการฟังและการพูดสูงกว่าก่อนการทดลอง
2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องก่อนและหลังการทดลองมีความสามารถแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .001 ตามลำดับ โดยหลังการทดลองมีความสามารถในการฟังและการพูดสูงกว่าก่อนการทดลอง
3. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบและเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการพูดเล่าเรื่องมีความสามารถในการฟังแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านการพูดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบและการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องมีความก้าวหน้าด้านการฟังและการพูดเปลี่ยนแปลงไปในทางที่สูงขึ้น

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบและการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่อง อภิปรายได้ดังนี้

1. การเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ ปรากฏว่าก่อนการทดลอง กลุ่มการทดลองและกลุ่มควบคุมมีความสามารถในการฟังเป็น $\bar{X} = 6.8667$ คะแนน และ $\bar{X} = 5.6000$ คะแนน โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 1.6847 และ 2.3543 ตามลำดับ แสดงว่าก่อนการทดลองทั้งสองกลุ่มมีความสามารถด้านการฟังใกล้เคียงกัน แต่เมื่อพิจารณาการกระจายของคะแนน พบว่ากลุ่มทดลองมีการกระจายของคะแนนความสามารถด้านการฟังน้อยกว่ากลุ่มควบคุม แสดงว่ากลุ่มทดลองมีความสามารถในการฟังใกล้เคียงกันเพราะคะแนนที่สอบแตกต่างกันไม่ชัดเจน เด็กทั้งสองกลุ่มก่อนการทดลองมีความสามารถในการฟังและการพูดไม่แตกต่างกัน พื้นฐานความสามารถทางภาษาของเด็กวัย 4 – 5 ปี มีศักยภาพใกล้เคียงกัน แต่หลังการทดลอง ทั้งสองกลุ่มมีค่าเฉลี่ยความสามารถด้านการฟังเป็น $\bar{X} = 8.3333$ คะแนน และ $\bar{X} = 8.0667$ คะแนน โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 1.5887 และ 1.3345 ตามลำดับ แสดงว่าหลังการทดลอง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความสามารถด้านการฟังแตกต่างกันแต่เมื่อพิจารณาการกระจายของคะแนน พบว่ากลุ่มทดลองมีการกระจายของคะแนนความสามารถด้านการฟังมากกว่ากลุ่มควบคุม นั้นแสดงว่าเด็กในกลุ่มทดลองมีความสามารถในการฟังแตกต่างกันมาก แต่เด็กในกลุ่มควบคุมมีความสามารถด้านการฟังใกล้เคียงกัน เมื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังก่อนและหลังการทดลอง พบว่าทั้งสองกลุ่มมีความสามารถด้านการฟังหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ที่เป็นเช่นนี้เพราะการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบเป็นการจัดประสบการณ์ตรง เปิดโอกาสให้เด็กได้พูด และเล่าเรื่องอย่างอิสระในสถานการณ์จริง เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์ มีการติดต่อสื่อสารที่เกิดจากการฟัง ซึ่งเด็กจะต้องใช้สมาธิและความตั้งใจที่จะจำประเด็นของสิ่งที่ได้ยิน (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2521 : 100) ตามปกติเด็กวัย 4 – 5 ปี มีพื้นฐานการฟังที่ใกล้เคียงกันคือการฟังและปฏิบัติตามคำสั่งได้ ฟังและตอบคำถาม (อะไร ทำไม) ได้ เด็กทุกคนมีความสามารถซ่อนอยู่ในตัว เมื่อได้รับการกระตุ้นโดยใช้ภาพประกอบในการพูดเล่าเรื่อง ทำให้เกิดการกระตุ้นองค์ประกอบในการฟังภายในตัวเด็กขึ้น เป็น

ผลให้เด็กสามารถจำแนกเสียง ฟังคำพูด จับใจความ ฟังคำสั่งและปฏิบัติได้ถูกต้อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 2) จึงทำให้การฟังดีขึ้นหลังการทดลอง เช่น เด็กคนแรกพูดว่า “นกกำลังบินอยู่ กระต่าย 3 ตัวอยู่ในน้ำ ช้างพ่นน้ำใส่ลิง ลิงไม่สบาย” เด็กคนที่สองฟังและพูดว่า “พอช้างเอาน้ำใส่ลิง ลิงไม่สบาย” ซึ่งจากตัวอย่างจะเห็นได้ชัดเจนว่า เมื่อเด็กได้ใช้ภาพเป็นสื่อในการพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่อง เด็กจะมีความคิดและจินตนาการ เพื่อสื่อให้คนอื่นเข้าใจได้

สำหรับคะแนนความสามารถด้านการพูดก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ปรากฏว่าก่อนการทดลองความสามารถด้านการพูดของทั้งสองกลุ่มมีค่าเป็น $\bar{X} = 8.8667$ คะแนน และ $\bar{X} = 9.4667$ คะแนน โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.5523 และ 2.3865 คะแนนตามลำดับ แสดงว่าก่อนการทดลองเด็กทั้งสองกลุ่มมีความสามารถด้านการพูดแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาการกระจายของคะแนนพบว่ากลุ่มทดลองมีความสามารถด้านการพูดใกล้เคียงกัน แต่กลุ่มควบคุมมีความสามารถด้านการพูดแตกต่างกันมาก ในทางกลับกันหลังการทดลองพบว่า ค่าเฉลี่ยความสามารถด้านการพูดเป็น $\bar{X} = 12.9333$ คะแนน และ $\bar{X} = 12.1333$ คะแนน โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 2.0862 และ 2.3258 ตามลำดับ แสดงว่าทั้งสองกลุ่มมีความสามารถด้านการพูดสูงขึ้นหลังการทดลอง ที่เป็นเช่นนี้เพราะระยะปฐมวัยมีการพัฒนาการทางภาษาอย่างรวดเร็วและเป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องกัน เด็กส่วนใหญ่จะสนใจการพูด ชอบสนทนากับเพื่อน ๆ หรือผู้ใหญ่มากกว่าการเล่นสิ่งของ และมีความสุขที่ได้สนทนากับผู้อื่น (พราวพรรณ เหลืองสุวรรณ. 2536 : 66) การที่เด็กถูกกระตุ้นส่งเสริมให้พูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องในสถานการณ์ที่เป็นจริงอิสระทางความคิด โดยจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ไม่เคร่งเครียดให้เด็กสบายใจ กระตุ้นให้เด็กได้พูดโดยสนทนาตั้งคำถาม จึงทำให้เด็กมีความสามารถด้านการพูดสูงขึ้น จากบัตรภาพเด็กแต่งตัว เด็กได้พูดเล่าเรื่องต่อกันดังนี้ “เด็กสองคนกำลังแต่งตัวไปโรงเรียน เขาเดินทางไปโรงเรียนที่อยู่ไกลมากเลย แล้วเขาก็นำชุดนอนกางเกงแขนยาวที่หน้าห้องเรียน มีเด็กคนหนึ่งกำลังใส่กางเกงไปกับเพื่อนโรงเรียนเดียวกัน เขาไปโรงเรียนสายเพราะตื่นสายนอนดึก” จากตัวอย่างเป็นการแสดงให้เห็นชัดเจนขึ้น การกระตุ้นจากภาพและครุมีปฏิสัมพันธ์ทางบวกกับเด็กให้มีความรู้สึกว่าพูดคุยธรรมดา ทำให้เด็กเกิดความมั่นใจ กระตุ้นให้เด็กเล่าเรื่องจากประสบการณ์และเรื่องที่ใกล้ตัวเด็ก เด็กจะสามารถพูดได้อย่างต่อเนื่องและหลากหลาย โดยมีภาพเป็นตัวเชื่อมโยงความคิดและถ่ายทอดออกมาให้คนอื่นเข้าใจได้

ดังนั้นเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบจึงมีความสามารถด้านการฟังและการพูดสูงขึ้นหลังการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 1

2. การเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่อง ปรากฏว่าก่อนการทดลองเด็กทั้งสองกลุ่มมีความสามารถด้านการฟังใกล้เคียงกัน โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้เพราะ เด็กวัยนี้เป็นวัยที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง สมาธิในการรอคอยมีน้อย ความสนใจจะมีในช่วงของระยะเวลาที่สั้น โดยเฉพาะด้านการฟังเด็กจะไม่ค่อยมีสมาธิที่จะฟังอย่างตั้งใจ ฟังแล้วจะผ่านไป ไม่นำมาคิดที่จะประเมินสื่อความหมายได้ กระบวนการฟังที่สมบูรณ์นั้นจะต้องมีขั้นคือ ได้ยิน ฟังโดยมีสมาธิและรับรู้ความหมายจากเรื่องที่ฟังประเมินค่าและปฏิบัติตอบโต้ต่อไป ซึ่งเด็กวัย 4 – 5 ปี กระบวนการฟังจะไม่มีสมบุรณ์ ความสามารถด้านการฟังของเด็กจึงไม่เด่นชัด หลังจากที่ได้วิจัยได้วางแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้ภาพเป็นสื่อให้เด็กได้ปฏิบัติจริง เด็กมีแนวโน้มความสามารถด้านการฟังสูงขึ้น เป็นเช่นนี้เพราะเด็กได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ให้เกิดการกระตุ้นการเรียนรู้ขึ้น สอดคล้องกับทฤษฎีของจอห์น ดิวอี้ การเรียนรู้เกิดจากการลงมือปฏิบัติจริง (Learning by doing) เทคนิคของผู้วิจัยเหมาะสมกับวัยของเด็ก โดยช่วยกระตุ้นให้เด็กเห็นความสำคัญของการฟังและมีความสามารถในการใช้สมาธิความตั้งใจอย่างจริงจัง นำไปสู่ความเข้าใจสามารถถ่ายทอดไปเป็นประโยคที่เหมาะสม สอดคล้องกับคำกล่าวของมอริส

(วรรณิ์ โสมประยูร. 2537 : 90 ; อ้างอิงจาก Morris. 1964) กล่าวว่า “ผู้พูดติดย่อมทำให้การฟังดี” และกล่าวต่อไปว่า “ถึงแม้ผู้พูดจะทำให้การฟังดี แต่ความสามารถและทักษะของผู้พูดก็ไม่สำคัญไปกว่าตัวผู้ฟังเองที่รู้ว่าจะฟังอย่างไร” อีกทั้งยังช่วยกระตุ้นให้เห็นความสำคัญของการฟัง และมีการสร้างบรรยากาศที่ดีสำหรับเด็กและครู (ภารณี คุรุตันนะ. 2523 : 93 – 94) อันเป็นการเสริมแรง เด็กมีแนวโน้มการฟังสูงขึ้น

ส่วนความสามารถด้านการพูดของการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่อง ก่อนการทดลอง พบว่า เด็กมีความสามารถด้านการพูดแตกต่างกัน เนื่องจากเด็กวัยนี้มีความแตกต่างกันตามศักยภาพของแต่ละบุคคล จึงทำให้เด็กแต่ละคนมีความคิดจินตนาการต่างกันไปตามพื้นฐานของประสบการณ์เดิม รวมถึงสภาพแวดล้อมการอบรมเลี้ยงดูเด็กตั้งตัวอย่างการพูดเล่าเรื่องของเด็กก่อนการทดลอง เด็กจะพูดตามความคิดและจินตนาการของตนเองโดยไม่มีความต่อเนื่องเรื่องเดียวกัน หัวเรื่อง “แต่งตัว” เด็กภายในกลุ่มก็จะพูด “ใส่เสื้อสีแดงไปซื้อเสื้อที่ซื้คอน หนูมีเสื้อสีแดง ไม่ใส่เสื้อจะโป้ ใส่เสื้อเองได้” เมื่อผู้วิจัยได้นำเทคนิคการพูดเล่าเรื่องให้เด็กได้พูดและปฏิบัติบ่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง เด็กจะมีพัฒนาการพูดสูงขึ้นตั้งตัวอย่างการพูดหลังการทดลอง “หนูชอบใส่เสื้อสีแดง แม่ซื้อเสื้อให้ไปเที่ยว หนูแต่งตัวเองได้ไม่ไห้แม่ช่วย และหนูยังใส่เสื้อให้น้องได้” แต่หลังจากที่ผู้วิจัยได้นำเทคนิคการพูดเล่าเรื่องมาใช้ให้เด็กได้ฝึกพูดเล่าเรื่องอย่างสม่ำเสมอ พบว่าเด็กมีความสามารถด้านการพูดใกล้เคียงกัน ที่เป็นเช่นนี้เพราะเด็กได้รับประสบการณ์ตรงจากการฝึกพูดที่พูดต่อเนื่องจากเพื่อนโดยมีครูคอยแนะนำแก้ไข กระตุ้นให้เกิดจินตนาการซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของธีรพร กุลนันทน์ (2535 : 31) ที่กล่าวว่า “การใช้ภาษาพูดเป็นทักษะที่ต้องมีการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วย การลองผิดลองถูก การเลียนแบบ และการฝึกการเรียนรู้ วิธีฝึกที่ดีที่สุดคือให้เด็กดูตัวอย่างที่ดีและเลียนแบบอย่างถูกต้อง และได้รับคำแนะนำช่วยเหลือ ได้รับการแก้ไขให้พูดให้ถูกต้องจึงทำให้เด็กมีพัฒนาความสามารถด้านการพูดสูงขึ้น

ดังนั้น เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องจึงมีความสามารถด้านการฟังและการพูดสูงขึ้นหลังการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 2

3. การเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบและการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องทั้งก่อนและหลังการทดลอง ปรากฏว่าทั้งสองกลุ่มมีความสามารถด้านการฟังแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่กลุ่มทดลองมีแนวโน้มด้านการฟังสูงกว่ากลุ่มควบคุมพื้นฐานโดยส่วนรวมของเด็กวัยนี้ไม่มีความอดทนต่อการฟัง ซึ่งการฟังจะมีประสิทธิภาพนั้น ต้องผ่านกระบวนการ 3 ประการคือ การได้ยิน เป็นกระบวนการแรกของการฟัง การฟังขั้นนี้ต้องใช้สมาธิและความต้องการอย่างจริงจัง ขั้นสุดท้ายการรับรู้ความหมาย ประเมินสิ่งที่ได้ยินแล้วจึงแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบไปตามต้องการ แต่เด็กวัยนี้ยังไม่ถึงขั้นของการฟัง เป็นแค่การได้ยิน อาจจะมีเหตุผลหลายประการที่ทำให้เด็กขาดสมาธิ เช่น สถานที่ทดลองไม่เอื้อต่อการฟัง เวลาในการทดลอง อายุและสภาพการอบรมเลี้ยงดู สิ่งเหล่านี้เป็นส่วนทำให้การฟังมีความสามารถแตกต่างกันอย่างชัดเจน ปกติแล้วเด็กจะฟังได้ดีและมีสมาธิเด็กช่วยอายุ 5 – 6 ปีขึ้นไป

ดังนั้นการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ในการส่งเสริมการฟังต้องมีความหลากหลาย มีการรวมกลุ่มกับเพื่อนโดยวิธีการฟังเช่น ฟังนิทาน สอดคล้องกับแนวความคิดของกู๊ดแมน (Goodman) ว่าด้วยระบบภาษาระบบการสื่อสาร และการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งรอบตัว ผู้วิจัยจึงได้จัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบขึ้นเพื่อสร้างความมั่นใจ กระตุ้นให้เกิดทักษะกระบวนการฟังที่มีความสมบูรณ์และพัฒนาให้สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ 3 ต่อไป

ส่วนความสามารถด้านการพูดของเด็กทั้งสองกลุ่ม จากการวิจัยพบว่ามี ความแตกต่างกันอาจเป็นเพราะว่า เด็กได้รับประสบการณ์การเรียนรู้จำนวนคำศัพท์ไม่เท่ากัน อีกทั้งยังมีความแตกต่างระหว่างบุคคล

ด้านสติปัญญา อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม โอกาสการเรียนรู้และแรงจูงใจ (สุรวาที ศรีสุวรรณ. 2542 : 68 – 70) ประกอบด้วย เด็กวัยนี้เป็นวัยที่อยากรู้อยากเห็น การเรียนรู้ที่ดีควรได้รับจากประสบการณ์ตรง เด็กจะได้แสดงความคิดจินตนาการและรับรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยตัวเอง ทำให้เกิดการพัฒนาศติปัญญาและภาษาของเด็กเป็นอย่างดี (สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. 2543 : 74) อีกทั้งครูได้ให้การเสริมแรงทำให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง จึงกล้าพูดกล้าแสดงความคิดเห็น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสนธยา อ่อนน้อม (2538 : 96) ที่ได้ศึกษาพบว่าการเสริมแรงในกิจกรรมการเล่าเรื่องมีผลต่อความเชื่อมั่นของเด็กปฐมวัย นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ใช้เทคนิคที่จะช่วยพัฒนาความสามารถด้านการพูดโดยใช้ภาพเป็นสื่อกระตุ้นให้เด็กถึงศักยภาพในตนเองที่มีอยู่แล้วสื่อออกมาเป็นคำพูด ดังคำกล่าวของชงจื่อที่ว่า “รูปภาพเพียงรูปเดียวสามารถสื่อความหมายได้พันคำ” (ฉวีวรรณจินดาพล. มปป ; อ้างอิงจาก Shores. 1949 : 19) รูปภาพเป็นสื่อให้เด็กได้ขยายความคิดที่หลากหลายและเป็นสิ่งที่เด็กพึงพอใจสอดคล้องกับงานวิจัยของไวท์เฮิสต์และคนอื่น ๆ (Whitehurst and others. 1994 : 679 – 689) ที่กล่าวไว้ว่า การอ่านหนังสือประกอบภาพ เด็กมีพัฒนาการที่หลากหลายส่วนบราว (Brown. 1969 : 198 – 199) กล่าวว่า “รูปภาพกระตุ้นให้เกิดความเข้าใจรูปร่าง (shape) เด็กจึงมีความสามารถด้านการพูดแตกต่างกันดังกล่าว การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบจึงช่วยให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านการฟังและการพูดสูงขึ้นกว่าการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องเป็นวิธีที่สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่ต้องการมีความอิสระในความคิดการแสดงออกในการต้องการทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองโดยปราศจากการควบคุม ทำให้เด็กสามารถใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างอิสระ ซึ่งมีอายุรุ่นเดียวกัน เด็กจะรู้สึกสบายและผ่อนคลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีภาพที่เป็นรูปธรรมกระตุ้นเด็กเพิ่มความมั่นใจและจินตนาการที่หลากหลาย ดังนั้นผลการทดลองจึงสรุปได้ว่า ความสามารถด้านการพูดโดยการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบแตกต่างกันอย่างชัดเจนกับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่อง เป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 3

4. ความก้าวหน้าที่เปลี่ยนแปลงไปของความสามารถด้านการฟังและการพูด เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบและการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่อง ปรากฏว่าทั้งสองกลุ่มมีความก้าวหน้าการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่สูงขึ้น โดยความสามารถด้านการฟังแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้เพราะเด็กในช่วงของวัย 4 – 5 ปี เป็นเด็กที่ขาดสมาธิในการฟังเรื่องราวจากคนอื่น เด็กจะฟังผ่านไปไม่นำมาคิดวิเคราะห์สิ่งที่ฟังและอีกอย่างในขณะที่เด็กฟังเพื่อนเล่าถ้ามีสิ่งเร้าอื่นเข้ามาเด็กก็จะสนใจสิ่งนั้นมากกว่าจะจับใจความสิ่งที่เพื่อนเล่าให้ฟังถึงแม้จะมีการใช้สื่อบัตรภาพมาประกอบการพูด สอดคล้องกับประเภทการฟังชั้นที่ 1 ของเคนเนดี้ (1978 : 146) กล่าวไว้เกี่ยวกับลักษณะการฟังทั่ว ๆ ไปในชีวิตประจำวัน เขายังไม่สามารถใช้เหตุผลในการฟังได้อย่างลึกซึ้งและอีกอย่างประสบการณ์เด็กยังไม่ถึงขั้นของการฟังที่ต้องใช้สมาธิ การที่จะฟังได้ดีนั้นเด็กวัย 4 – 5 ปีต้องอาศัยประสบการณ์เป็นสำคัญ ดังนั้นความสามารถด้านการฟังจึงมีความก้าวหน้าของทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันไม่ชัดเจน แต่กลุ่มทดลองมีแนวโน้มความสามารถการฟังสูงกว่ากลุ่มควบคุม ด้านการพูดทั้งสองกลุ่มมีความก้าวหน้าเปลี่ยนแปลงไปในทางที่สูง โดยทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เห็นได้ชัดเจนว่าทั้งสองกลุ่มมีความสามารถด้านการพูดแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเจน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเกิดอิสระทางความคิดและจินตนาการ ซึ่งรูปภาพเป็นสื่อที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย รูปภาพสื่อออกมาได้ในรูปร่าง สี ทำให้เกิดชีวิตชีวา กระตุ้นจินตนาการให้มีความสร้างสรรค์เรื่องของภาษาได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์เพ็ญสภามผล (2535 : 45) การใช้รูปภาพเป็นสิ่งที่มีความคุณค่าและสนองต่อความสนใจของเด็ก ต้องคำนึงถึงเวลา วัยของ

เด็ก เพราะรูปภาพเป็นสิ่งที่ใช้ได้ดีกว่าอุปกรณ์อื่น การใช้ภาพประกอบการสอนวิชาภาษาไทยมีผลทำให้การเรียนรู้ดีกว่าไม่ใช้ภาพ เด็กปฐมวัยวัยนี้จะเริ่มเป็นตัวของตัวเองมีความสนใจคำพูดของผู้ใหญ่และชอบเลียนแบบ เริ่มพูดประโยคที่ยาวในการสร้างประโยค ชอบเล่นบทบาทสมมุติและการจินตนาการจากสิ่งที่พบเห็นและชอบพูดเรื่องที่ซ้ำ ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของซิมสัน (Simpson. 1998) ได้ศึกษาภาษาพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นแบบเล่าเรื่องซ้ำ พบว่าช่วยพัฒนาการด้านการสื่อสารมากขึ้นและสามารถพูดถ่ายทอดภาษาได้ชัดเจน เด็กวัยนี้เขาจะพัฒนาการได้อย่างรวดเร็ว อีกประการหนึ่งบทบาทครูและแนวการจัดประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องมีส่วนสนับสนุนพัฒนาการทางด้านการพูดของเด็ก สอดคล้องกับทฤษฎีของกิลเซล มีความเห็นว่าการให้อิสระเด็กในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มีผลต่อพัฒนาการทางภาษา ภารณี กุรรัตนะ (2540 : 50) กล่าวไว้ว่าการปรับพฤติกรรมครูโดยการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี เด็กจะเกิดความมั่นใจมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของเนื่อน้อง สันนัญญ (2541 : 131) ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องตามภาพหนังสือที่เด็กเลือก เด็กเล่าต่อจากเพื่อนและเล่าเรื่องต่อจากครูมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ดังนั้นความก้าวหน้าที่เปลี่ยนแปลงไปของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองและมีความก้าวหน้าที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 4

ข้อสังเกตที่รับจากการศึกษาค้นคว้า

1. ในระยะแรกของการจัดกิจกรรมการพูดเล่าเรื่อง เด็กไม่กล้าแสดงออก เด็กขาดทักษะในการพูดสื่อความหมาย คบคุมตัวเองในการรอคอยไม่ได้ แต่เมื่อครูสร้างความคุ้นเคยและแนะนำให้เด็กแสดงออกอย่างอิสระ เคารพสิทธิของตนเองเพื่อรู้จักการรอคอย เด็กจะเริ่มมีทักษะในการสื่อความหมายได้ดีขึ้น กล้าแสดงออกมั่นใจในการพูด
2. รูปภาพช่วยพัฒนาการเด็กทั้ง 4 ด้านคือ ด้านร่างกาย, อารมณ์ – จิตใจ, สังคม และสติปัญญา รูปภาพยังมีอิทธิพลต่อการกล้าแสดงออกของเด็กในเรื่องของจินตนาการ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จะเห็นได้ว่าเมื่อทำการทดลอง เด็กจะมีภาษาคำพูดที่แปลกใหม่ หลากหลาย นอกจากนี้ยังฝึกจิตใจให้เด็กอ่อนโยน ผ่อนคลาย ความตึงเครียด เด็กมีอารมณ์ร่าเริง สนุกสนานกับการพูดเล่าเรื่องร่วมกับเพื่อน
3. รูปภาพช่วยพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูด กล่าวคือ
  - 3.1 ความสามารถด้านการฟัง เด็กได้ฝึกการฟังจากการเล่าเรื่องของเพื่อนเมื่อฟังเด็กบอกสิ่งที่ฟังได้ถูกต้อง เข้าใจความหมายที่ได้ยิน แปลความหมาย สื่อออกมาได้ รวมทั้งฟังและปฏิบัติตามคำสั่งได้ แต่ในการทำวิจัยครั้งนี้ เด็กยังขาดทักษะของการฟัง เพราะวัย 4 – 5 ขวบ ยังไม่พร้อมฟังอย่างจริงจังโดยใช้สมาธิได้เท่าที่ควร ต้องใช้เวลาในการฝึก
  - 3.2 ความสามารถด้านการพูด เด็กได้ฝึกการพูดโดยรูปภาพเป็นสื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดความคิด จินตนาการที่หลากหลาย บอกสื่อสิ่งของ พูดประโยคอย่างมีความหมาย แต่งประโยคปากเปล่า สามารถพูดเล่าเรื่องราวที่สมบูรณ์ ใคร ทำอะไร ที่ไหน ได้ตามศักยภาพในตัวเด็ก
4. การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการฟัง สถานที่ควรเงียบและระยะเวลาในการทดลองควรนานกว่า 8 สัปดาห์

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ในการส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ครูต้องให้อิสระให้เด็กได้ใช้ความคิดอย่างอิสระ และเข้าใจความพร้อมของเด็ก เด็ก 4 – 5 ขวบ เด็กมีสมาธิสั้นในการรอคอย สิ่งที่สำคัญควรสร้างกำลังใจให้เด็ก กล้าคิดและกล้าแสดงออกด้วยความมั่นใจ
2. การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องให้กับเด็กปฐมวัย ครูต้องจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการฟังและพูดของเด็ก โดยคำนึงถึงศักยภาพและความพร้อมของเด็ก ไม่บังคับกดดันให้เด็กเกิดความเครียด ยกย่องชื่นชม แสดงบุคลิกภาพของความเป็นมิตรกับเด็กให้เด็กเกิดความมั่นใจ ครูลดบทบาทลง เปิดโอกาสเด็กเต็มที่
3. ขณะดำเนินกิจกรรมเพื่อเป็นการจูงใจให้เด็กพัฒนาตนเองและสนใจในการร่วมกิจกรรมขณะที่เด็กเล่าเรื่องครูจดบันทึกและอ่านให้เด็กฟังหลังจากจบกิจกรรม เพื่อเป็นการทบทวนเนื้อหาว่าตนเองเล่าต่อจากเพื่อนหรือไม่ การสรุปหลังการพูดของเด็กเป็นการสะท้อนข้อมูลย้อนกลับให้เด็กได้พิจารณาตนเองส่งเสริมให้เด็กมั่นใจที่จะพูดต่อไป
4. รูปภาพที่นำมาเป็นสื่อในการพูดเล่าเรื่อง ควรคำนึงถึงคุณภาพและเหมาะสมกับวัยของเด็ก เป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก ซึ่งอย่างน้อยกิจกรรมที่จัดให้เด็กนั้น เด็กได้ใช้ความคิด จินตนาการ เพื่อจะสื่อความหมายออกมาได้สอดคล้องกัน
5. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมในการพูดเล่าเรื่องเด็กแต่ละคนไม่ควรนานเกินไปเพราะเด็กไม่มีความอดทนในการรอคอยที่จะฟัง ทำให้เด็กขาดสมาธิในการฟัง จะไม่ฟัง

ข้อเสนอแนะการทำวิจัย

1. ควรมีการเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและการพูดโดยใช้เทคนิควิธีการอื่นเช่น เกมการศึกษา ปริศนาคำทาย การเล่นเกมบทบาทสมมุติ ความคิดสร้างสรรค์
2. ควรมีการเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและการพูด โดยใช้ภาพประกอบระยะเวลาเพิ่มขึ้น เพื่อให้แนวโน้มความสามารถด้านการฟังและการพูดชัดเจนขึ้น
3. ในการศึกษาครั้งต่อไป การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ เพื่อวัดตัวแปรอื่น ๆ เช่น ความสามารถด้านการอ่านและการเขียน ความสามารถด้านการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้านคุณธรรมการรอคอย
4. ควรมีการเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟัง เด็กอายุ 3 – 4 ปีกับเด็กอายุ 5 – 6 ปี

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2540ก). คู่มือหลักสูตรก่อนปฐมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3 – 6 ปี). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2540ข). แนวการจัดกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนก่อนปฐมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2540ค). หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2541). ตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์ระดับเด็กก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กาญจนา สุวรรณธาร. (2537). ความเชื่อมั่นในตนเองและความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นสร้างสรรค์ที่ครูมีปฏิสัมพันธ์และไม่มีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก. ปรียญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กิตติยวดี บุญเชื้อ. (2527). "นิทานกับเครื่องประกอบ," กลวิธีสอนจริยศึกษาและการสอดแทรกคุณธรรม. ม.ป.พ.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2543). วารสารการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ : บริษัทเอดิชั่นเพรสโปรดักส์ จำกัด.
- กรรณิการ์ พวงเกษม. (ม.ป.ป.). เอกสารการสอนวิชาประถม 421 วิทยาศาสตร์สำหรับครูประถม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรการสอนคณะศึกษาศาสตร์.
- จิตรารักษ์ เตมียกุล. (2531). การศึกษาเปรียบเทียบสมรรถภาพในการฟังนิทานประกอบดนตรีและนิทานประกอบภาพควบคู่กับกิจกรรมส่งเสริมการช่วยเหลือ. ปรียญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ฉลองรัฐ อินทรีย์. (2522). อิทธิพลของสิ่งต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม.
- ฉวีวรรณจินดาพล. (2525). เปรียบเทียบความเข้าใจความหมายของคำนามและความคงทนในการจำโดยใช้รูปภาพการเล่นและปริศนาคำทายของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 1. ปรียญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชาญชัย ศรีไสยเพชร. (2516). ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว ความวิตกกังวล ความเชื่อมั่นในคุณธรรมแห่งพลเมืองดี. ปรียญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยการศึกษา ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2521). นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษากับการสอนระดับอนุบาล. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- กิตติณา แชมณี. (2535). หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย. กรุงเทพฯ : หน่วยปฏิบัติการวิจัย การศึกษาปฐมวัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตยา ประพตติกิจ. (2536). การพัฒนาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- เนื่อน้อง สันบุญ. (2541). ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่นนิทาน. ปรียญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- บุญเชิด ภิญโญนันตพงษ์. (2530). การทดสอบอิงเกณฑ์ : แนวคิดและวิธีการ. เอกสารคำบรรยาย ลำดับที่ 42. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2526). การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ : แนวคิดและวิธีการ. กรุงเทพฯ ฯ : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2521). การวัดและประเมินผลการศึกษา. ทฤษฎีและการประยุกต์. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญชู สนั่นเสียง. (2539). "การจัดหาและผลิตสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย," ในเอกสารการสอนชุดวิชาฝึกอบรมครูและผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 10. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประดิษฐ์นนท์ อุรมัย. (2526). วรรณกรรมและลีลาคดีระดับปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประภาพันท์ นิลอรุณ. (2530). ความพร้อมทางการเรียนภาษาไทยของเด็กปฐมวัยในท้องถิ่นที่มีปัญหาภาษาไทยโดยใช้วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มุสตี ภูอินทร์. (2536). "การพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทางภาษา," ในเอกสารการสอนชุดวิชาทักษะและประสบการณ์พื้นฐานสำหรับเด็กปฐมวัยศึกษา. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พงษ์จันทร์ อยู่เป็นสุข. (2525). การศึกษารูปแบบการเล่าเรื่องที่ส่งผลต่อความสามารถในการฟังและความคงทนในการจำวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พวงทอง ไสยวรรณ. (2528). การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. พิษณุโลก : วิทยาลัยครูพิษณุโลก สงคราม.
- พัฒนา ชัยพงศ์. (2530). "การจัดประสบการณ์และกิจกรรมระดับปฐมวัย," เอกสารการบรรยายชุดที่ 8 แผนกการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พราวพรรณ เหลืองสุวรรณ. (2533). ปฐมวัยศึกษา กิจกรรมและสื่อการสอนเพื่อฝึกทักษะพัฒนาการและการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพชรปราณี อินทรพานิช. (2533). เปรียบเทียบความสามารถในการฟังของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการฟังและไม่ใช่พื้นบ้านอีสานประกอบการฟัง. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- ไพรัตน์ อยู่สมบูรณ์. (2539). การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมและนิสัยรักการอ่านในเด็กก่อนวัยเรียน โครงการเล่านิทานแบบไม่จบเรื่องก่อนนอน. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ภาณี คุรุรัตน์. (2523). เด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด กรมประชาสงเคราะห์.
- ภิญญาพร นิตยปรารถ. (2534). การผลิตสื่อสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ ฯ : โอเดียนสโตร์.
- เยาวพา เตชะคุปต์. (2536). การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ ฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2530). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ ฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- รุ่งทิวา จักรกร. (2527). วิธีสอนทั่วไป. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ ๔ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- วรรณพร ภิมยรัตน์. (2522). "การสอนฟังในโรงเรียนประถมศึกษา," *จุลสารประถมศึกษา*. 7(16).
- วรรณภา หารชุมพล. (2530). การฟังเข้าใจภาษาของเด็กไทยระหว่าง 5 ปีถึง 6 ปี 1 เดือนในเขต กทม. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ ๔ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณิ โสมประยูร. (2537). การสอนภาษาไทยระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ ๔ : ไทยวัฒนาพานิช.
- วราภรณ์ รักวิจัย. (2538). เอกสารประกอบการสอน กร. 311 การศึกษาก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ ๔ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วิชาการ. (2527). หนังสือเสริมการอ่าน ชุดเรากับพลังงาน แรงและเครื่องผ่อนแรง. กรุงเทพฯ ๔ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- วิชาการ. (2537). แนวการจัดประสบการณ์ระดับอนุบาลศึกษา. กรุงเทพฯ ๔ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วรี เกียสกุล. (2530). การเปรียบเทียบความสามารถทางด้านการฟังของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกทักษะโดยใช้ เกมและแบบฝึกหัด. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ ๔ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิจิตร อวาทกุล. (2524). เพื่อการพูด การฟัง และการประชุมที่ดี. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ ๔ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สนชยา อ่อนน้อม. (2538). ผลของการเสริมแรงในกิจกรรมการเล่าเรื่องที่มีผลต่อความเชื่อมั่นของตนเองในเด็ก ปฐมวัย. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ ๔ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมศักดิ์ สินธุเวชชัย. (2541). "ระบบการเตรียมความพร้อมทางสมอง," *วารสารวิชาการ*. 1(3) : 11 – 12.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2528). แนวการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กเล็ก. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ ๔ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. (2539). การจัดและการประเมินความพร้อมในการเรียน. กรุงเทพฯ ๔ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ศิริมา ภิญโญนันตพงษ์. (2535). ทักษะพื้นฐานภาษาไทยฟอร์ม ข. กรุงเทพฯ ๔ : บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- (2542). รายงานการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางบ้านกับความสามารถด้านสติปัญญาของเด็กอายุ 4 – 7 ปี. กรุงเทพฯ ๔ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุภาวดี ศรีวรรณะ. (2542). พัฒนาการภาษาของเด็กปฐมวัยและวิธีการส่งเสริม. นครสวรรค์ : เจ. กรุป แอ็ดเวอร์ไทซิง / อินทนนท์ การพิมพ์.
- สมักร ผลจำรูญ. (2523). รูปแบบของภาพการ์ตูนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษา. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ ๔ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุวรรณ ศรีคุณ. (2522). เอกสารประกอบคำบรรยายวิชาการศึกษา 231 กลุ่มวิชาภาษาไทย. นครราชสีมา : วิทยาลัยครู นครราชสีมา.
- สุนันทา จินดา. (2529). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะการฟังและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยใช้เทคนิที่มีแบบฝึกหัดกับแบบถามตอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ ๔ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุวัฒน์ นิยมแก้ว. (2517). การสอนวิทยาศาสตร์แบบพัฒนาความคิด. กรุงเทพฯ ๔ : วัฒนาพานิช.

- สุวัฒน์ พุทรเมธา. (2533). *การเรียนรู้การสอนในปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ : พีรพัฒนา.
- ✓ พรรษา นิลวิเชียร. (2535). *ปฐมศึกษาหลักสูตรและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อภิญา กังสนารักษ์. (2530). *การศึกษาพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำและการใช้ประโยคในการสื่อความหมายของเด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ของกรมประชาสงเคราะห์และในครอบครัวปกติ*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตยสถาน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อรุณี เอี่ยมพงษ์ไพฑูรย์. (2538). *ความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยการเสริมประสบการณ์ทางคณิตศาสตร์ประกอบสื่อ*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- อุทัย เพชรช่วย. (2522). "การให้นักเรียนสอนกันเอง," *มิตรครู*. 27(2) : 24.
- อุบล เวียงสมุทร. (2540). "รายงานการวิจัยเรื่องความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการพูดเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลาง," *วารสารการศึกษาปฐมวัย*. 1(2) : 64.
- Bryant, C.K. and Unngerford, H.R. (1977). "An Analysis of strategies for teaching Environmental concepts and Values classification in kindergarten," *Journal of Environment Education*. a(1) : 44 – 49.
- Dixon and others. (1977, June). "Training Disadvantaged Preschoolers on Various Fantasy Activities Effects on Cognitive Functioning and Impules Control," *Child Development*. 2 : 367 – 379.
- Downing, J. and Thackray, D. (1971). *Reading Readiness*. London University of London Press.
- Fraerkel and Wallen. (1990). *How to design and evaluate research in education*. San Francisco State University.
- Freud, Sigmund. (1949). *An outline of Psychoanalysis*. New York : W.W. Norton Co.
- Gresll, Arnold Lueins. (1946). *The child from five to ten*, Harper and Brothers. New York.
- Hurlock, E.B. (1964). *Child Development*. New York : McGraw Hill Book Company, Inc.
- James, Smith, A. (1973). *Creative Teaching of the Language Arts in Elementary School*. Boston : Ally and Bacon, Inc.
- Johnson, J.M. (1989). *Child Communication Strategies in Child – Adult Interaction as compared to Child – Child Interaction*. Cineinnati : University of Cineinnati.
- Kenedy, Larry D. (1975). *Teaching the Elementary Language Arts*. New York : Harper and Row, Publishers.
- Machado, Jeane M. (1995). *Early Childhood Expreiences in Language Arts Emerging Literacy*. New York : Delmav Publishers.
- Nilsen, T.R. (1970). "on Defining Communication," *Foundations of Communication Theory*. New York : Haper & Row.
- Penfield, D.A. and Marasulio. (1972, June). "Learning to Listening : An Experimental Study," *Education Research*. 14 : 220 – 224.
- Piaget, J. and Inhealder, B. (1969). *The Psychology of the Child*. New York : Weaver, Helen, Basic Books.

- Raines, Shirley C. and Canady, Robert J. (1990). *The Whole Language of The Child*. New York : Teachers College Press.
- Rovell, J. (1979). *Teaching Techniques for Communicative English*. London : The Macmillan.
- Scott, W.A. and M. Wertherimer. (1967). *Introduction to Psychological Research*. 4th ed. New York : John Wiley and Son Inc.
- Tutolo, Danial J.A. (1977, March). *Cognitive Approach to Teaching Listening Language Arts*. 54 : 265 – 267.
- Woodward, V.A., Burke, C. and Haste, J. (1977). "Children's Initial Encounters with Written Language," In *Early Childhood Education*. Indiana University.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ

แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่อง

**คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่อง
อย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ**

คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่อง อย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ

หลักการและเหตุผล

การฟังและการพูดเป็นทักษะพื้นฐานของเด็กปฐมวัย เมื่อเด็กได้ฝึกการฟังและการพูดแล้วการอ่านและการเขียนก็จะพัฒนาเป็นขั้นต่อไป การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ เป็นการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่ใช้ภาพตามรูปแบบของผู้วิจัย ซึ่งเป็นภาพที่สอดคล้องกับแนวการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กก่อนประถมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โดยการเล่าเรื่องกันทีละคนจากภาพเดียวกัน ซึ่งทั้งหมดมี 8 ภาพ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความสามารถด้านการฟังการพูด การเข้าใจความหมายของคำ การปฏิบัติตามคำสั่ง การบอกชื่อสิ่งของ การแต่งประโยคปากเปล่าและการเล่าเรื่อง

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการฟัง ได้แก่ การเข้าใจความหมายของคำ การปฏิบัติตามคำสั่ง
2. เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการพูด ได้แก่ การบอกชื่อสิ่งของ การแต่งประโยคปากเปล่า การพูดเล่าเรื่อง

เนื้อหา

กิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพที่ส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยในด้านการเข้าใจความหมายของคำ การปฏิบัติตามคำสั่ง การบอกชื่อสิ่งของ การแต่งประโยคปากเปล่าและการเล่าเรื่อง

หลักการจัดกิจกรรม

1. กิจกรรมนี้จัดขึ้นช่วงเวลาในกิจกรรมในวงกลม ใช้เวลาประมาณ 20 นาที
2. การปฏิบัติกิจกรรมมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นนำ

เด็กดูภาพที่จะเล่าเรื่องราว กระตุ้นให้เด็กพูดเกี่ยวกับเรื่องที่เห็นจากภาพ โดยบอกว่ามีอะไรบ้าง และภาพอะไรที่เห็นตามจินตนาการ

ขั้นสอน

สร้างข้อตกลงในการปฏิบัติแต่ละครั้ง ดังนี้

1. คนแรกดูภาพและพูดสิ่งที่เห็นเสียงดังและชัดเจน
2. เมื่อพูดจบให้ส่งภาพต่อให้เพื่อนคนที่ 2 ดูและให้พูดต่อจากคนแรกโดยดูจากภาพเดิมให้สัมพันธ์กับคนแรก เมื่อพูดเสร็จ ส่งต่อไปให้เพื่อนจนครบทุกคน โดยใช้ภาพเดียวกัน ครูกระตุ้นให้แรงเสริมขณะที่เด็กพูด

ขั้นสรุป

เมื่อพูดครบทุกคน ให้เด็กและครูร่วมกันสรุปเรื่องที่พูดและตั้งชื่อเรื่อง เรื่องที่ช่วยกันพูด

การใช้เวลาในการทำกิจกรรม 20 นาที ดังนี้

1. ขั้นนำ 2 นาที

2. เด็กพูดเรื่องราววันละ 5 คน ใช้เวลาคนละ 3 นาที

3. เด็กและครูร่วมกันสรุปเรื่องที่พูด 3 นาที

การเตรียมสื่ออุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ

1. บัตรภาพขนาด 6 * 8 นิ้ว จำนวน 24 แผ่น

2. เขียนชื่อเด็กไว้หลังภาพตามกลุ่มที่เด็กเล่า

บทบาทครู

ในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ ควรปฏิบัติดังนี้

1. ศึกษาแผนปฏิบัติการจัดกิจกรรมการใช้ภาพประกอบการพูดเล่าเรื่องโดยใช้ภาพประกอบให้เข้าใจ

2. สร้างข้อตกลงและอธิบายขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรมกับเด็กให้เข้าใจชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องราวและขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรม

3. เตรียมเด็กให้พร้อมก่อนที่จะดำเนินกิจกรรมและให้โอกาสเด็กในการแสดงออกการพูดเรื่องราวกระตุ้นเด็กในการพูด

4. ต้องระลึกเสมอว่าเด็กปฐมวัยยังไม่สามารถที่จะพูดได้อย่างต่อเนื่อง เป็นเรื่องเดียวกันได้ ดังนั้นการพูดเล่าเรื่องเด็กอาจจะไม่สัมพันธ์กันทั้งหมดทุกคน

5. ครูเปิดโอกาสให้เด็กปฏิบัติกิจกรรมอย่างอิสระ ได้ใช้ภาษาในการสื่อสารการพูดเล่าเรื่องระหว่างเด็กด้วยกันมากที่สุด ไม่ควรควบคุมเด็กตลอดเวลา ควรให้ความช่วยเหลือเด็กเมื่อเด็กต้องการเท่านั้น

6. พยายามจัดกิจกรรมในช่วงเวลาที่กำหนด ซึ่งเป็นช่วงที่อยู่ในความสนใจของเด็ก

7. จัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ สถานที่ประกอบกิจกรรมให้พร้อม

8. สังเกตและเชิญชวนให้เด็กทุกคนได้ร่วมกิจกรรม ให้ความสำคัญเด็กทุก ๆ คน

ค้นพบว่าเด็กไม่สนใจในกิจกรรม ครูให้แรงเสริมทันที ให้เด็กร่วมกิจกรรมต่อไป

บทบาทเด็ก

ครูควรชี้แจงให้เด็กทราบขั้นตอนดังนี้

1. ปฏิบัติตามข้อตกลงกันไว้ เด็กนั่งเป็นวงกลม

2. แต่ละคนพูดเล่าเรื่องที่เห็นจากภาพครูสร้างขึ้นให้ต่อเนื่องด้วยคำพูดของตนเอง

3. เมื่อพูดครบกันทุกคน ร่วมกันสรุปและตั้งชื่อเรื่อง

การประเมินผล

1. สังเกตความสามารถด้านการพูดและการฟังของนักเรียน

2. บันทึกพฤติกรรมนักเรียนที่เด่น

คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่อง

นางสาวสุวิมล วัฒนศิริ

คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่อง

หลักการและเหตุผล

การฟังและการพูดเป็นทักษะพื้นฐานทางภาษาที่สำคัญของเด็กปฐมวัย เมื่อเด็กได้ฝึกการฟังและการพูด แล้วการอ่านและการเขียนก็จะพัฒนาเป็นขั้นต่อไป การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องที่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ โดยการพูดเล่าเรื่อง เด็กสามารถพัฒนาด้านการฟัง การเข้าใจความหมายของคำ การปฏิบัติตามคำสั่ง การบอกชื่อสิ่งของ การแต่งประโยคปากเปล่า และการเล่าเรื่อง

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการฟัง ได้แก่ การเข้าใจความหมายของคำ การปฏิบัติตามคำสั่ง
2. เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการพูด ได้แก่ การบอกชื่อสิ่งของ การแต่งประโยคปากเปล่า การพูดเล่าเรื่อง

เนื้อหา

กิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่อง จะส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและการพูดของนักเรียน การปฏิบัติตามคำสั่ง การแต่งประโยคปากเปล่าและการเล่าเรื่อง

หลักการจัดกิจกรรม

1. การจัดกิจกรรมนี้เป็นช่วงกิจกรรมในวงกลม ใช้เวลาประมาณ 20 นาที
2. การปฏิบัติกิจกรรมมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นนำ

สนทนาเกี่ยวกับหัวข้อเรื่องที่จะพูดกัน กระตุ้นให้เด็กพูดสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะพูดตามจินตนาการ

ขั้นสอน

สร้างข้อตกลงในการปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. คนแรกพูดเกี่ยวกับเรื่องที่จะพูดให้ถูกต้องชัดเจน
2. เมื่อคนแรกพูดจบ ให้คนที่ 2 พูดต่อจากคนแรก โดยหัวข้อเรื่องที่พูดคือเรื่องเดิม ครูกระตุ้นให้แรง

เสริมขณะที่เด็กพูด

ขั้นสรุป

เมื่อพูดครบทุกคน ให้เด็กและครูร่วมกันสรุปเรื่องที่เด็กพูดร่วมกัน และตั้งชื่อเรื่อง
การใช้เวลาในการดำเนินกิจกรรม 20 นาที ดังนี้

1. ขั้นนำ 2 นาที
2. เด็กพูดเรื่องราววันละ 5 คน คนละ 3 นาที
3. เด็กและครูร่วมกันสรุป และตั้งชื่อเรื่อง 3 นาที

การเตรียมอุปกรณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับบัตรภาพ

1. บัตรหัวเรื่องที่กำหนด 8 แผ่น

บทบาทครู

ในการจัดกิจกรรมการพูดเล่าเรื่อง ควรปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแผนการจัดกิจกรรม การพูดเล่าเรื่องให้เข้าใจ
2. สร้างความเข้าใจและอธิบายขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรมกับเด็กให้เข้าใจชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องราวและขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรม
3. เตรียมเด็กให้พร้อมก่อน จะดำเนินกิจกรรมโดยให้โอกาสเด็กในการแสดงออกพูดเรื่องราว กระตุ้นให้เด็กพูด
4. ต้องระลึกเสมอว่า เด็กยังไม่สามารถที่จะพูดได้อย่างต่อเนื่องเป็นเรื่องเดียวกันได้ ดังนั้นการพูดเล่าเรื่อง เด็กอาจจะไม่สัมพันธ์กันทั้งหมดทุกคน
5. ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมอย่างอิสระ ได้ใช้ภาษาในการสื่อสารการพูดเรื่องราวระหว่างเด็กด้วยกันมากที่สุด ไม่ควรควบคุมเด็กตลอดเวลา ควรให้ความช่วยเหลือเด็กเมื่อเด็กต้องการเท่านั้น
6. พยายามจัดกิจกรรมในช่วงเวลาที่กำหนด ซึ่งเป็นช่วงที่อยู่ในความสนใจของเด็ก
7. เตรียมสถานที่ในการประกอบกิจกรรมให้พร้อม
8. สังเกตและเชิญชวนให้เด็กทุกคนได้ร่วมกิจกรรม ให้ความสำคัญเด็กทุก ๆ คน ถ้าพบว่าเด็กไม่สนใจ กิจกรรม ครูให้แรงเสริมทันทีและให้เด็กร่วมกิจกรรมต่อไป

บทบาทเด็ก

ควรชี้แจงให้เด็กทราบขั้นตอนดังนี้

1. ปฏิบัติตามข้อตกลง เด็กนั่งเป็นวงกลม
2. แต่ละคนพูดเล่าเรื่องจากหัวข้อเรื่องที่ครูเสนอให้ต่อเนื่องกันโดยใช้คำพูดของตนเองที่ติดตามจินตนาการ
3. เมื่อพูดครบทุกคน ร่วมกันสรุป ตั้งชื่อเรื่องร่วมกัน

การประเมินผล

1. สังเกตความสามารถด้านการฟังและการพูดของนักเรียน
2. บันทึกพฤติกรรมนักเรียนที่แสดงออกโดดเด่น

ตาราง ภาพและบัตรหัวเรื่องในการทดลอง

ลำดับที่	วันที่ทำการทดลอง	บัตรภาพ	บัตรหัวเรื่อง
1.	อังคาร/ พุธ/ พฤหัสบดี	เด็กไปโรงเรียน	ไปโรงเรียน
2.	อังคาร/ พุธ/ พฤหัสบดี	เด็กออกกำลังกาย	ออกกำลังกาย
3.	อังคาร/ พุธ/ พฤหัสบดี	เด็กแต่งตัว	แต่งตัว
4.	อังคาร/ พุธ/ พฤหัสบดี	เด็กกำลังทานข้าว	รับประทานอาหาร
5.	อังคาร/ พุธ/ พฤหัสบดี	เด็กให้อาหารสัตว์	ให้อาหารสัตว์
6.	อังคาร/ พุธ/ พฤหัสบดี	เด็กกำลังเล่นน้ำ	เล่นน้ำ
7.	อังคาร/ พุธ/ พฤหัสบดี	ภาพเปิดและไก่	เปิดและไก่
8.	อังคาร/ พุธ/ พฤหัสบดี	ภาพสวนสัตว์	สวนสัตว์

หมายเหตุ

บัตรภาพและบัตรหัวเรื่องมีความสัมพันธ์สอดคล้องเป็นเรื่องเดียวกันกับในแผนการจัดประสบการณ์
ชั้นอนุบาลปีที่ 1

แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ ภาพประกอบและการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่อง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการฟัง การเข้าใจความหมายของคำ และการปฏิบัติตามคำสั่งได้
2. เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการพูด การบอกชื่อสิ่งของ การเล่าประโยคปากเปล่าและการพูดเล่าเรื่อง

วิธีการดำเนินกิจกรรม

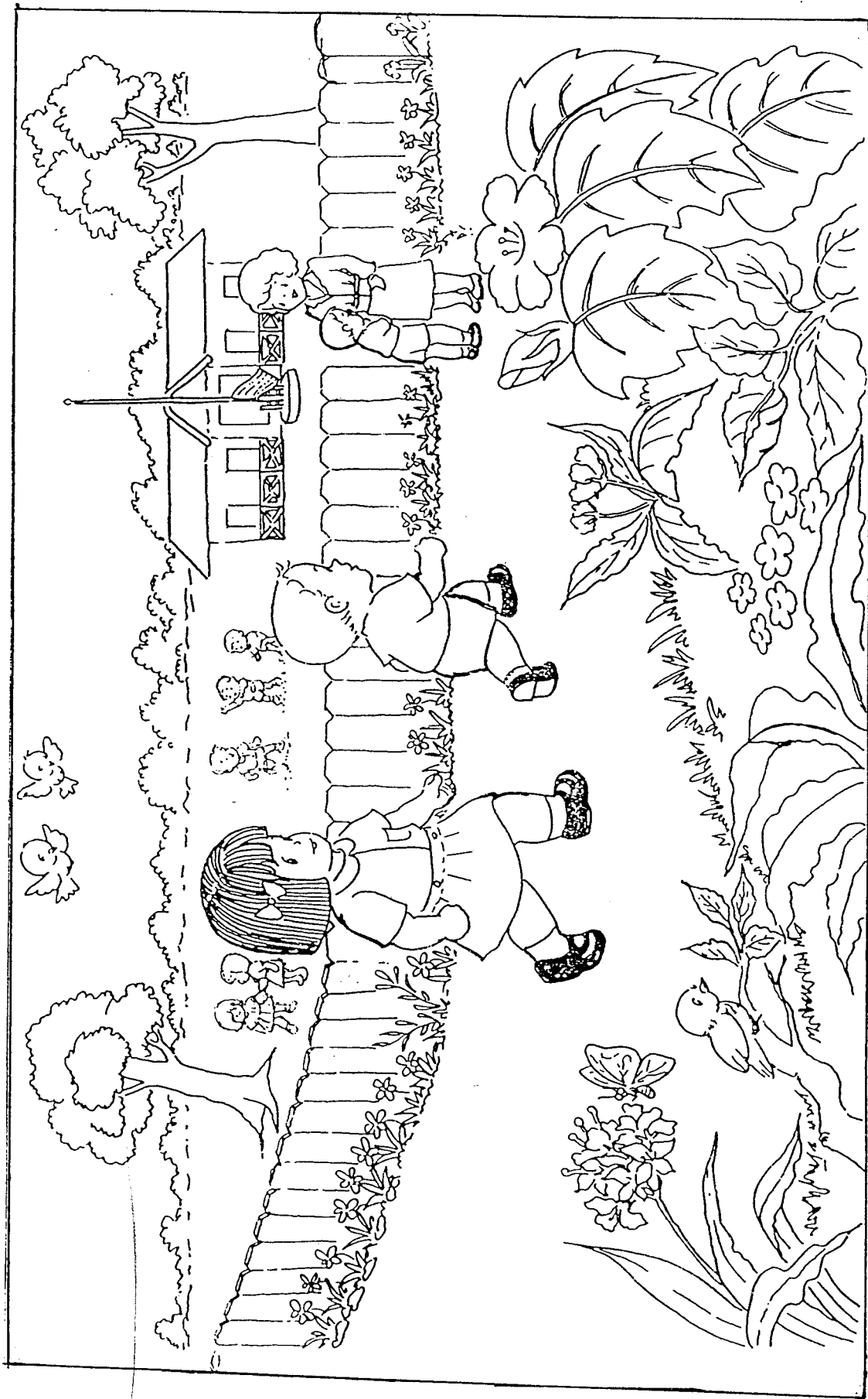
กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
<u>ขั้นนำ</u> 1. เตรียมเด็กให้พร้อมและชี้แจงให้เข้าใจถึงจุดมุ่งหมายก่อนปฏิบัติกิจกรรม 2. ดูภาพที่ใช้ในการพูดเล่าเรื่อง ร่วมกันสนทนาว่าภาพมีอะไรบ้างและในภาพมีอะไรที่เป็นเสียงประกอบการเล่าได้ ลองให้เด็กปฏิบัติ 3. ครูแนะนำขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม 4. ครูแนะนำสื่อภาพ ซึ่งเป็นอุปกรณ์ในการพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่อง ส่งภาพต่อจนครบทุกคน ครูคอยกระตุ้นให้แรงเสริมในการพูด <u>ขั้นดำเนินกิจกรรม</u> 1. เด็กคนแรกดูภาพที่ครูส่งให้และเล่าเรื่องที่เห็นในภาพ 2. ส่งภาพให้เด็กคนที่ 2 ดูและเล่าต่อจากคนที่ 1 ครูให้แรงเสริม 3. ส่งภาพให้เด็กคนที่ 3, 4 ดูและเล่าต่อจากเพื่อนโดยใช้ภาพเป็นสื่อเชื่อมโยงความต่อเนื่อง 4. ส่งภาพให้เด็กคนสุดท้ายเล่าต่อเนื่องจากเพื่อนที่เล่าก่อน โดยให้เป็นเรื่องราวที่มีความสัมพันธ์กัน ครูคอยกระตุ้นและให้แรงเสริม <u>ขั้นสรุป</u> 1. เด็กและครูร่วมกันสรุปเป็นเรื่องราวที่เล่าต่อเนื่องกัน 2. เด็กทุกคนช่วยกันตั้งชื่อเรื่องที่เล่า	<u>ขั้นนำ</u> 1. เตรียมเด็กให้พร้อมและชี้แจงให้เข้าใจถึงจุดมุ่งหมายก่อนปฏิบัติกิจกรรม 2. ร่วมกันสนทนาถึงหัวเรื่องที่จะเล่าว่ามีอะไรบ้างตามความคิดจินตนาการของเด็ก 3. ครูแนะนำขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรม 4. ครูแนะนำหัวเรื่องที่จะเล่าโดยจะเล่าต่อเนื่องกันจนครบทุกคน ครูคอยกระตุ้นและให้แรงเสริมให้เด็กร่วมกิจกรรม โดยไม่บังคับให้เด็กเล่า <u>ขั้นดำเนินกิจกรรม</u> 1. เด็กคนแรกเริ่มเล่าเรื่องตามหัวข้อที่ครูนำเสนอ ก่อน ครูคอยให้แรงเสริม 2. เด็กคนที่ 2 เล่าเรื่องต่อจากคนที่ 1 ครูให้แรงเสริม 3. เด็กคนที่ 3, 4 เล่าเรื่องต่อจากคนที่ 2 ที่ฟังมาแล้ว เล่าต่อเนื่องตามจินตนาการ 4. คนสุดท้ายเล่าเรื่องต่อจากเพื่อนที่เล่ามาก่อนโดยให้เป็นเรื่องราวที่มีความสัมพันธ์กันครูคอยกระตุ้นและให้แรงเสริม <u>ขั้นสรุป</u> 1. เด็กและครูร่วมกันสรุปเรื่องราวต่อเนื่องกัน 2. เด็กทุกคนช่วยกันตั้งชื่อเรื่องที่เล่า

หมายเหตุ

ในวันต่อ ๆ ไป ครูก็จะปรับกิจกรรมเหมือนเดิม การใช้ภาพประกอบเปลี่ยนภาพ ส่วนกลุ่มควบคุมนั้น
ไม่ใช้ภาพก็เปลี่ยนหัวเรื่องไป

ภาคผนวก ข

รูปภาพที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์

ภาคผนวก ค

คู่มือดำเนินการทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังการพูดของเด็กปฐมวัย

คู่มือแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย

แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย

คำอธิบายจำแนกของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังและการพูด

คู่มือดำเนินการทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย

คู่มือดำเนินการทดสอบพัฒนาด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบชุดนี้ใช้เพื่อทดสอบความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูดเด็กปฐมวัยระดับอนุบาลปีที่ 1 (อายุ 4 – 5 ปี) ที่ผ่านการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบและการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่อง
2. ในการดำเนินการทดสอบ มีผู้ดำเนินการทดสอบ 1 คน และผู้ช่วยดำเนินการทดสอบ 1 คน สำหรับดูแลและอำนวยความสะดวกให้กับผู้รับการทดสอบ สามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตามคำอธิบายของผู้ดำเนินการทดสอบ
3. แบบทดสอบทั้งหมดจำนวน 2 ตอน ๆ ละ 3 หัวข้อดังนี้
  - ตอนที่ 1 ความสามารถทางภาษาด้านการฟัง
    - แบบทดสอบที่ 1.1 การเข้าใจความหมายของคำ จำนวน 5 ข้อ
    - แบบทดสอบที่ 1.2 การปฏิบัติตามคำสั่ง จำนวน 5 ข้อ
  - ตอนที่ 2 ความสามารถทางภาษาด้านการพูด
    - แบบทดสอบที่ 2.1 การบอกชื่อสิ่งของ จำนวน 5 ข้อ
    - แบบทดสอบที่ 2.2 การเล่าประโยคปากเปล่า จำนวน 5 ข้อ
    - แบบทดสอบที่ 2.3 การเล่าเรื่อง จำนวน 5 ข้อ

ระยะเวลาในการทำการทดสอบกำหนดเวลาข้อละ 1 นาที
4. เกณฑ์การให้คะแนน
  - ตอนที่ 1 ความสามารถทางภาษาด้านการฟัง
    - แบบทดสอบที่ 1.1 การเข้าใจความหมายของคำ ให้ข้อละ 1 คะแนน โดยเด็กกากบาททับภาพที่ถูกต้อง เพียงข้อเดียว
    - แบบทดสอบที่ 1.2 การฟังและปฏิบัติตามคำสั่ง ให้ข้อละ 1 คะแนน โดยเด็กสามารถปฏิบัติตามคำสั่งของครูได้ถูกต้อง
  - ตอนที่ 2 ความสามารถทางภาษาด้านการพูด
    - แบบทดสอบที่ 2.1 การบอกชื่อสิ่งของ ให้ข้อละ 1 คะแนน โดยเด็กบอกชื่อที่อยู่ในภาพได้
    - แบบทดสอบที่ 2.2 การเล่าประโยคปากเปล่า ให้ข้อละ 1 คะแนน โดยเด็กเล่าเรื่องที่มีความสัมพันธ์กับภาพเป็นประโยคที่มีข้อความ ใคร ทำอะไร ที่ไหน
    - แบบทดสอบที่ 2.3 การเล่าเรื่อง ให้ข้อละ 1 คะแนน โดยเด็กต้องตอบให้ตรงกับเหตุการณ์ในรูปภาพและเล่าเรื่องตามลำดับเหตุการณ์ได้

วิธีการดำเนินการทดสอบ

1. ผู้ดำเนินการทดสอบเตรียมข้อสอบ ดังนี้
  - 1.1 ตรวจจำนวนแบบทดสอบให้ครบถ้วน และเขียนชื่อ นามสกุลของผู้รับการทดสอบเตรียมไว้ให้พร้อม
  - 1.2 ศึกษาแบบทดสอบและคู่มือจนเข้าใจกระบวนการทั้งหมด สามารถใช้คำอธิบายคำสั่งประกอบตัวอย่างได้ด้วยคำพูดที่ชัดเจน เป็นธรรมชาติ รวมทั้งการใช้นาฬิกาจับเวลาที่เที่ยงตรงก่อนทำการทดสอบ
  - 1.3 จัดสถานที่สอบในสภาพที่สะดวกสบาย จัดโต๊ะ เก้าอี้ให้เหมาะสมกับวัยของเด็กหรือผู้รับการทดสอบ
  - 1.4 เตรียมอุปกรณ์การสอบดังนี้

- 1.4.1 แบบทดสอบและคู่มือ อย่างละ 1 ฉบับ
- 1.4.2 นาฬิกาที่ใช้จับเวลา 1 เรือนที่เที่ยงตรง
- 1.4.3 ดินสอสีที่คุณภาพดี สีเข้มเห็นชัดเจน
- 1.5 ก่อนทำการทดสอบจัดให้ผู้รับการทดสอบดื่มน้ำและเข้าห้องน้ำให้เรียบร้อย
- 1.6 ผู้ดำเนินการทดสอบต้องแสดงความเป็นกันเองกับผู้รับการทดสอบ เพื่อให้เด็กไม่ตื่นเต้น กังวล และมีความมั่นใจในการให้ความร่วมมือทำแบบทดสอบเต็มความสามารถ
- 1.7 ครูแนะนำการเขียนเครื่องหมาย (X) ให้เด็กเขียนอย่างชัดเจนบนกระดานดำและให้เด็กลองปฏิบัติตาม
- 2. ดำเนินการทดสอบตามขั้นตอน ดังนี้
  - 2.1 ดำเนินการทดสอบที่ละ 1 แบบทดสอบ
  - 2.2 ผู้ดำเนินการทดสอบอ่านแบบทดสอบข้อละ 2 ครั้ง
  - 2.3 ผู้ดำเนินการทดสอบและผู้ช่วยสังเกตให้เด็กนักเรียนทุกคนทำ
  - 2.4 เมื่อจบ 1 ตอนให้เด็กพักประมาณ 5 นาที
  - 2.5 ให้เขียนชื่อ นามสกุล ที่หน้าแบบทดสอบของผู้รับการทดสอบทุกคนให้เรียบร้อยที่มีการทดสอบทุกครั้ง

คู่มือแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 1 แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟัง

แบบทดสอบที่ 1.1 การเข้าใจความหมายของคำ

จุดมุ่งหมาย	เพื่อทดสอบความรู้ความเข้าใจความหมายของคำกับภาพได้
การให้คะแนน	ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน
เวลาในการทดสอบ	ข้อละ 1 นาที
ลักษณะทำการทดสอบ	เป็นข้อสอบปรนัยมีตัวเลือก 3 ตัวเลือก
จำนวนข้อสอบ	มีจำนวน 5 ข้อ
คำชี้แจง	1. ข้อสอบนี้เป็นการทดสอบรายบุคคล 2. ให้นักเรียนดูภาพแต่ละข้อว่ามีภาพอะไรบ้าง 3. ครูพูดชื่อภาพอีกครั้งให้นักเรียนพูดตาม 4. ครูทายปริศนาคำทายแต่ละข้อ แล้วให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพที่ตรงกับ ความหมายของคำตามที่ครูสั่ง
คำสั่ง	ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพที่ตรงกับความหมายของปริศนาที่ครูทาย

หน้า	ข้อ	ปริศนาคำทาย
แตงโม	ตุ๊กแก	อะไรเอ๋ย ตั้งแต่เกิดจนตาย จะไปไหนต้องไหลอย่างเดียวไม่เคยเดิน (น้ำ)
	สุนัข	หนึ่งเดียวส่วนนี้ มีไว้ใช้กิน เปิดกว้างเห็นลิ้น แยมยิ้มเห็นฟัน อะไรเอ๋ย (ปาก)
	เสือ	อะไรเอ๋ยไม่เคยขึ้น (น้ำตก)
องุ่น	กบ	พดอะไรเอ๋ยไม่ใช่มือ
	กระต่าย	อะไรเอ๋ยสี่ตีนเดินมาหลังคามุงกระเบื้อง

แบบทดสอบที่ 1.2 การปฏิบัติตามคำสั่ง

จุดมุ่งหมาย	เพื่อทดสอบความสามารถในการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่ง
การให้คะแนน	ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน
เวลาในการทดสอบ	ข้อละ 1 นาที
ลักษณะในการทดสอบ	เป็นการทดสอบเชิงปฏิบัติ ให้นักเรียนฟังและปฏิบัติตามคำสั่งครู
จำนวนข้อสอบ	จำนวน 10 ข้อ
คำชี้แจง	1. แบบทดสอบนี้เป็นแบบทดสอบรายบุคคล 2. เตรียมเด็กให้มีสมาธิในการที่จะฟังคำสั่งของครู 3. ครูอ่านคำสั่งซ้ำๆ จากแผนการจดคำสั่งให้นักเรียนฟังและปฏิบัติตาม (ครูพูดซ้ำ 2 ครั้งเหมือนการแสดงบทบาทการเล่นเกมส์)
คำสั่ง	ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่ง

หน้า	ข้อ	คำสั่ง การปฏิบัติตามคำสั่ง
สตอเบอรี่	แวนตา ดินสอ	-ให้นักเรียนเหยียดแขนแนบลำตัวแล้วโค้งคำนับ -ให้นักเรียนยกมือขึ้นระดับอกแล้วเอานิ้วโป้งชนกัน
กวาง	กระจก ลูกบอล	-ให้นักเรียนเหยียดมือข้างหนึ่งไปด้านหน้าและเหยียดมืออีกข้างหนึ่งตรงไปข้างหลัง -ให้นักเรียนกางแขนตรงแยกเท้าออกจากกันเล็กน้อย
ค้างคาว	ลูกนก	-ให้นักเรียนชูมือทำเป็นหูกระต่ายและทำท่ากระโดดตามเพลง

ตอนที่ 2   แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการพูด

แบบทดสอบ 2.1 การบอกชื่อสิ่งของ

- จุดมุ่งหมาย   เพื่อทดสอบความสามารถในการบอกชื่อสิ่งของที่รู้จักได้ถูกต้อง
- การให้คะแนน   บอกชื่อสิ่งของในภาพได้ได้ 1 คะแนน บอกไม่ได้ได้ 0 คะแนน
- เวลาในการทดสอบ   ข้อละ 1 นาที
- ลักษณะแบบทดสอบ   การบอกชื่อสิ่งของที่กำหนดในภาพ
- จำนวนข้อสอบ   จำนวน 5 ข้อ
- คำชี้แจง   1. แบบทดสอบนี้เป็นการทดสอบรายบุคคล
2. ให้นักเรียนดูภาพแล้วบอกว่าเป็นภาพอะไร
- คำสั่ง ให้นักเรียนดูภาพแล้วบอกว่าภาพอะไร

หน้า	ข้อ	ภาพ
ปลา	ฮิปโปโปแตมัส ยีราฟ	โทรศัพท์ ค้อนตอกตะปู
กุ้ง	ไข่ ลูกปลาโลมา	ฝนตก คนร้องไห้
กบ	นกยูง	แหวน

แบบทดสอบที่ 2.2 การเล่าประโยคปากเปล่า

- จุดมุ่งหมาย เพื่อทดสอบความสามารถด้านการพูดเป็นประโยคอย่างมีความหมาย
- การให้คะแนน ถ้าแต่งประโยคได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมได้ 1 คะแนน แต่งประโยคไม่เหมาะสม ไม่ถูกต้องได้ 0 คะแนน
- เวลาในการทำการทดสอบ ข้อละ 1 นาที
- ลักษณะแบบทดสอบ แต่งประโยคจากภาพที่กำหนดให้
- จำนวนข้อสอบ มีจำนวน 5 ข้อ
- คำชี้แจง
1. แบบทดสอบนี้เป็นแบบทดสอบรายบุคคล
  2. ให้นักเรียนดูภาพทีละข้อแล้วแต่งประโยคปากเปล่าให้สอดคล้องกับภาพ
- คำสั่ง ให้นักเรียนดูภาพแล้วแต่งประโยคปากเปล่าให้สอดคล้องกับภาพ
- หมายเหตุ
1. ในกรณีที่เด็กแต่งประโยคนอกเหนือจากคำตอบที่เฉลยไว้ให้ในแต่ละข้อ แต่ แต่งประโยคได้สอดคล้องกับภาพถือว่าถูกต้องให้ 1 คะแนน
  2. ในขณะที่กำลังทดสอบ ถ้าเห็นภาพแล้วเด็กไม่ยอมพูด ครูใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กคิด แล้วรอให้เด็กพูดสักครู เมื่อเด็กไม่ยอมตอบ เลื่อนไปทำข้ออื่น

หน้า	ข้อ	ภาพ
มะม่วง	มังคุด ชมพู	เด็กกำลังปล่อยปลา เด็กกำลังตากผ้า
ส้ม	กล้วย เงาะ	ผู้ชายกำลังเดินกลับบ้าน เด็กกำลังเล่นฟุตบอล
แอปเปิ้ล	แตงโม	เด็กเก็บขยะ

แบบทดสอบที่ 2.3 การเล่าเรื่อง

- จุดมุ่งหมาย เพื่อทดสอบความสามารถในการอ่านภาพและแปลความหมายเป็นประโยคที่สมบูรณ์คือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน
- การให้คะแนน ถ้าเล่าเรื่องได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน ได้อย่างสมบูรณ์ถูกต้องได้ 1 คะแนน บอกไม่ได้ได้ 0 คะแนน
- เวลาในการทำการทดสอบ ข้อละ 1 นาที
- ลักษณะการทดสอบ เล่าเรื่องจากภาพที่กำหนดให้
- จำนวนข้อสอบ มีจำนวน 5 ข้อ
- คำชี้แจง ให้ให้นักเรียนดูรูปภาพแล้วเล่าเรื่องราวให้สอดคล้องกับภาพ (ใคร ทำอะไร ที่ไหน)
- หมายเหตุ
1. ในกรณีที่เด็กเล่าเรื่องราวนอกเหนือจากเรื่องราวที่เฉลยในแต่ละข้อ เล่าเรื่องราวที่ได้เป็นประโยคสมบูรณ์ คือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน และมีความสอดคล้องกับภาพ ถือว่าถูกต้องได้ 1 คะแนน
  2. ในขณะที่กำลังทดสอบ ถ้าเด็กเห็นภาพแล้วไม่ยอมพูด ครูใช้คำถามกระตุ้น เด็กคิด แล้วรอให้เด็กตอบสักครู เด็กไม่ยอมพูดให้เลื่อนไปทำข้ออื่นต่อไป

หน้า	ข้อ	ภาพ
ฝั่ง	เปิด ม้า	เด็กกำลังสาธิตน้ำ ผีเสื้อตอมดอกไม้
มะเขือ	ช้าง ตักแตง	ผู้ใหญ่จูงเด็กข้ามถนน เด็กกำลังข้ามถนน
มะเขือเทศ	แมงกระพรุน	นกอยู่ในรัง

ตาราง 16 ค่าความยากและอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบ

1. ความสามารถด้านการฟัง

1.1 ด้านการเข้าใจความหมาย

ข้อสอบที่	ความยาก (p)	อำนาจจำแนก (D)	การแปลความหมาย	การพิจารณา
1	0.53	0.53	ความยากง่ายพอเหมาะ	คัดเลือกไว้
2	0.83	0.20	ข้อสอบใช้ได้	คัดเลือกไว้
3	0.96	0.06	ข้อสอบควรปรับปรุง	คัดเลือกไว้
4	0.83	0.33	ข้อสอบใช้ได้	คัดเลือกไว้
5	0.60	0.40	ข้อสอบใช้ได้	คัดเลือกไว้
6	0.33	0.26	ข้อสอบใช้ได้	คัดออก
7	0.63	0.33	ข้อสอบใช้ได้	คัดเลือกไว้
8	0.76	0.06	ข้อสอบควรปรับปรุง	คัดออก
9	1.00	0	ข้อสอบควรปรับปรุง	คัดออก
10	0.40	0.20	ข้อสอบใช้ได้	คัดออก

ตาราง 17 การปฏิบัติตามคำสั่ง

ข้อสอบที่	ความยาก (p)	อำนาจจำแนก (D)	การแปลความหมาย	การพิจารณา
1	0.66	0.53	ข้อสอบใช้ได้	คัดเลือกไว้
2	0.83	0.06	ข้อสอบควรปรับปรุง	คัดออก
3	0.93	0.40	ข้อสอบใช้ได้	คัดเลือกไว้
4	0.90	0.06	ข้อสอบควรปรับปรุง	คัดออก
5	0.76	0.06	ข้อสอบควรปรับปรุง	คัดออก
6	0.83	0.40	ข้อสอบใช้ได้	คัดเลือกไว้
7	0.83	0.40	ข้อสอบใช้ได้	คัดเลือกไว้
8	0.90	0.13	ข้อสอบควรปรับปรุง	คัดออก
9	0.80	0.40	ข้อสอบใช้ได้	คัดเลือกไว้
10	0.90	0.13	ข้อสอบควรปรับปรุง	คัดออก

ตาราง 18 การหาค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกข้อสอบรายข้อ

ความสามารถด้านการพูด

1.1 การบอกชื่อสิ่งของ

ข้อสอบที่	ความยาก (p)	อำนาจจำแนก (D)	การแปลความหมาย	การพิจารณา
1	0.90	0.20	ข้อสอบควรปรับปรุง	คัดออก
2	0.83	0.26	ข้อสอบใช้ได้	คัดเลือกไว้
3	0.93	0.13	ข้อสอบควรปรับปรุง	คัดออก
4	0.86	0.26	ข้อสอบใช้ได้	คัดเลือกไว้
5	0.96	0.06	ข้อสอบควรปรับปรุง	คัดออก
6	0.90	0.20	ข้อสอบใช้ได้	คัดเลือกไว้
7	0.86	0.93	ข้อสอบควรปรับปรุง	คัดออก
8	0.90	0.20	ข้อสอบใช้ได้	คัดเลือกไว้
9	0.83	0.26	ข้อสอบใช้ได้	คัดเลือกไว้
10	0.90	0.20	ข้อสอบใช้ได้	คัดออก

ตาราง 19

1.2 การแต่งประโยคปากเปล่า

ข้อสอบที่	ความยาก (p)	อำนาจจำแนก (D)	การแปลความหมาย	การพิจารณา
1	0.83	0.20	ข้อสอบใช้ได้	คัดเลือกไว้
2	0.93	0.67	ข้อสอบใช้ได้	คัดเลือกไว้
3	0.93	0.67	ข้อสอบใช้ได้	คัดเลือกไว้
4	0.93	0.67	ข้อสอบใช้ได้	คัดเลือกไว้
5	0.90	0.46	ข้อสอบใช้ได้	คัดเลือกไว้
6	0.86	0.26	ข้อสอบควรปรับปรุง	คัดออก
7	0.67	0.33	ข้อสอบควรปรับปรุง	คัดออก
8	0.90	0.36	ข้อสอบควรปรับปรุง	คัดออก
9	0.43	0.26	ข้อสอบควรปรับปรุง	คัดออก
10	0.36	0.06	ข้อสอบควรปรับปรุง	คัดออก

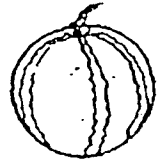
ตาราง 20 การหาค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกข้อสอบ

ความสามารถด้านการพูด

1.3 การพูดเล่าเรื่อง

ข้อสอบที่	ความยาก (p)	อำนาจจำแนก (D)	การแปลความหมาย	การพิจารณา
1	0.67	0.67	ข้อสอบใช้ได้	คัดเลือกไว้
2	0.80	0.13	ข้อสอบควรปรับปรุง	คัดออก
3	0.57	0.03	ข้อสอบควรปรับปรุง	คัดออก
4	0.67	0.53	ข้อสอบใช้ได้	คัดเลือกไว้
5	0.63	0.60	ข้อสอบใช้ได้	คัดเลือกไว้
6	0.57	0.60	ข้อสอบใช้ได้	คัดเลือกไว้
7	0.87	0.26	ข้อสอบใช้ได้	คัดออก
8	0.80	0.13	ข้อสอบควรปรับปรุง	คัดออก
9	0.47	0.93	ข้อสอบควรปรับปรุง	คัดออก
10	0.50	0.53	ข้อสอบใช้ได้	คัดเลือกไว้

แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย

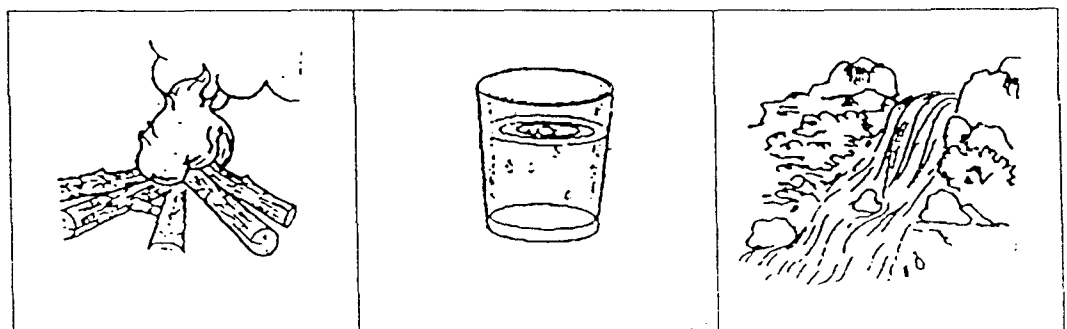
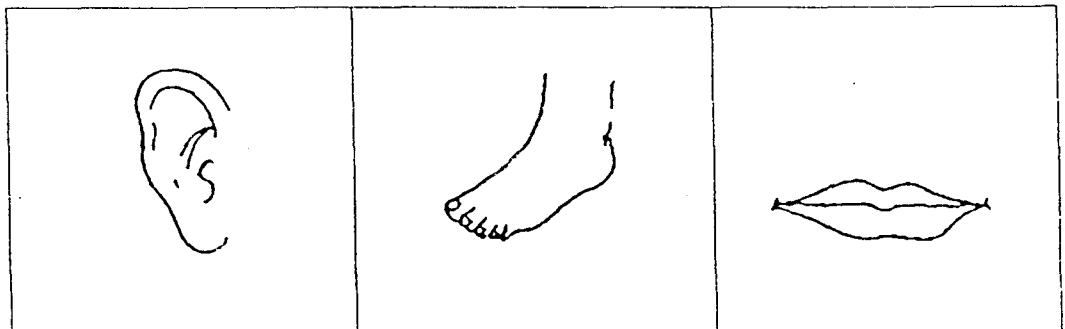
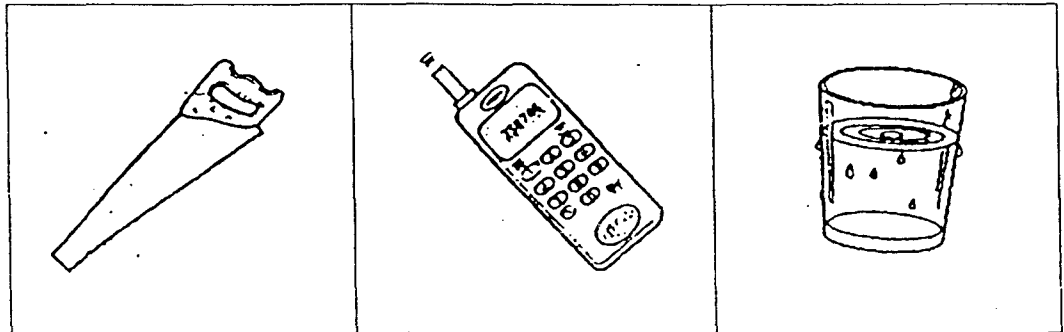

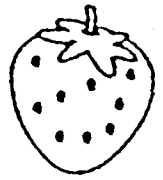
แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังและการพูด

ตอนที่ 1 แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟัง

แบบทดสอบที่ 1.1 การเข้าใจความหมายของคำ

คำสั่ง ให้เด็กกากบาท (X) ภาพที่ตรงกับความหมายของคำ

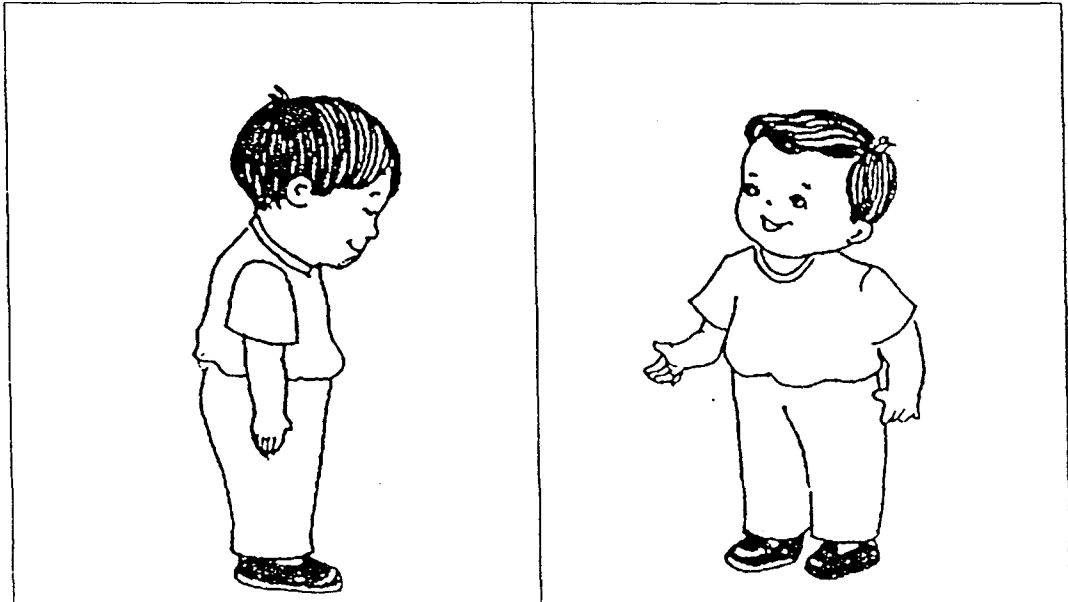

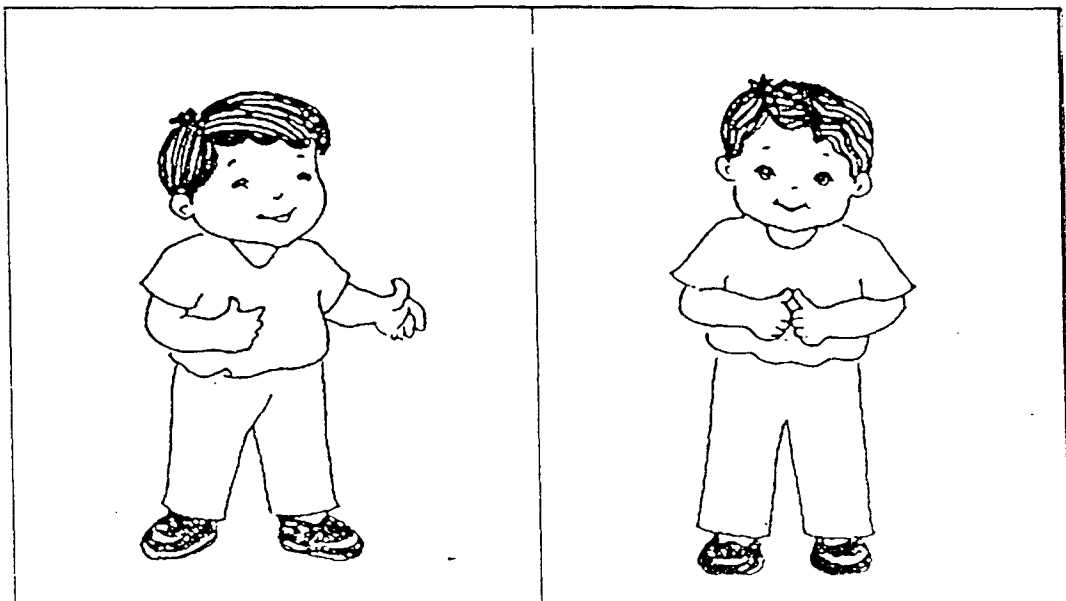
แบบทดสอบที่ 1.2 การปฏิบัติตามคำสั่ง

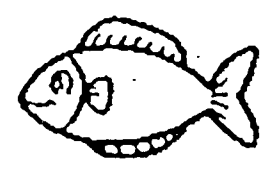
คำสั่ง ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับภาพตามคำสั่งของครู

- เขียน X ทับภาพที่มือแนบตัวโค้งค่านับ

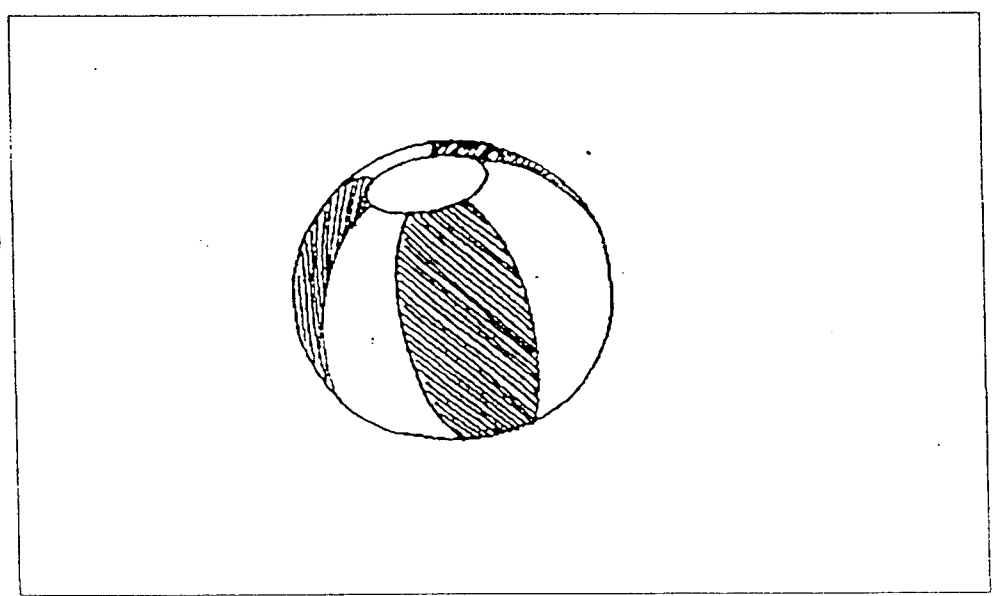

- เขียน X ทับภาพที่ยกมือขึ้นระดับอกแล้วเอานิ้วโป้งชนกัน

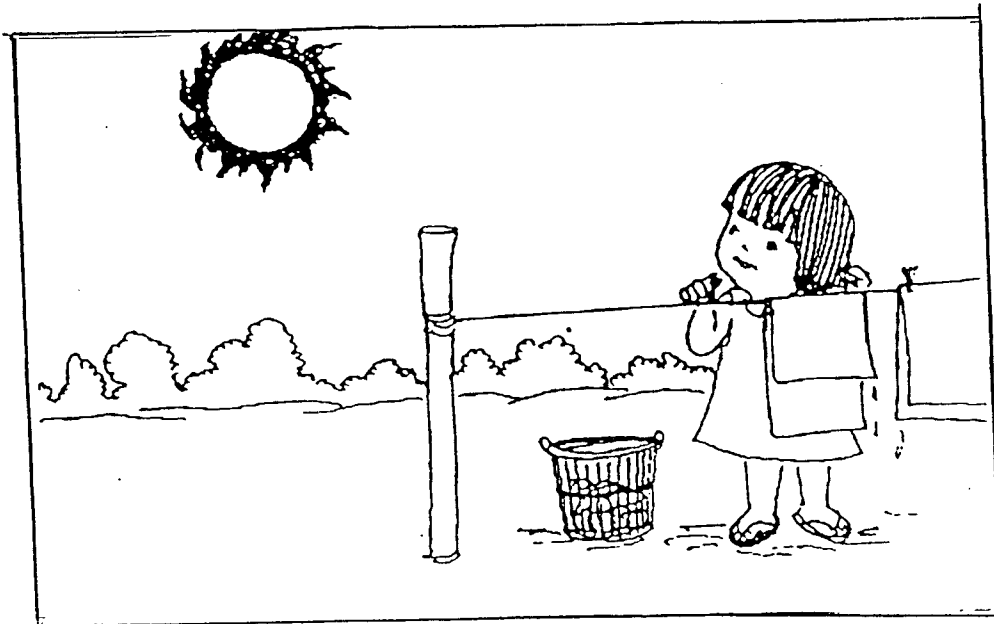
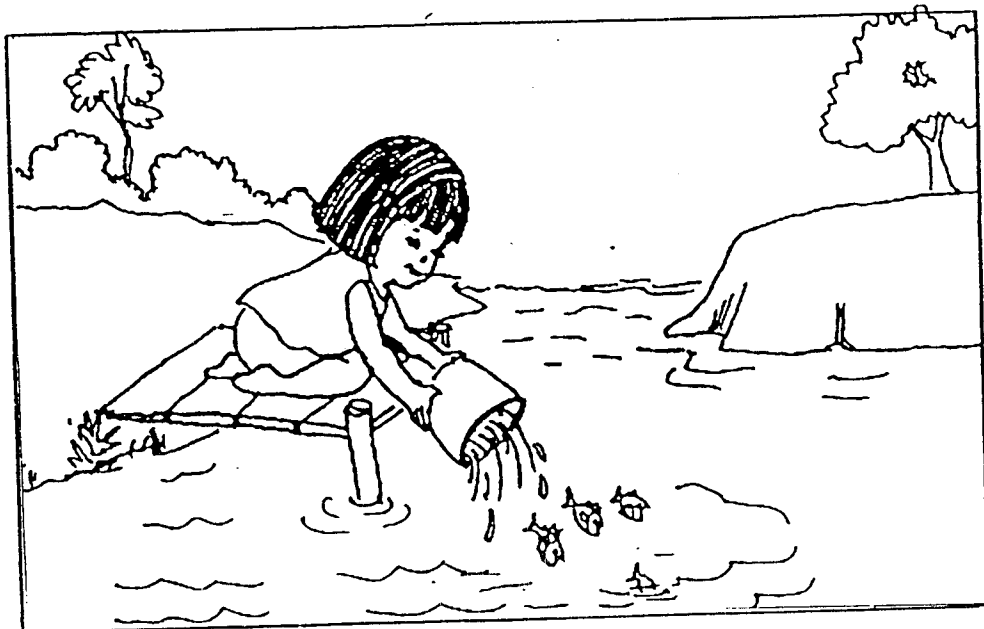
ตอนที่ 2 แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการพูด
แบบทดสอบที่ 2.1 การบอกชื่อสิ่งของ
คำสั่ง ให้นักเรียนดูรูปภาพแล้วบอกว่าภาพอะไร

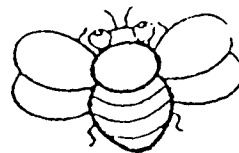

แบบทดสอบที่ 2.2 การแต่งประโยคปากเปล่า

คำสั่ง ให้นักเรียนดูรูปแล้วแต่งประโยคให้สอดคล้องกับภาพ

แบบทดสอบที่ 2.3 การพูดเล่าเรื่อง

คำสั่ง ให้นักเรียนดูภาพแล้วพูดเล่าเรื่องให้สอดคล้องกับภาพ (ใคร ทำอะไร ที่ไหน)

ภาคผนวก ง

บัญชีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

หนังสือราชการขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

หนังสือราชการขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

ที่ ทม ๑๐๑๒/ ๕๗๗๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท ๒๓ กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๕๐ มิถุนายน ๒๕๔๔

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสุวิทย์เสรีอนุสรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แผนการสอน และแบบทดสอบ

เนื่องด้วย นางสาวเบญจะ คำมะสอน นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความสามารถทางด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่จัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบกับเด็กนักเรียนอนุบาล ชั้นปีที่ ๑ จำนวน ๓๐ คน และทดสอบทางภาษาด้านการฟังและการพูด ในระหว่างเดือน มิถุนายน - สิงหาคม ๒๕๔๔

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวเบญจะ คำมะสอน ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๖๖๔-๑๐๐๐ ต่อ ๕๗๒๖, ๕๖๔๔

โทรสาร. ๒๕๔-๔๑๑๕

ที่ ทบ ๑๐๑๒/ ๕๓๓๓

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท ๒๓ กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๕๐ มิถุนายน ๒๕๔๔

เรื่อง ขอกความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสุวิทย์เสรีอนุสรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แผนการสอน และแบบทดสอบ

เนื่องด้วย นางสาวเบญจะ คำมะสอน นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความสามารถทางด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริมา ภิญโญนันตพงษ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญนันตพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่จัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบกับเด็กนักเรียนอนุบาล ชั้นปีที่ ๑ จำนวน ๓๐ คน และทดสอบทางภาษาด้านการฟังและการพูด ในระหว่างเดือน มิถุนายน – สิงหาคม ๒๕๔๔

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวเบญจะ คำมะสอน ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๖๖๔-๑๐๐๐ ต่อ ๕๗๒๖, ๕๖๔๔

โทรสาร. ๒๕๘-๔๑๑๕

1.	ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแนวการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ	
1.1	อาจารย์อารี เกษมรติ อาจารย์ผู้สอนชั้นอนุบาลโรงเรียนอนุบาลสามเสน ฯ กรุงเทพมหานคร	สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
1.2	อาจารย์รุ่งรวี กนกวิบูลย์ศิริ อาจารย์ผู้สอนชั้นอนุบาลโรงเรียนอนุบาลสามเสน ฯ กรุงเทพมหานคร	สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
1.3	อาจารย์สุรินทร์ภรณ์ อดิษฐ์พงษ์ อาจารย์ผู้สอนชั้นอนุบาลโรงเรียนอนุบาลปิ่นเกล้า กรุงเทพมหานคร	สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
2.	ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังและการพูด	
2.1	รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	
2.2	อาจารย์เกื้อกุล เตชะเสน อาจารย์ผู้สอนชั้นอนุบาลโรงเรียนอนุบาลสามเสน กรุงเทพมหานคร	สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
2.3	อาจารย์มาณวิกา ผลพิรุฬห์ อาจารย์ผู้สอนชั้นอนุบาลโรงเรียนอนุบาลสามเสน กรุงเทพมหานคร	สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวเบญจะ คำมะสอน
สถานที่เกิด	อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	2100/552 พนาสิน 2 ซอยรามคำแหง 26/1 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240 โทรศัพท์ 718 – 9918, 01 – 793 - 1496
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนสุวิทย์เสรีอนุสรณ์ 10/11 ซอยหมู่บ้านเสรีอ่อนนุช แขวงประเวศ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร 10240 โทรศัพท์ 312 - 3738
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2524	จบมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจันทบุษยาอนุสรณ์
พ.ศ. 2526	จบมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนจันทบุษยาอนุสรณ์
พ.ศ. 2540	จบ ค.บ. (วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย) สถาบันราชภัฏจันทรเกษม